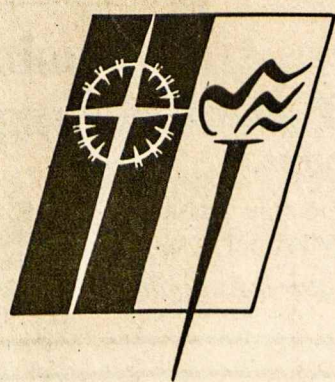

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 6 (2449) 1997 VASARIS-FEBRUARY 4

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • NUMERIO KAINA — \$1

Ryšiai ir nauji užmojai

Lietuva – kaip deimantukas saulės atokaitoje. Iš kur nepažvelgsi, ji žiba, vilioja, traukia. Ji tokia, nes laisva. Tokiame regėjime dingsta ir negerovių duobės bei šešėliai.

IŠEIVIŲ ryšiai su laisvuju kraštu nuo 1990-tųjų itin pagyvėjo: giminės, draugai su gėlėmis Vilniuje laukia nusileidžiančių lėktuvų. Gimtojo krašto lankytojai, po daugelio metų vėl išvydę Gedimino pilį, sunkiai besulaikoma ašaras. Jausmingi susitikimai, giminių bei draugų ryšiai natūraliai ir paprastai jungia išeiviją su tautos kamieniu, ir dėl to nebūna jokių nesusipratimų, neskaitant pasitaikančių paniurnėjimų, kad gimintais ar draugas iš šiaurės Atlanto pirmiausia vertinamas tiek, kiek ir ko tenai nuveža. Tačiau „paskutinio kashio“ atidavimas prie vaišių stalo daug ką apskauja antraip ir išlygina. Tuo būdu dėl asmeninių ryšių iš vienos ir iš kitos pusės nedaug kas galėtų kuo skustis – santykiai geri kaip ir tinka artimiesiems. Dauguma organizuotų grupių, atrodo, taipgi sutaria, vienos pas kitas lankosi, bendrauja, mezgasi naujos pažintys, jaučiamas mielas artimumas. Ypač daugelį džiugina jaunimo bendravimas sporto aikštėse, koncertų salėse, vasaros stovyklose. Tokie ryšiai yra natūralūs. Jie daugiau kyla ne iš raišės, bet iš širdies. Dėl tokių ryšių pastovumo bei nuširdumo klausimo turbūt niekada nebus. Vargu ar ką pagerintų kokie nors teoretiniai samprotavimai bei nurodymai ieškant pavadinimo išeivijos ir tautos kamieno santykiams apibūdinti. Be to, santykiai su kraštu negali būti piešiami vienu plačiu brūkšniu, atsakančiu į klausimą. Laisvame bendravime visada bus daug spalvų ir atspalvių.

SIEKANT šiuolaikinių ryšių su kraštu tam tikro įforminimo, gal mėginant subendrinti kai kurių organizuotų sričių veiklą, neatsilikus ar nepačius į šalį stipriai žengiant koją kojon su tauta, – turbūt maždaug dėl to ir buvo kilusi JAV LB veikėjų tarpe mintis sudaryti Lietuvos respublikos seimo ir JAV LB atstovų komisiją. Pastaroji parengė programą, pavadintą „Integracija tauta“, datuotą 1996 m. rugsėjo 2 d. Vilniuje, įvadiniam pareiškime, pasirašytame dviejų pirmininkų, aštuonių seimo ir keturių JAB LB tarybos narių, sakoma, kad „komisija pateikia visuomenei savo parengtą „Integraciją tautai“ – principų, nuostatų ir projektų visumą, kurią galima laikyti visoje Žemėje įsikūrusių tautiečių gyvenimo lietuvių tautai ir Lietuvai paieška (...), paremta Lietuvių chartos ir Lietuvos Konstitucijos nuostatomis“. Programa plati, sudaryta iš trijų dalių: politikos principai ir programos, principinis veiklos sričių ir veikimo programų planas ir 1996-1997 metais vykdomų programų planas. Užmojai platus, griaučiai iki smulkiųjų narelių. Nėra abejonės, kad po tos kruopščiai paruoštos programos kam nors dar reikės gerokai galvas pasukti, kad užsuktas mechanizmas pradėtų veikti. Sunkumų gali atsirasti dar ir dėl to, kad programa yra tik vieno krašto (JAV) lietuvių ir kai kurių Lietuvos seimo narių kūrinys. Tarkim, kas nors tokią pradžią turėjo padaryti. Bet kas atsitiktų, jei su savo projektais pasirodytų ir kitų kraštų bendruomenės, sudarytų komisijas, skelbtų programas, kurios galėtų būti gal ir kitokios? Tikriausiai atsirastų nemaloni painiava, o rezultatų nebūtų. Užtat bendriems užmojams vis dėlto reikėtų tik vieno kelio. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

Kenkia klastojami dokumentai

Kanados karinių pajėgų vyriausias vadas vice-admirolas Larry Murray apklausinėjime teigė, turėjęs svarbesnį rūpesčių dėl kareivių prasižengimų 1993 m. negu tyrinėjimą dviejų somaličių sušaudymą. Otavoje šiuo metu apklausos komisija tiria, ar Kanados taikos palaikymo misijos dalyviai, „Canadian Airborne Regiment“ nariai tyčia užpuolė ir kankino du somaličius, kaip liudijo kariuomenės vyriausias gydytojas, ar jie buvo sušaudyti, pabėgdami po bandymo išbrauti į stovyklos patalpas. Tuo laiku L. Murray buvo vyriausias visų užsienio misijų vadovas Otavoje.

Praeitą rudens atstautatydino buvęs pajėgų vadas generolas Jean Boyle, kai komisija sužinojo, kad jo pavaldiniai stengėsi suklastoti dokumentus šiuo reikalu ir jų neišleisti viešumon. Somaličių sušaudymo metu Kim Campbell buvo Kanados gynybos ministrė ir kandidatavo į konservatorių partijos vadovės. Nuo jos irgi buvo stengtas šiuos duomenis slėpti, kad nepakenktų jos populiarumui. Komisijai parodymus duoti nori ir Kim Campbell, dabartinė Kanados konsulė Los Angeles, du jos buvę padėjėjai, tačiau komisijos laikas yra ribojamas ir ne-

bebus leidžiama naujiems liudininkams pasisakyti.

Sveikatos apsaugos ministerijoje buvo suinaikinti visi „Canadian Blood Committee“ (kraujo atsargų priežiūros komiteto) posėdžių protokolai, kurie galėjo įrodyti, kad Kanados Raudonasis kryžius (KRR) žinojo, kad nesimėję priemonių pašalinti virusais užkrėsto kraujo iš savo atsargų. Todėl 1982-1989 metų laikotarpyje 1200 kanadiečių užsikrėtė ŽIV virusu, o 12,000 „hepatitis C“ virusą priėmė per svetimo kraujo reikalaujančias gydymosi procedūras. Tuo laiku L. Murray buvo vyriausias visų užsienio misijų vadovas Otavoje.

Sausio 22 d. Informacijos komisijos išvada paskelbė jos pirmininkas John Grace. Paaškinėjo, kad sprendimas buvo padarytas suinaikinti dokumentus ir įkalbėtas juostas 1989 m., kada „The Globe and Mail“ žurnaliste Joan Breckenridge padavė informacijos prašymą pagal „Access to Information“ įstatymą. Dokumentų naikintojai nenukentės, nes įstatyme bausmė nenumatyta, tačiau vienas jau pasitraukė iš pareigų. Trejus metus trunkančiam tyrimui dar vadovauja teisėjas Jus-

Montrealio katedroje 1997 m. sausio 12 d. tautybių Mišiose dalyvavo 52 tautybių maldininkai. Viršuje – lietuvių Aušros Vartų parapijos choro koordinatorių ANTONAS MICKUS sveikinasi su kardinolu JEAN-CLAUDE TURCOTTE, kuris išreiškė padėką AV parapijos chorui. Toliau – KRISTINA PTASINSKAITE, ANTONUKAS ir PAULIUKAS MICKAI, nešę Lietuvos vėliavą. Žemiau – katedros vargonininkė HELENE DUGAL, dirigentas ALEKSANDRAS STANKEVIČIUS ir dalis Aušros Vartų parapijos choro. Nuotr. R. Bulotos ir A. Mickaus

Vakarų žingsniai į rytus

Politinės vakariečių viršūnės nedrąsiai dairosi į Europos rytus, į kuriuos bando tiesiti savo rankas ir dabartinė Rusija. Vakariečiai įdėmiai seka rusų nuotaikas, kurios atsispindi ypač žurnalistų pranešimuose. Čia pateikiamos dviejų Kanados žurnalistų mintys, liečiančios ir Baltijos valstybes, kurių vieta vakariečių politikų planuose tebėra neaiški

„Antrasis Stalino atėjimas“ pavadino savo pranešimą iš Maskvos Matthew Fisher „The Ottawa Sun“ apžvalgininkas 1996.XII.26. Jame jisai rašo apie dabartines rusų nuotaikas.

Dvi savaitės iki ortodoksų Kalėdų švenčių ir reguliari darbo diena, tad kodėl nepaminėti 117-tųjų Stalino gimimo metinių paradu Raudonojoje aikštėje? Vakar suėjo penkeri metai nuo paskutinio Sovietų Sąjungos vado Gorbačiovo atsistatydinimo. Tačiau seno diktatūros paveldo sunku atsisakyti ir beveik nėra tos savaitės, kad bent vienas maskvietis man nepripažintų, koks brangus tas Gruzijos tironas jam buvęs. Daugelį namų ir automobilių puošia jo atvaizdai.

„Mūsų tėvas, mūsų saulė“, kaip jis buvo vadinamas, atsiliek priež užpuolikus nacius. Žemdirbių tautą paverstę sunkiosios pramonės darbininkais. Jis įtikino visus, kad jų kraštas yra didelė pasaulinė jėga. Gyventojų apklausa rodo, kad bent 1 iš 3 rusų pasigenda Stalino ar kito lygaus jo nuomumui. Nė nebandyt su jais diskutuoti smerktiną jo palikimą: vergų stovyklas, milijonus nužudytų, dešimtis milijonų prievarta perkeltų iš vieno Sąjungos galo į kitą, Rytų Europos paverimą. Stalinas davė tai, ko dauguma rusų trokštą: tvarką, kuri yra svarbesnė už gerą valdžią.

Prezidento rinkimai parodė, kad komunizmo nebėra. Tačiau demokratija šiandieną ir netolimoje ateityje pasiūkia pavojų, kylančiam dėl prezidento Jelcino ar generolo Lebed'o diktatūrinių polinkų. Pa grindinė reali generolo Lebed'o galimybė pasiekti prezidentūrą yra Jelcino nesveikata.

tice Horace Krevier.

Kanados užsienio reikalų ministris Lloyd Axworthy lankėsi Kuboje sausio 21-22 d.d., tai pirmasis aukšto rango pareigūnas apsilankęs šioje komunistinėje valstybėje nuo Pierre Trudeau laikų (1976 m.). JAV, kurios aršiai vadovauja blokada prieš Kubą, neigiamai vertino šį vizitą, praeitais metais priėmus Helms-Burton įstatymą. Juo remiantis galima neįsileisti (Nukelta į 2-tą psl.)

Generolo Lebed'o strategija paprasta. Jis stebi padėtį iš šalies ir retais pareiškimais didžiai pasaulio spaudai ar keilione į Vašingtoną pasilieka dėmesio centre. Tuo tarpu daugiau ir nereikia. Jelcino rėmėjai valdo didžiąją žiniasklaidą, tačiau jo nuolatinė Jelcino kritika pasiekia rusų visuomenę.

Lebed niekada nemini Stalino, tačiau jo kieta laikysena nusikaltimų ir kyšininkų atžvilgiu, pažadas atstatyti Rusiją kaip pasaulio galybę skamba viliojančiai tiems, kurie svajoja apie antrą Staliną. Šitokių kietos rankos garbintojų jau yra trečdalis Rusijos balsuotojų, ir generolui nebereikia daugiau rėmėjų, kad būtų išrinktas prezidentu, kai ateis laikas.

Reikšmingi nutarimai

„The Ottawa Sun“ 1996. XII.16 išspausdino E. Margolio straipsnį „ŠAS (NATO) žengia į rytus“. Ten jis taip rašo.

Netikėkite diplomatų gražbylste ir nuobodžiom kalbom ŠAS posėdžių salėje Briuselyje. Nutarimai buvo reikšmingi ir svarbūs. Burtas mestas: ŠAS, galinga vakarų karinė sąjunga, pagaliau išdriso žengti į niekieno žemę Rytų Europoje. Lenkija, Vengrija ir Čekija šią vasarą tikriausiai bus pakviestos įsijungti į ŠAS iki 1999 m.

Diplomatines saldybes atmetus, Briuselis aiškiai pasakė: ŠAS nevengs karo (jei reikės, net atominio) apginti rytines lenkų, vengrų ir čekų sienas nuo Rusijos užpuolimo. Kitos Rytų Europos tautos, kaip Kroatija, Slovėnija, Albanija ir Makedonija, tikriausiai taps ŠAS protektoratais, o vėliau gal ir nariais. Neaiškioje būklėje lieka Rumunija, Serbija, Moldavija, Ukraina ir Baltijos kraštai.

Rusai, du šimtmečius šiuos kraštus laikė savo įtakoje kaip barjerą prieš vakariečių grėsmę, nepatenkinti šitaip reikalams pakrypus. Jie atsimena, kad du kartus istorijoje suvienyta Europa (pirmą kartą Napoleono, antrą kartą Hilerio) įsiveržė į Rusiją. Dabar trečią kartą viešinga Europa priartėja prie jos sienų. Nors šį kartą Europai vadovauja Briuselis ir Strasburgo biurokratai, dauguma rusų Europą laiko kariniu, ekonominiu ir kultūriniu priešu.

Rusijos geopolitiniai siekiai – išplėsti savo įtaką į vakarus Europoje ir į pietus iki Indijos vandenyno. Rusijos interesai neišvengiamai susikirs su suvienyta Europa ir Amerika. Pirmąją ateinančio šimtmečio pusę diplomatai turės daug darbo, kad tos varžybos nepavirstų atominiu karu. Priimdami į ŠAS lenkus, vengrus ir čekus, Vakarai daug laimės. Lenkijos teritoriniai plotai, neapykanta rusams ir pajėgumas sutelkti gausią kariuomenę ją padarys Europos rytinių sienų sargu nuo invazijos iš rytų stepių.

Ateities galimybės

Dar didesnis ir tikresnis Europos saugumo laidas būtų glaudūs kariniai ryšiai tarp trijų Europos didžiųjų: Vokietijos, Prancūzijos ir Lenkijos. Tačiau angliai, amžini Europos susivienijimo priešininkai, tikriausiai darys viską, kad tokia grandiozinė sąjunga neįvyktų. Jie tai jau ne kartą parodė.

Kas atsitiks su kitais Rytų Europos kraštais? Cinikai siūlys palikti Rusijos sferoje bankrotavusią Bulgariją, Rumuniją, Moldaviją ir Serbiją. Šie kraštai Rusiją tik silpnins. Bet ką daryti su baltiečiais? Tai demokratiniai kraštai ir energingi žmonės, bet kariškai neaptingami. Niekas nerizikuos atominiu karu ginti Rygą. Ukraina su 51.9 mil. gyventojų – kitas reikalas. Rusijai jo praradimas būtų kaip žmogui ranką prarasti. Jei Vakarai kaip nors sugebėtų bankrotavusią Ukrainą atstatyti, kartu su Lenkija jos atskirtų Vakarų Europą nuo Rusijos kaip kokia Kinų siena.

Tokiam grandioziniam planui įgyvendinti reikėtų Talleyrand'o ar Bismarko. O mes turime tik prezidentą Bill Clinton, daugiausia dėmesio skiriantį feministų reikalams. Pakviesdamos įsijungti į ŠAS lenkus, vengrus ir čekus, Europa ir Amerika turbūt išnaudojo visas savo drąsos atsargas. Rusijai stiprėjant ŠAS plėtimasis į rytus silpnės. Nepasiskubinę išplėsti ŠAS į Rytų Europą, Vakarai neišnaudojo progos išvengti atsigavusios Rusijos konfrontacijos XXI š. pradžioje. Vis dėlto reikia džiaugtis, kad vengrai, čekai ir lenkai sugrįžo į Europos glėbį. V.S.

Savaitė Lietuvoje

Lankėsi JAV pareigūnai

Kaip praneša „Lietuvos rytas“, sausio 27-28 d.d. Vilniuje lankėsi JAV gynybos srities pareigūnų delegacija pasitarams su Lietuvos diplomatais ir karininkais dėl Lietuvos prisijungimo prie Vakarų struktūrų. Buvo aptarta dvišalio bendradarbiavimo gynybos srityje plėtojimas, ŠAS (NATO) plėtos perspektyvos, regioninio saugumo problemos, Lietuvos krašto apsaugos sistemos reforma, Baltijos taikos palaikymo bataliono (BALTBAT) sudarymas bei jungtinės Baltijos kraštų eskadros (BALTRON) projektas.

Delegacijos vadovas, pirmasis JAV gynybos sekretoriaus pavaduotojas pavaduotojas Frederick C. Smith teigė, kad „JAV neišskiria nė vienos šalies, siekiančios NATO narystės, ir nesiskirsto valstybių į jokia grupes.“ Lietuva siekia pradėti derybas dėl narystės kartu su Lenkija, Čekija ir Vengrija. Buvo pabrėžta, kad „kiekvienos pretendentes priėmimas į NATO vyks individualiai, nė vieni valstybei nebus uždarytos durys į aljansą ir niekas neturės veto sprendžiant apie naujų narių priėmimą.“ F. C. Smith taip pat tvirtino, jog JAV remia Lietuvos ir kitų Baltijos kraštų saugumą bei nepriklausomybę.

Delegacija priklauso dvišalei JAV gynybos departamento ir Lietuvos krašto apsaugos ministerijos darbo grupei, susitinkančiai trečią kartą ir veikiančiai pagal 1994 m. JAV ir Lietuvos pasirašytą memorandumą dėl bendradarbiavimo gynybos bei karinių ryšių srityje.

Pasiruošusi įstojimui į ES

Europos sąjungos komisijos narė Anita Gradin sausio pabaigoje lankėsi Lietuvoje norėdama susipažinti su jos bendra būkle, vidaus reikalų ministerijos veikla bei teisėsauga. Jos manymu Lietuva yra gerai pasiruošusi stoti į Europos sąjungą, tačiau neišspręstos sienų apsaugos problemos bei rūpestį kelia „tai, kad nėra susitarimo su Rusija dėl bendros užsienio politikos.“

Su vidaus reikalų ministeriu Vidmantu Žiemeliu buvo aptartos Lietuvos pasienio, nelegalios migracijos, organizuoto nusikalstamumo problemos bei policijos ir įkalinimo įstaigų reformos klausimai. Buvo pasirašytos sutartys, kuriomis remiantis Lietuva pagal PHARE programą gaus 6 milijonus eurių techniniai sienos apsaugos stiprinimui ir pasieniečių mokymui. Lietuvai dar teks dalis iš 14 mln. eurių, skirtų rytų Baltijos valstybių ir Lenkijos jūros sienų apsaugai.

Šiame numeryje

Ryšiai ir nauji užmojai

Bendriems sumanymams reikėtų vieno kelio

Vakarų žingsnis į rytus

Baltijos valstybių vieta vakariečių planuose

Sienos su Rusija klausimu

Karaliaučiaus ateitį turėtų spręsti tarptautinė konferencija

Mokyklos tebelaukia nepriklausomybės

Per mažas savųjų dėmesys Vilnijos lietuvių mokykloms

Pakutinė dvikova Lietuvoje

Prieš 55 metus Pranas Žižmaras apgynė Lietuvos vardą

Sovietinių teigiamųjų medžioklė

Atsiranda nuomonių keliančių sovietinį pranašumą

Daugelio tautybių pamaldos katedroje

Montrealio katedroje Mišiose dalyvavo 52 tautybių maldininkai

Atsiliekame nuo krikščioniškojo pasaulio?

Lietuvių spaudoje trūksta žinių iš visuotinės Katolikų Bažnyčios

Kalbos išniekinimo puota tebesitęsia

Netinkamai pavartoti tarptautiniai žodžiai tampa barbarizmais

Globos patyrisi globoja kitus

Pokalbis su psichologijos profesore dr. Agota Šidlauskaite

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-1336.

Canada Post Registration nr. 509 Sales Product Agreement nr. 1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, R. Sakalaitė-Jonaitienė,
Č. Senkevičius, G. Gaiztutienė. Metinė prenumerata – \$40, pusmetinė – \$20,
rėmėjo – \$50, garbės – \$60 (Amerikoje – JAV dol.) oro paštu – \$115. Pavieniai
nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją.
Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį
redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendra-
darbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550)
is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in
December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.,
2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672.
U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Membership fee: regular
\$40.00, supporter \$50.00, honorary \$60.00 per year. PERIODICALS
Postage paid at Lewiston, N.Y. US POSTMASTER: send address changes to:
"Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA
POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario
L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

RELIGINIAME GYVENIME

Pasaulinės jaunimo dienos renginiai įvyks š.m. rugpjūčio 18-24 d.d. Paryžiuje. Aptarti šio suvažiavimo pasirengimui 1996 m. gruodžio 11 d. Vilniuje susirinko vyskupijų ir jaunimo organizacijų koordinatorių. Susitikime dalyvavo Lietuvos vyskupijų konferencijos gen. sekr. kun. G. Grušas ir vyriausias koordinatorių kun. R. Makrickas, sakęs, kad susitikime daugiausia svarstyti praktiniai dalykai. Tikimasi, kad Pasaulinėje jaunimo dienoje dalyvaus apie 2000 jaunuolių, atstovaujančių visoms Lietuvos vyskupijoms, jaunimo organizacijoms. Į Paryžių atvyksiančios ir jaunimo grupės iš Šiaurės Amerikos. Pabrėžiama, kad šis renginys turėtų būti paremtas 2000 metų sukakties dvasia.

Sventosios Dvasios paraprijos patalpose Vilniuje 1996 m. gruodžio 19 d. įvyko pirmasis Lietuvos vyskupijų koordinatorių susitikimas artėjant 46-tajam Tarptautiniam Eucharistiniam kongresui Lenkijos Vroclave š.m. gegužės 25 – birželio 1 d.d. Jame turėtų dalyvauti apie 1000 Lietuvos atstovų. Lietuvos maldininkų išvyką į kongresą koordinuoja aukščiausias minėtos paraprijos klebonas mons. Jan Kasukiewicz. Kaišiadorių vyskupijos koordinatorių paskirtas kun. R. Bičauskas, Kauno – kun. A. Jagelavičius, Panevėžio – kun. S. Filipavičius, Telšių – kun. R. Marozas, Vilniaus – kun. V. Insoda, Vilniaus – kun. V. Zuzo.

Lietuvos samariečių bendrijos suvažiavimas įvyko Šiauliuose 1996 m. gruodžio 14 d. Renginys pradedamas Mišiomis Šv. Petro ir Povilo šventovėje. Samariečių bendrijos pirm. A. Račas pranešė, kad šiuo metu Lietuvoje yra apie 1700 narių 15-koje skyriu. Įgyvendinami įvairūs projektai. Pvz. Rumšiškės drauge su paraprija įsteigti senelių namai; kiekvienas skyrius turi socialinės pagalbos punktus, išlaikomos labdaros valgyklos. Kai kurios mokyklose veikia jaunųjų samariečių grupės. Šiaulių skyriaus vadovas gyd. A. Griganavičius teigia, kad samariečiai, padėdami kitiems, patys gauna neįkainojamą dvasinį lobį, ir tik Dievas tegali įvertinti darbus, atliktus kitiems iš meilės. Lietuvos samariečiai yra Europos samariečių bendrijos nariai. Jie dalyvauja tarptautinėse konferencijose. Svarbus esąs lėšų klausimas. Šio suvažiavimo metu priimta nemažai naujų narių.

Kauno kunigų seminarijoje 1996 m. gruodžio 15 d. buvo atidaryta trečioji tradicinių katalikų dailininkų paroda, veikusi iki š.m. sausio 6 d. Buvo išstatyti per 20 dailininkų iš Vilniaus, Kauno, Druskininkų ir Raudondvario tapybos, grafikos, skulptūros, tekstilės darbai, sukurti nuo 1988 metų. Parodos rengėjas L. Šinkūnaitis pareiškė viltį, kad bus atgaivintas religinio meno muziejus. Per parodos atidarymą kalbėjęs seminarijos rektorius kun. E. Bartulis pabrėžė, kad "meno kalba suartina žmones ir yra visiems suprantama". Atidaryme dalyvavo Kauno arkivyskupas S. Tamkevičius, seminarijos dėstytojai, dailininkai ir miesto visuomenė.

Kaišiadorių katedroje vysk. J. Matulaitis 1996 m. gruodžio 22 d. iškilmingai pašventino naujuosius vargonus ir paskelbė prasidedant vargonų muzikos festivalį paraprijos 90-tųjų metų sukakčiai paminėti. Vargonus paskelbė Panevėžio specialistas A. Šauklys, mechaninius vamzdžius padarė

vilnietis V. Paulauskas. Vargonai papuošti Šv. Cecilijos skulptūra. Naujuosius vargonus išmėgino prof. L. Digrys, kuris su sol. V. Noreika ir Radijo bei televizijos vaikų chorų paruošė kalėdinės muzikos koncertą. Vargonų muzikos festivalį surengė Kaišiadorių etninės kultūros centras. Atidaryme dalyvavo Lietuvos švietimo ministeris prof. Z. Zinkevičius su žmona ir kiti valdžios atstovai.

Vilniaus Pal. J. Matulaičio paraprijos šventovėje gruodžio 22 d. buvo aukojamos pirmosios Mišios, kurias su arkivyskupu A. J. Bačkio koncelebravo kun. J. Minderis, kun. J. Vailionis, kun. V. Česnulevičius ir paraprijos klebonas kun. M. Čeponis. Dalyvavo apie 2000 tikinčiųjų. Šventovės šventinimas numatytas š.m. birželio 28 d. minint arkivyskupo J. Matulaičio paskelbimo palaimintuoju dešimtmetį.

Psichologinės pagalbos jaunimui centrui Lietuvoje veikia Vilniuje, Kaune, Marijampolėje, Šakiuose, Vilkaviškyje ir kituose miestuose. Klaipėdoje įsteigtas Telšių vyskupijos Dvasinės pagalbos jaunimui centras. 1996 m. gruodžio 14-15 d.d. Vilniuje vyko seminaras, svarstęs pagalbos ir išankstinės apsaugos klausimus. Telefoninė "Jaunimo linija" – vienas sėkmingų būdų teikti jaunimui patarimus.

Nauja knyga paraprijų jaunimo vadovams "Kurk gyvą bendruomenę" buvo pristatyta Vilniaus arkivyskupijos jaunimo centre 1996 m. gruodžio 12 d. Išleista 600 egz. tiražu knyga paruošė filosofijos fakulteto pirmo kurso studentas Tomas Kurapkaitis, pareiškęs, kad "knygelėje pateiktų metodų nederėtų kopijuoti". Esą siūlymai, patarimai turėtų tik skatinti reikšmės. Knygoje gvildenamos jaunimo problemos, liturgijos pagyvinimo būdai, stovyklų organizavimas ir kt. Leidinys pasirodė pasinaudojusiu galia pėl. J. Prunskio skirta premija, kurią Pal. Arkivyskupo J. Matulaičio paraprijos jaunimas laimėjo už projektą apie darbą su jaunimu. Knyga susidomėjimas didelis. Pataisyta ir papildyta laidą norima išleisti didesniu tiražu.

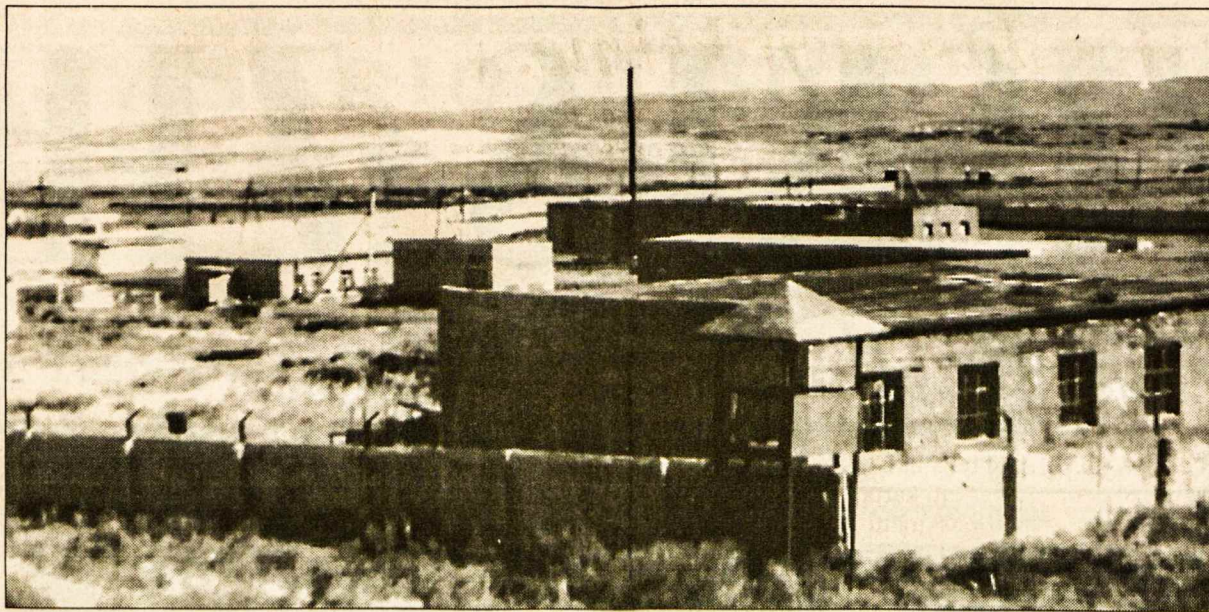
Seminarą apie dorinį ugdymą mokykloje surengė Pasvalio savivaldybės kultūros ir sporto skyrius 1996 m. gruodžio 13 d. Jame dalyvavo Panevėžio vysk. J. Preikšas, Vilniaus pedagoginio un-to titybos katedros vedėja doc. A. Stasiulevičiūtė, Panevėžio vyskupijos katechetikos centro vedėja Z. Tručinienė ir miesto mokytojai. Pasisakytą dėl jaunuolių moralės. Pareikšta, kad vien tikybės pamokų neužtenka, kai visa aplinka labai veikianti jaunimą. Tačiau tikybės mokytojų darbas turi būti labai vertinamas. Vysk. J. Preikšas šia proga pareiškė jauts padėką.

ATA DOMININKUI JURKUI mirus,

nuoširdžiai užjaučiame jo sūnus – dr. ALGIRDĄ ir RIMANTĄ su šeimomis.

Lietuva neteko dar vieno garbingo savanorio-kūrėjo, ateitininkija – ilgaamžio savo nario, Telšiai ir Montrealis – gausaus bankininko, o mes – labai mielo žemaičio, mūsų šeimų draugo –

Karolina Kubilienė su šeima ir
Monika Povilaitienė

Spasko politinių kalinių lageris Kazachstane, kur kalėjo rašytojas, Nobelio laureatas Solženycinas, Vilniaus universiteto dėstytojas Kentra ir kt. lietuviai.
Nuotr. H. Paulausko

Sienos su Rusija klausimu

Karaliaučiaus krašto priklausomybę turėtų spręsti tarptautinė konferencija.
Jo valdymas Rusijai pavestas laikinai

Susirūpinimą kelia Lietuvos politika nustatant sienas su kaimynais slavais. Ar nesirūštant pretenduoti bent į simbolinį mūsų etninių žemių kilometrą Lenkijoje ar Baltarusijoje nebuvę įteisinta J. Pilsudskio Seinų krašto aneksija ir J. Stalino 1940 m. primesta Baltarusijos riba? Kad ateities kartų nebūtume kaltinami savo etninių žemių išsižadėjimu, mums derėtų laikytis principingesnės politikos, ypač derybose su Rusija dėl Lietuvos valstybės ribos su Karaliaučiaus kraštu (Kaliningrado sritimi).

Karaliaučiaus kraštas – baltų (mažlietuvių ir prūsų) etninė teritorija. Didžioji (lietuviškoji) jos dalis buvo Lietuvos karaliaus Mindaugo valdžioje. Nuo Vokiečių (Kryžiuočių) ordino invazijos iki 1945 metų visas baltų kraštas – Prūsija ir Mažoji Lietuva – buvo vokiečių valdžioje. Vokietija 1990 metų Maskvos sutartimi atsisakė pretenzijų į rytines žemes, vadinasi, suvereno teisių ir į Karaliaučiaus kraštą (Gebiet Königsberg), išskyrus germanų etnines žemes – VFR, VDR ir Berlyno teritoriją.

Kadangi 1945 metų Potsdamo susitarimu Karaliaučiaus kraštas buvo perduotas administruoti Sovietų Sąjungai tik laikinai, be nuosavybės teisės, Rusija, perimdama koloniją, suvereno teisių į ją taip pat neįgijo, tačiau atsisakė šios srities nesirengia. Atvirkščiai, ji ieško būdų įteisinti čia savo buvimą. Ko gero, tam pasitarnautų ir sutarties dėl valstybinės sienos su Lietuva pasirašymas. Karaliaučiaus krašto problema sukurta didžiųjų pasaulio valstybių. Suprantama, ją pagilino Sovietų Sąjunga, įvykdžiusi etninę valymą – neteisėtai deportavusi senuosius gyventojus ir apgyvendinusi kraštą kolonistais iš slavų rajonų. Geriausia būtų, jei įsisenėjusi Karaliaučiaus problema kartu spręstų didžiosios pasaulio ir Baltijos valstybės. Gal tuomet būtų išgirstas ir senųjų krašto gyventojų – mažlietuvių balsas?

1918 m. lapkričio 16 d. Prūsų Lietuvos tautinė komisija savo "Pašaukime lietuvininkams" pabrėžė, kad "Ten, kur Labguva, Vėluva, Įsrutis, Darkiemis, Goldapė – tai vis lietuviški kraštai". 1918 metų lapkričio 30 d. Mažosios Lietuvos tautinė taryba pasirašė Tilžės aktą, kuriame reikalavo Mažosios Lietuvos prijungimo prie Didžiosios Lietuvos, remiantis JAV prezidento T. V. Vilsono tautų apsisprendimo teise.

1946 metų lapkričio 6 d. Fuldoje (Vokietija) iš giminės išvartų lietuvininkų atkurta

Mažosios Lietuvos taryba "Mažosios Lietuvos lietuvių deklaracija" kreipėsi į demokratinių pasaulio valstybių vyriausybes, protestuodama prieš Sovietų Rusijos (Sovietų Sąjungos) "pasišėsinimus į Lietuvos žemes". Tarybos prezidentas 1947 metų sausio 15 d. paskelbė "Mažosios Lietuvos lietuvių protestą", piktdamasis Tėvynės pavertimu rusų kolonija ir reikalaujamas pavesti Mažosios Lietuvos valdymą Jungtinių Tautų komisijai.

1989 m. gruodžio 21 d. Mažosios Lietuvos rezistencinis sąjūdis (būstinė Čikagoje) kreipėsi į Sovietų Sąjungos prezidentą M. Gorbačiova, atkreipdamas jo dėmesį į tai, kad "dabartinė Kaliningrado sritis nuo neatmenamų laikų yra lietuvių žemė". 1995 metų gegužės 27 d. lietuvininkų bendrijos "Mažoji Lietuva" VII suvažiavimo Klaipėdoje dalyviai priėmė Kreipimąsi į tautiečius, kuriuo pakvieta inicijuoti tarptautinę konferenciją buvusios Rytų Prūsijos klausimui išspręsti.

Karaliaučiaus krašte Lietuva turi istorinio ir kultūrinio paveldo išsaugojimo (vietovardžių sugrąžinimo, žymių žmonių įamžinimo, istorinių vietų priežiūros ir lankymo sovietinio genocido aukų pagerbimo), ekologinių (Nemuno baseino, Kuršių marių ir Kuršių Nerijos aplinkos apsaugos problemų sprendimo), lietuvių kilmės krašto gyventojų teisių apsaugos ir kultūrinių poreikių tenkinimo (mokyklų, bažnyčios, informavimo priemonių steigimo ir plėtos) bei Lietuvos valstybės saugumo (rusų karinio potencialo mažinimo iki Lietuvos lygio) interesus. Beje, Karaliaučiaus krašto demilitarizavimu suinteresuotos ne vien Baltijos šalys.

Per pastaruosius 6 metus Rusijos politikoje tenkinant šiuos interesus žymesnių poslin-

kių nematyti. Todėl mūsų derybininkai, rengiantys Lietuvos pietvakarių ribų nustatymo sutartį, turėtų laikytis šių nuostatų:

1. Derėtis ne dėl nesamos sienos su Rusijos valstybe, o tik dėl ribos su Rusijos laikinai administruojamu Karaliaučiaus kraštu (Kaliningrado sritimi).

2. Siekti, kad sutarties tekste ir protokoluose būtų vartojami ne tik esami rusiški, bet ir senieji lietuviški Karaliaučiaus krašto geografiniai vardai.

3. Siekti Rusijos pusės nuolaidų Lietuvos valstybei Vištyčio ežero, Nemuno baseino ir Kuršių marių teritorijose.

4. Siūlyti, kad galutinai Karaliaučiaus krašto ribų nustatymas bei jo priklausomybė vienai ar kitai valstybei būtų tarptautinės konferencijos prerogatyva.

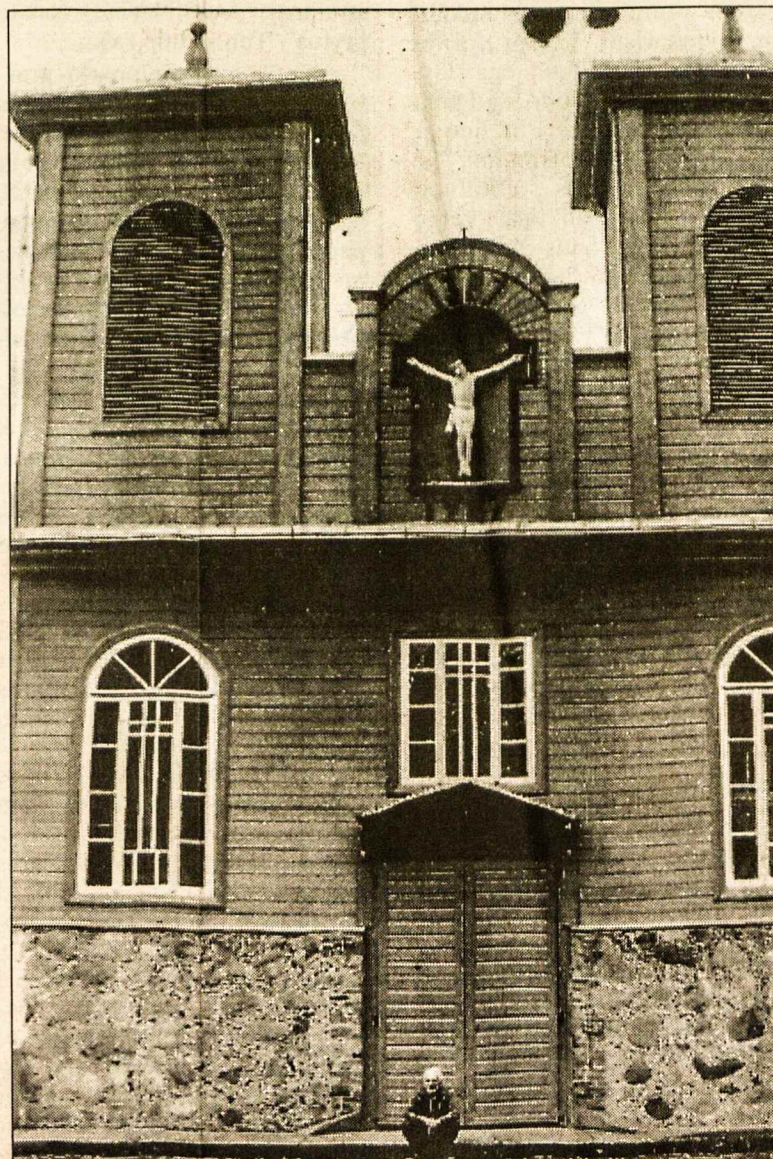
5. Siekti terminuotos sutarties pasirašymo, pvz. iki 2001 m. liepos 21 dienos – Lietuvos Respublikos ir Rusijos Federacijos susitarimo "Dėl bendradarbiavimo Kaliningrado srities raidoje" galiojimo pabaigos.

Būtina gerai apgalvoti kiekvieną sutarties terminą, sąvoką ir formulotę, kad nebūtų pasirašyta tokia sutartis, kurią būtų galima traktuoti kaip teisėtą Lietuvos interesus šiam krašte išsižadėjimą ir Karaliaučiaus krašto pripažinimą Rusijos dailimi de jure.

Mažosios Lietuvos reikalų taryba:

pirmininkas – Vytautas Šilas,
nariai – Audrys Antanaitis, dr. Vacys Bagdonavičius, Danutė Bakanienė, Eigirdas Gudžinskas, dr. Nastazija Kairiūkštė, Arvedas Kybrancas, Birutė Kurgonienė, dr. Algirdas Matulevičius, Rimantas Matulis, Irena Saliukaitė, dr. Feliksas Sliesoriūnas, dr. Valdemaras Šimėnas, Jonas Trinkūnas, Irena Tumavičiūtė, Vytautas Umbrasas, Albinas Vaičiūnas, Stasys Valickas, dr. Napoleonas Kitkauskas

1997.01.17.

Saldutiškio šventovės priekinė dalis

Nuotr. Alf. Laučkos

ATA KEŠTUČIUI ŽULIUI staiga mirus,

liūdesio valandoje giliai užjaučiame žmoną JUZYTĘ, dukrą DONATĄ, sūnų dr. VYTĄ bei jų šeimas –

Kostas ir Eugenija Gapučiai

ATA DIONIZUI STUKUI iškeliavus amžinybėn,

žmoną LAIMUTĘ, šeimą ir artimuosius liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučiame –

Hamiltono pensininkų klubas ir dainos vienetas

ATA DIONIZUI STUKUI mirus,

žmonai LAIMAI, dukroms – vyr. sk. BIRUTEI, ps. VIRGINIJAI, sūnui sk. vyt. VYTUI ir jų šeimoms reiškiamo nuoširdžiausią užuojautą –

"Širvintos-Nemuno" tuntas

TĖVELIUI IR SENELIUI

ATA DIONIZUI STUKUI mirus,

nuoširdžią užuojautą reiškiamo žmonai LAIMAI, dukrai BIRUTEI, sūnui VYTUI ir tėvų komiteto narei VIRGINIJAI bei jų šeimoms –

Vysk. M. Valančiaus mokykla

PADĖKA ATA EMILIJUI ŽEMAITAIČIUI mirus,

nuoširdžiai dėkojame visiems mieliems draugams ir artimiesiems už pagalbą ir mums pareikštą užuojautą mūsų liūdesio valandoje –

Žmona Ona, dukros – Rose ir Gaby su šeimomis

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)
ir net teisman traukti Kanados ir kitų kraštų verslininkus, pasinaudojančius nuosavybėmis Kuboje, kurias diktatorinis prezidentas Fidel Castro atėmė po 1959 m. revoliucijos.

L. Axworthy savo apsilankymu norėjo įrodyti, jog Kanados užsienio politika nėra absoliučiai priklausoma nuo JAV. Jis ketino pasirašyti sutartį dėl žmogaus teisių, žemės ūkio ir aplinkosaugos bei tarpusavęs prekybos, tačiau Kuba pažadėjo leisti patarėjams bei nevyriausybinių organizacijoms tęsti savo darbą.

JAV blokada Kubai neatrodė labai efektinga, nes ten prekiaujant su kitais kraštais atsiranda daugybė JAV gaminių, lankosi įvairūs verslininkai, net amerikiečiai. Nepaisant neigiamų atsiliepimų apie savo ministerio viešnagę ir "šiltą" priėmimą Kuboje, Kanada kartu su Europos sąjunga žada kovoti prieš Helms-Burton įstatymą Pasaulio prekybos organizacijoje (WTO).

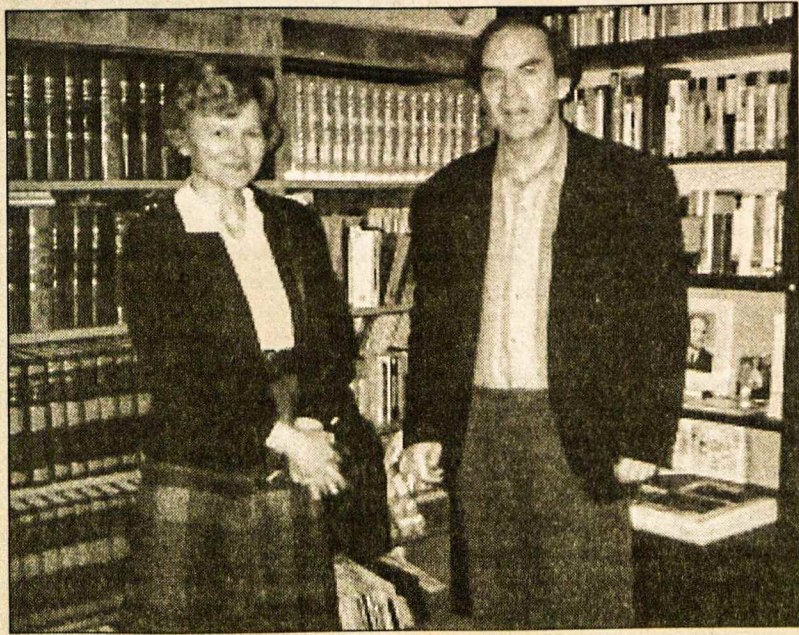
Britų Kolumbija išvengė ekonominio žlugimo per praėjusius dvejus metus tik todėl, kad nesumažėjo migracija į Vakarų Kanadą. Eksportas, gaminių vežimas, bendrovių pelningumas bei kapitalinės išlaidos nepajudėjo per tą laiką, nors gyventojų skaičius pakilo 61,000. Darbų buvo 2.4% daugiau praėjusiais metais, padidėjus pareikalavimui patarnavimo sektoriuje, pasak Britų Kolumbijos verslo tarybos (BC Business Council).

Britų Kolumbijoje yra imami aukščiausi pajamų mokesčiai (54%) visoje Šiaurės Amerikoje. Paskutiniame dešimtmetyje vyriausybei nesisekė suderinti

biudžeto, neatsirado stiprių bendrovių ir nebuvo didelio pramoninio judėjimo, išskyrus miškininkystės srityje, tačiau nėra nei didelių biudžetinių skolų. Ramiojo vandenyno pakrastyje esanti provincija vis dėlto neprarado savo patrauklumo.

Kanados gydytojų sąjungos (CMA) pirmininkė dr. Judith Kazimirska konferencijoje teigė, kad sveikatos apsaugos paslaugų biudžetiniai apkarpyimai labiausiai kenkia moterims. Gimdyvės per greit paleidžiamos iš ligoninių, moterys palieka karejas prižiūrėti senyvus tėvus, šimtai slaugių atleistos iš darbo. Kai kur operacijos net atidedamos dėl slaugių stokos. Jų atlyginimai sudaro maždaug trečdalį atlyginimams skirtų lėšų ligoninių biudžetuose. Ontario provincijos vyriausybė stengsis sumažinti ligoninių išlaidas \$1.3 milijonais per trejus metus. Įvairios ligoninės bus uždarnos arba sujungiamos su kitomis.

Saguenay upės potvyniai Kvebeke praėjusią vasarą padarė \$704 milijonų vertės žalos tų apylinkių gyventojų nuosavybėms. Sausio 16 d. provincijos komisijos pranešimu tyrimų rezultatai rodo, kad nelaimės apimtis galėjo būti siauresnė, jeigu Stone - Consolidated bendrovė būtų geriau prižiūrėjusi pirmąją pratrūkusią užtvanką prie La Baie bei Jonquiere miestelių. Duomenimis žada pasinaudoti nuo potvynio nukentėjusiųjų atstovai, keliantys bylą šiai bendrovei. Taip pat byla yra keliamą prieš valdžią, nes potvyniai įvyko ne tik dėl rekordinio lietaus (277 mm. per tris dienas), bet ir todėl, kad valdžia tvarkė užtvankas senoviška technologija. Užtvankų ir pylimų Kvebeke yra 9,000 – jiems reikalinga atnaujinimo ir apdairinės vadybos. RSJ

Šiaulių anglų kalbos mokytojų sąjungos biblioteka. Nuotraukoje – svečias iš Kanados HOWARD WOODS ir viešnia iš Kanados ambasados Latvijoje VIJA STRAUTINA

Mokyklos tebelaukia nepriklausomybės

JUOZAS ŽYGAS

Iš Lietuvos netolimos praeities turime daug pavyzdžių, liudijančių, kad partizanai ar pogrindžio kovotojai nepalūžo ir okupantui nenusilenkė. Tokie savo dvasios gėlmės liko nenugalėti ir laisvi, nes galvos prieš okupantą nenulenktė. Tie, kurie klūpsčiomis ar kepures nusiėmę vaikščiojo, buvo ir liks vergais, nes tik laisvas žmogus vaikšto galvos nenulenkęs. O tas, kuris vergu ar baudžiauninku buvo, nemoka laisvę džiaugtis.

Čia man prisimena dar prieš karą matytą P. Vaičiūno pjesę "Naujieji žmonės". Veiksmas vyksta prie grafo dvaro vartų, kur sustoję kalbasi du senukai. Vienas sakė: "Va, ant šito medžio, jo šviesybė grapas mano senelį pakorė – ale tai geri laikai buvo!"

Dabar prof. Zigmas Zinkevičius, Lietuvos švietimo ir mokslo ministeris, "Valstiečių laikraščiu" duotame pasikalbėjime 1996 m. gruodžio 17 d. supėikė lenkiškas mokyklas Vilniaus krašte: "Atvirai pasakysiu – visose valstybinėse mokyklose turės būti dėstoma valstybinė kalba". Tai išgirdę Vilnijos "lenkai" pakėlė didelį triukšmą. Kad "lenkai" pakėlė triukšmą, tai nieko nuostabaus, nes jų vadovaujamos savivaldybės tebevyrauja Vilniaus vaivados L. Bociansko įvesta tvarka. Atrodo, kad Kovo 11-tos Lietuvos nepriklausomybės atstatymo akto jie dar nėra girdėję, kad iš Vilniaus dar niekas jiems apie tai nėra pranešęs. Tad lietuviškoms mokykloms patalpų dar nėra! Kai kurios yra kamininkės rusiškose ar lenkiškose mokyklose. Lietuvos vyriausybės žmonės, po užsienio važinėdami, neturėjo laiko aplankyti šalčinkų, Jašiūnų, Eišiškių ir kt.

Š. m. sausio 8 d. iš Vilniaus per radiją girdėjau kalbant vienos lietuviškos mokyklos vedėją (gaila, mokyklos pavadinimo neužsirašiau). Jos žodžiais, padėtis nuo okupacinių laikų dar nėra labai pasikeitusi. Lietuviškos mokyklos tebėra pamestinukės. Dėl to ir mokytojų trūksta. Kas tik gali, bėga. Davė pavyzdį, kaip yra žiūrima į lietuviškas mokyklas. Vienoje rusiškose mokykloje vieno kažkoks minėjimas. Tos mokyklos vedėjas savo kalboje pasidžiaugė, kad mokykla turi geras patalpas

ir sąlygas. Tik reikėtų, kad lietuviai ir čigonai mokyklas turėtų. Tai taip į lietuvius yra žiūrima nepriklausomoje Lietuvoje. Į tokius pasisakymus nei švietimo, nei vidaus reikalų ministerijos nereagavo.

Prof. Z. Zinkevičius pasisakymą, Lietuvos "lenkams" pradėjus rėkti, Lietuvos užsienio reikalų ministeris A. Saudargas pradėjo apgailestauti. Juk užsienio reikalų ministerio pareigos pirmoje vietoje valstybės reikalus ginti, o ne už kitus ministerius atsiprašinėti. Mano supratimu, prof. Z. Zinkevičius yra vienas šviesiausių žmonių Lietuvoje. Savo raštuose ir kalbose niekuomet nėra nesąmonių rašęs ar kalbėjęs, dėl kurių reikėtų atsiprašinėti. Greičiau iki šiol buvusieji švietimo ministeriai turėtų lietuvių tautą atsiprašyti, kad praėjus beveik septyneriems metams po Kovo vienuoliktosios Vilnijoje dar tebevyksta lenkinimas. Kaip galėtų pirmosios ir antrosios vyriausybės žmonės Vilnijos lietuviams – mokytojams ir tėvams – į akis pažiūrėti. Juk jų atstovaujamoms valdžios mokyklų reikalus pavėdė lenkiškoms savivaldybėms. Žasiukus pavedė lapėms prižiūrėti, patys tuo reikalu, atrodo, nesisidomėjo, stengėsi tik, kad lenkiškos mokyklos būtų viskuo aprūpintos. Jos ir yra gal net per gerai aprūpintos, nes 20% švietimo reikalams skiriamų lėšų yra skiriama lenkiškoms mokykloms. Tad ir ne nuostabu, kad lietuviškos mokyklos (Vilnijoje) turi apleistomis patalpomis tenkintis, o mokytojus net išveikia, nors ir simboliškai, šelpia.

Lietuvos užsienio reikalų ministeris sausio mėn. lankydamsis Lenkijoje pareiškė: Lietuva laikosi ir laikysis tarptautinių įsipareigojimų tautinių mažumų klausimais. Reikėtų Lenkijos pareigūnams priminti, kad ir jie privalo tarptautinių įsipareigojimų laikytis. Deja, jie apie tai nenori girdėti.

"Per 40 metų Punsko gimnazijoje beveik visi dalykai dėstomi lietuvių kalba" (išskyrus lenkų kalbą, Lenkijos istoriją), bet vadovėliai naudojami lenkiški (išskyrus vadovėlius lietuvių kalbai ir porą kitų pagalbinų knygų). ("Draugas" 1996. VII. 13). Tai reiškia, kad Lenkija lietuviškų vadovėlių neišleido. Atrodo, buvusieji ministeriai spaudos neskaitė, nes apie tai Lietuvos spaudoje buvo ne viena sykį rašyta. Iš to matyti, kad Lietuvos vyriausybės prarastų pakraščių lietuviai nerūpėjo. Jeigu jau Lenkija neišleido, tai Lietuva turėjo bent iš dalies pasirūpinti ir tą spragą užtaisyti. Bet jeigu kas tokį klausimą būtų išskėlęs, tai būtų susilaukęs šabloniško atsakymo – nėra pinigų! Iš kur tie pinigai bus, jeigu jie skiriami lenkiškiems reikalams.

Spaudoje buvo rašyta: "Lietuva per 1990-1995 m. išleido 174 vadovėlius lenkų kalba, o Lenkija per šį laikotarpį neišleido nė vieno lietuviško vadovėlio". Į tai visi turėtų atkreipti dėmesį ir kritikuoti ne prof. Z. Zinkevičių, o tas viršūnes, kurios daro sprendimus. Jau laikas baigti baudžiatines nuotaikas.

Mes dar susitiksimė...

Su dėkingumu prisimename Kanados lietuves, anglų kalbą mokiusias Lietuvos mokytojas net tris vasaras

Pastaruoju metu yra nemažai projektų Lietuvoje, kurių iniciatoriai – užsieniečiai. Laimė nepakenkė ir mūsų, Šiaulių anglų kalbos mokytojų. Čia 1994 m. Kanados vyriausybės remiama atvyko 8 mokytojų grupė (iniciatorė Vida Juozaitytė) pradėti trejų metų projektą. 1996 m. rugpjūtį susitikome su mielomis kolegėmis Skuode jau paskutį kartą.

Kaskart, kai mintimis grįžtu į tą karštą (kaip niekada) vasarą Lietuvoje, prisimenu mielus visada besišypsančius veidus: Vidos Juozaitytės, Vidos Yčaitės-Abel, Vidos Petrašiūnaitės, Vidos Stanevičienės (net keturios Vidos!), Aušros Baršauskienės, Aldonos Šimonėlienės. Mūsų komanda, kurią sudarė 6 šiaulietės mokytojos-metodininės, viena iš Kuršėnų ir viena iš Kauno, daug ko galėjo pasimokyti, o ypač gražių bendravimo santykių, savitarpio supratimo. Manau, kad tada daugelis supratome, kaip svarbu dirbti susibūrus drauge, vienoje komandoje, mokėti pasidalinti viskuo, ką turi, nes iš tikrųjų didesnė laimė yra duoti nei imti.

Ypač mus sustarino bendri renginiai: choras, liaudies šokiai, tapymas ant marškinėlių ir kt., kuriuos organizavo mūsų kolegės ir, žinoma, bendros išvykos. Buvo labai sunku skirtis, bet tada žinojome, kad mes dar susitiksimė. Ir susitikome – kitų metų vasarą Kaune vėl buvome pakviestos dalyvauti kelių dienų seminare ir sprendėme bene vieną iš svarbiausių mokinių vertinimo problemų. Šiandien dėkojame p. Raudai Rautinš-Dickinson už padovanotą video to tema mūsų Centro bibliotekai.

Kolegės kanadietės buvo mūsų bibliotekos kūrimosi linijinė. O šiaandien galime pasididžiuoti čia sukauptą medžiagą:

1.236 metodikos knygos, 1.240 grožinės literatūros, 665 medicinos ir psichologijos, 300 mokslo ir gamtos, 494 enciklopedijos ir žodynai, kurių dalį padovanojo kanadietės, kasetiniai ir net 2 video magnetofonai, daigintuvų dauginimo aparatas ir kompiuteris. Sunku patikėti, kad prieš kečius metus apie tai buvo galima tik pasvajoti. Savo turtu mielai dalinamės su mokytojais, dirbančiais ne tik mieste, bet ir apskrityje. Džiugu, kad čia atvyksta mokytojai ir iš kitų miestų.

Manau, nesuklysiu sakydama, jog kiekvienam malonu išgirsti pagiriamąjį ar paskatinamąjį žodį. Mokytojas – ne išimtis, juo labiau, kad mūsų adresu greičiau išgirstame kritikos žodį nei patarimą, ką reikėtų daryti vienu ar kitu atveju. Bendraudamos su kanadietėmis įėjome pasitikėjimą savimi nors pradžioje mums užsienio kalbų mokytojams, tai padaryti nebuvo lengva.

Žengus pirmą žingsnį, lengviau sekasi ir kiti – dabar dažnas mokytojas drąsiai pasidalina savo mintimis ir patirtimi. Spalio mėn. 25 d. įvykusi ŠETA (Šiaulių anglų kalbos mokytojų asociacijos) trečioji ataskaitinė-rinkiminė konferencija tai ir įrodė.

Tad visų 94 dalyvių vardu norime padėkoti Kanados vyriausybei, kuri rėmė trejus metus iniciatyvę grupę, mieloms draugėms už neįkainojamą pagalbą ir visiems, prisidėjusiems prie šio kilnaus tikslo įgyvendinimo. Tegul niekada neišsenka darbų versmė, tegul širdis nenustoja žmonėms spinduliuoti šilumą. Mes nesakome "sudie", o tik "iki pasimatymo".

Eugenija Vaičiulienė,
Šiaulių anglų kalbos mokytojų sąjungos pirmininkė,
Tilžės 137, 5400 Šiauliai

Paskutinė dvikova Lietuvoje

Prieš 55 metus Pranas Žižmaras Vilniuje dvikovoje apgynė Lietuvos vardą, įveikęs lenkų atsargos karininką

Tarpukario lenkų valdomame Vilniuje dvikovos nebuvo retenybė. Nors Lenkijos įstatymai jas draudė, tačiau jos vyko, apie jas buvo kalbama ir rašoma. Dvikovos dažniausiai vyko lenkų studentų korporacijos "Polonia" salėje dabartinėje Barboros Radvilaitės gatvėje.

Ši korporacija į Vilnių atsiėkė iš Tartu (Dorporto) universiteto ir su savimi atsivežė volkiškus korporacijų papročius, kurių tarpe buvo ir dvikovos.

Spagos arba kardo galu padarytas žandė randas buvo savo gerą vardą ginančio studento – korporanto garbės ženklas. Į dvikovą įžeistasis savo oponentą paprastai iššaukdavo Rudnickio, dabar Literatų svietinėje kavinėje. Įžeidėjui buvo smogiama delnu arba pirštine į veidą ir įžeistasis jam palikdavo savo vizitinę kortelę. Po to buvo parenkami sekundantai ir tariamasi dėl dvikovos laiko, ginklo bei jos vietos.

1938 m. kovo mėn. įvyko susišaudymas prie Lietuvos-Lenkijos demarkacinės linijos. Vienas lenkų pasienio sargybinis, peržengęs šią liniją, buvo nušautas Lietuvos pusėje. (Apie tai ligi šiol visa tiesa dar nėra pasakyta).

Šis įvykis buvo priekabė Lenkijai pateikti Lietuvai ultimatumą, kuriuo buvo reikalaujama užmegzti diplomatinis santykius. Jie dėl Vilniaus okupacijos buvo Lietuvos nutraukti. Ryšium su tuo ultimatumu Vilniuje vyko lenkų demonstracijos, kuriose jų dalyviai reikalavo, kad maršalas Rydz-Smigly vestų juos užimti Kauno. Vienoje tokių demonstracijų, kuri vyko Ožekienės (dabar Savičienės) aikštėje 1938 m. kovo 17 d. šovinistiškai kalbėtojai visokiais žodžiais koneveikė Lietuvą, o vienas jų – atsargos karininkas studentas Chom-Chomski pavadino Lietuvą pelkynu ir nykštukų kraštu. Visa tai girdėjo Pranas Žižmaras. Vytauto Didžiojo gimnazijos fizinio auklėjimo mokytojas, Gedimino draugovės skautininkas ir sporto organizatorius. Po šio mitingo jis ilgai sėdėjo Rudnickio kavinėje ir kantriai laukė Chom-Chomski pasirodymo.

Kovo 19 d. Lietuva priėmė Lenkijos ultimatumą, o kita dieną Chom-Chomski užsuko į Rudnickio kavinę. Prie jo priėjo Žižmaras, smogė jam delnu į veidą ir iškvietė į dvikovą. Smūgis buvo stiprus, žandė pasirodė baltos dėmės. Buvo pasi-keista vizitinėmis kortelėmis ir parenkami sekundantai. Žižmaro sekundantas buvo dr. Valiulis ir Anapilio kapinėse palaidotas dr. Ancevičius. Pastarasis senose Toronto lietuvių namuose skaitė apie šią dvikovą paskaitą – jis ją matė ir žinojo jos užkulisius. Beje, tuoj po dvikovos, be priežasties nurodymo, dr. Ancevičius skubiai buvo įvadados Bociansko ištremtas iš Vilniaus.

Pradėta ruošti dvikovai. Žižmaras, jam palankių lenkų karininkų padedamas, treniravo Vytauto Didžiojo gimnazijos gimnastikos salėje. Visa tai būtų įvykę be didesnio atgarsio, jeigu į Vilnių po ultimatumo priėmimo nebūtų atvykęs Kauno dienraščio "XX amžius" korespondentas Kupčinas. Jis apie dvikovos priežastį ir pasirošimus plačiai savo dienraščiui rašė. "XX amžius" Kauno gatvėse buvo greit išparduodamas. Nenorėdami nusileisti, apie tai ėmė rašyti ir kiti Kauno dienraščiai. Įvyksianti dvikova buvo išgarsinta.

Dvikova įvyko po 6 savaitių minėtos korporacijos salėje. Buvo sutarta kovoti šaltais ginklais ligi trijų raumenų perkirtimo. Chom-Chomskiui Žižmaras perkirto lūpą, žandą, ranką ir dvikovą laimėjo. Ji užtruko ilgiau negu buvo manyta, nes Chomskis buvo nuo smūgių apalęs ir reikėjo jį gaivinti. Žižmaro krūtinė buvo keliose vietose suaražyta, bet joks raumuo nebuvo perkirstas. Žižmaras sakė, kad jis sutiko su mintimi gauti mažesnę smūgį ir tuo sudaryti progą suduoti stipresnį. Taip ir įvyko.

Po kelių savaičių abu dvikovininkai atstojė prieš rūstų teizinio auklėjimo mokytojas, Gedimino draugovės įstatymais uždraustose dvikovoje. Abu tvirtino, kad jokios dvikovos nebuvo, o aprašiotas Chom-Chomski pasakė susižeidęs veidą ir ranką

Gedulinės pamaldos Seirijų šventovėje perlaidojant sovietmečių žuvusius partizanus – a. a. JUOZA MARČIULONĮ ir ŽVALGĄ (pavardė nežinoma). Iš kairės: Vištyčio klebonas kun. VYTAUTAS VAICĖJUS, politikalinis, Seirijų klebonas kun. JONAS BILIŪNAS, buvęs partizanas VINCAS JUŠKEVIČIUS, pasakęs atsisveikinimo žodį 1996.VIII.23

Sovietinių teigiamybių medžioklė

Vertinant okupacinę Lietuvos praeitį, atsiranda nuomonių, keliančių sovietinės sistemos pranašumą. Esą jos dėka Lietuvos tautiečiai "sueuropėję", o išeivijos "suprovincialėję".

Žvilgsnis iš kitos pusės

ANTANAS MUSTEIKIS

Šio straipsnio autorius yra sociologas, vienos kolegijos Buffalo mieste, JAV, profesorius, dėstęs daugelį metų amerikiečiams ir pasitaraisiais metais savo tautiečiams Vytauto Didžiojo universitete Kaune, atsiliepė minėtu klausimu 1996 metų eigoje. Dabar čia jį spausdiname dėl minčių aktualumo, kai Lietuvos ir išeivijos tautiečių vaidmuo tautos gyvenime pastaraisiais dešimtmečiais tebėra gvilde-namas. RED.

Prisipažįstu, kad man teko toje medžioklėje dalyvauti. Kai kartais mane pakviesdavo kalbėti apie komunizmo kitose mokyklose (ne savojoje), kolegų perspėdavo, kad aš būtinai surasčiau ir ką nors teigiamo sovietinėje Rusijoje. (Aš nevar-tojų įprastų samplaikų – "tarybų" ar "sąjungos", kadangi ten nebuvo nei tarybų, nei sąjungos). Tuo būdu, girdi, aš išvengčiau šališkumo, ir amerikiečiai nelaikytų manęs antikomunistu... (Man būti antikomunistu reiškė tą patį, ką ir būti prieš nusikaltimą bei nusikaltėlius).

Ką gi, aš bandydavau tikras ar tariamas teigiamybės rasti vadinamajame, nemokamajame gydyme bei moksle. Suprantama, man tai vargiai sekėsi, nes iš tikrųjų niekur nieko nėra nemokamo, o sovietinė sveikatos "drauda" gausino biurokratiją ir veikė kyšininkavimą: taipogi sovietinis mokslas ugdė daugiau ar mažiau prievartinį komjau-nuoliškumą, partinę mitologiją ir su tuo susijusią veidmainystę. Išvada: aš likau prastas medžio-tojas.

Neseniai mane nustebino nauji anų dešimtmečių teigiamybių medžiotojai – filosofas Leonidas Donskis ir politologas Aleksandras Štomas, kurie pasiskelbė straipsnį: "Sovietinė patirtis – teigiama įtaka lietuvių mentalitetui" ("Akiračiai", 1996 m. kovo mėn., nr.3).

Pirmasis autorius mini "tam tikrą tolerancijos pasireiškimą"; jam "tolerancijos Lietuvoje sovietmečiui atsirado gana daug". Ar tai ne blizgantis bendrybės? Totalitarizmas bei terorizmas juk neturi jokios pakantos

motociklo nelaimėje. Kai jiems buvo parodyti Kauno spaudos straipsniai, jie pasakė, kad tai "spaudos antys" siekiančios padidinti laikraščių tiražą. Kaltinamieji buvo išteisinti.

Tai buvo paskutinė dvikova Lietuvoje. Daugiau jų Vilniuje nebuvo, nes atsirado besianti-nančio karo rūpestis ir baimė.

Po dvejų dešimtmečių šauksmo "Mes be Vilniaus nemurimsim" ir dainavimo "Marš, marš pro Žvėryną" Lietuvos visuomenė teko praryti karčią pilulę – sutikti su Lenkijos ultimatumo priėmimu. Žižmaro dvikova padarė šią pilulę ne taip karčią. Tais pačiais metais atvykęs su savo sportininkais dalyvauti Pirmojoje tautinėje olimpiadoje jis buvo sutiktas kaip didvyris.

Šių metų vasario 2 d. Pranu Žižmarui sukaktų 90 metų. Vilniuje rengiamas šios sukakties minėjimas. Žižmaras žuvo Gulago salyne. J.B.

kitaip manantiems, juoba pasireiškiantiems. Kas tie "daugelis Lietuvos žmonių", kurie nepripažįsta, jog kultūra buvo griuvėsiuose? Ar tai ne atgarsis tos pačios nomenklatūros, kuri dabar vietos senosios vartoja reformuotą naujakalbę, ir vergovėje ieško "valstybingumo formos" ar "aukso amžiaus"? Neskaitant griežtųjų mokslo sričių, nors ir jose daug vietos ir laiko buvo išeikvota "trumpajam" ir ilgaliam "istorijos kursui", – kas nusipelnė "išskiliųjų mokslo darbų" žmonių vardą istorijoje, antropologijoje, sociologijoje, politologijoje, filosofijoje, menuose, literatūroje ir t.t.? Atsakymas aiškus: juk niekas ar beveik niekas! Net ir griežtųjų mokslų srityje paminėta sovietinė medicina, vakariečių nuomone, atrodo atsilikusi nuo pasaulinio lygio dešimtimis metų.

Kadangi autorius nepateikia konkrečių faktų, tenka spėlioti, jog jis lygina tariamai tik sovietmečiu atsiradusią toleranciją su lietuviška prieškarine, o tai reiškia, kad jis iškreipia tikrovę. Juk tarpukario Lietuvoje užteko tolerancijos: nei žydai, nei lietuviai tada Lietuvoje galėjo nežinoti, kas yra pogromai. Ir tai buvo tie patys, autoriaus nuomone, netolerantiški lietuviai, kurie globojo tūkstančius lenkų pabėgėlių karių, pamiršę, kas buvo Vilniaus grobikai, ir pan.

O kad "vis dėlto buvo įmanomi neretai ir pilnaverčiai, normalūs žmonių santykiai", kaip teisingai pastebi autorius, tai ne todėl, kad okupantai juos būtų toleravę ar kad visos komunistinių "sargų" tarnybos būntų išvykusios į Krymą neribotų atostogų, bet kad lietuviai buvo normalūs žmonės ir nebailūs rezistentai nuo senų laikų.

Ir apie kokį fanatizmą, reakcingumą, radikalizmą ir ksenofobiją, tariamai sovietmečiu sulaikytą sovietų suformuotą (sic!) apsauginio lietuvių "luobą", autorius kalba, manau, kad ne tik skaitytojui, bet ir pačiam filosofui neaišku. Tai skamba lyg naujakalbės burtazodžiai, "liaudies priešams" tramdyti.

Antrasis autorius (kolega Aleksandras Štomas) sakosi

sutinkąs su tuo, kas pasakyta filosofo. Jisai pabrėžia skirtumą tarp "nuoširdžių komunizmo ir sovietų valdžios šalininkų" ir "tarnybinio sluoksnio", kuris tarnautų bet kuriai valdžiai, ko išeivija neva "nenori pripažinti".

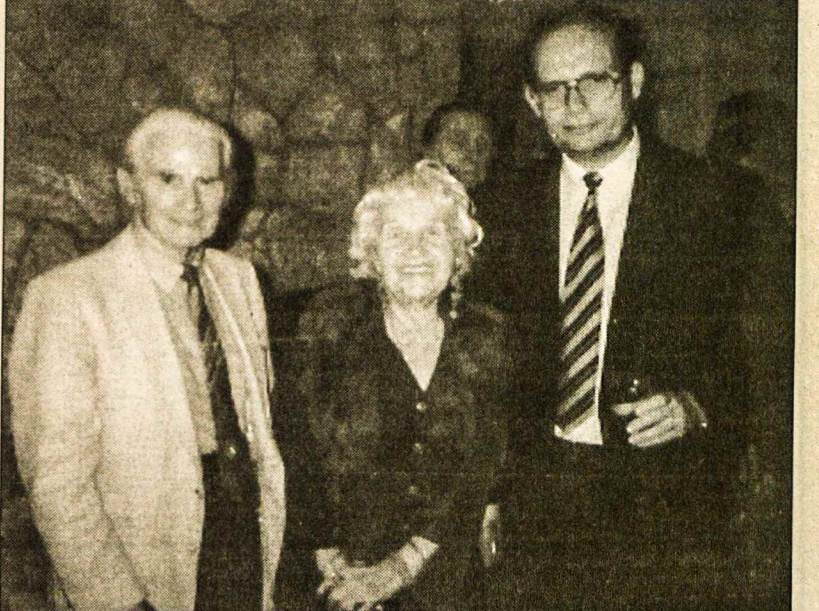
Tai netiesa, nes išeivija nėra buka. Bet jis pats nenori pripažinti, kad okupacinio nuožmumo atžvilgiu didelio skirtumo tarp vieno ir kito nebuvo. "Netikrieji" komunistai turėjo elgtis ir elgėsi taip, kad niekas nemestų šėšelio į jų "tikrumą", ir jokių piktadarysčių ar privilegijų, skirtų liaudies tranams, neatsisakė. (Prisimintina, kad su atkritusiu iš partijos atsiskaitoma žiauriau nei su "liaudies priešu").

Autorius teisingai pastebi sovietinio paveldo, kurį jis vadina desocializacija, žalą atsikūrusioje Lietuvoje, bet tebekartoja LDDP partijos paistalą, jog kaltė už atsikūrusios Lietuvos būklę tenka ir pirmajai vyriausybei. O iš tikrųjų Aukščiausiosios tarybos pirmininkas neturėjo prezidento galios ir dažnai buvo sabotuojamas tos pačios nomenklatūros, kai reikėjo atsikratyti užteko tolerancijos: nei žydai, nei lietuviai tada Lietuvoje galėjo nežinoti, kas yra pogromai. Ir tai buvo tie patys, autoriaus nuomone, netolerantiški lietuviai, kurie globojo tūkstančius lenkų pabėgėlių karių, pamiršę, kas buvo Vilniaus grobikai, ir pan.

Autorius nesigėdija Lietuvą lyginti su Trečiojo pasaulio kraštais, kai tikima, jog buvusios Anglijos ir Prancūzijos kolonijos "gana sėkmingai sumodernėjo", "per kolonijinę sistemą" patekė "į platesnį ir įvairiapės kultūros aplinką"; esą "panašiai atsitiko ir su mumis". O tikrovė Lietuvoje buvo visai atvirkščia. Daugeliu atžvilgiu okupantai rusai galėjo pasimokyti iš lietuvių, kurie drauge su latviais ir estais atstovavo Vakarų kultūrai ir kurių kraštą "sovietiskį narod" net mažąja Amerika vadino.

Dauguma lietuvių su paniekos šypsena palydėjo autoriaus rastą akiračių praplatėjimą važinėjant po sovietinės imperijos kraštus, kurie, kaip ir Lietuva, buvo kultūrinami "vyresniojo brolio". Deja, autorius nepaminėjo plačiojo gulago salyno, kuriame iš tiesų galima buvo sutikti visų pavergtų tautų elitą ir dvasiškai praturtėti. Sudaromas išpūdis, kad ne sovietinė Rusija, o laisva Lietuva buvo užsien-

(Nukelta į 6-tą psl.)

Dabartinis Lietuvos ministeris pirmininkas GEDIMINAS VAGNORIUS (dešinėje) su Tėvynės sąjungos rėmėjais Santa Monikoje, JAV, 1996 metais. Šalia jo – M. LEMBERTJENIS ir A. MARKEVIČIUS

Turner & Porter

LAI DOTUVIŲ NAMAI

**TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE**

LAISVOJE TĖVYNĖJE

VĖLIAVOS DIENA VILNIUJE

Sausio pirmoji Vilniuje dabar jau yra tapusi Lietuvos vėliavos diena. Ja prisimenamas pirmasis nepriklausomos Lietuvos vėliavos iškilimas bokšte ant Gedimino kalno. Tai įvyko 1919 m. sausio 1 d. Lietuvos trispalvė ten tada iškėlė Lietuvos savanoriai, vadovaujami Kazio Škirpos, Vilniaus komendanto. Ji ten tada iškelta išlaikė iki sausio 6 d., kol ją nuplėšė Vilniui įsiveržę bolševikai. Nepriklausomybę atgavusioje Lietuvoje ji buvo atgaivinta tik 1990 m. Oficialioji minėjimo dalis persikėlė Lietuvos karininkų ramovėn Vilniuje. Savanorių sąjungos septynioliasdešimt aštuntosioms šios tradicijos metinėms prie bokšto susirinko keli tūkstančiai vilniečių su savanorių ir dabartinių karių garbės sargyba. Susirinkusiuosius pasveikino Lietuvos prez. Algirdas Brazauskas, seimo pirm. Vytautas Landsbergis ir Vilniaus burmistras Alis Vidūnas. Sereikiškį parke degė laužai, grojo kaimiška kapela, vilniečiai šoko, vaišinosi kareiviška koše.

LIETUVOS METŲ MOTERIS

Lietuvos metų moterį, labiausiai pasižymėjusią savo veikla, kasmet išrenka didžiausias "Moteries" žurnalas. Šį konkursą 1996 m. laimėjo vilnietė Margarita Starkevičiūtė, nepriklausoma finansų analitikė. Visuomenė į jos perspėjimus straipsnius spaudoje ir televizijoje buvo atkreipusi dėmesį jau 1995 m., dar nepasidėjus bankų krizei. Pernai ji komentavo ir analizavo svarbiausius finansinio gyvenimo reikišnius Lietuvoje. Pasak jos pritarimo "Lietuvos aide", netiesa, kad Lietuvos bankuose visi vagia pinigų. Tai daro dažniausiai senosios kartos nomenklatūrininkai, įpratę prie tokio elgesio. M. Starkevičiūtė atrodė, kad teigiamų pasikeitimų finansiniu požiūriu Lietuva susilauks tik po ketverių metų, kai valdžiai ateis jaunoji karta, išsimokslinusi ir išsiauklėjusi jau nepriklausomoji Lietuvoje. Ankstesnėmis Lietuvos metų moterimis anksčiau buvo paskelbtos – Tarptautinio LIFE teatrų festivalio vadovė Rūta Vanagaitė, "Lietuvos ryto" žurnalistė Bronė Vainauskienė, Lietuvos televizijos rež. Janina Lapinskaitė, tarptautinių konkursų laureatė.

SAVANORIŲ EITYNĖS

Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių sąjunga buvo įsteigta 1927 m. Ją betgi uždarė Lietuva 1940 m. okupavusio Sovietų Sąjunga. Jos vadaai tada buvo suimti,

turtas konfiskuotas. Atgaivintos Savanorių sąjungos septynioliasdešimtmetis buvo paminėtas pamaldomis Vilniaus katedroje, savanorių cėlynėmis Gedimino prospekte ir paradu Nepriklausomybės aikštėje. Jiems kalbėjo Lietuvos seimo pirm. Vytautas Landsbergis, kuris taipgi yra ir garbės kūrėjas savanoris. Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių sąjunga savo veiklą jau seniai buvo atgaivinusio išeivijoje. Nepriklausomybę atgavusioje Lietuvoje ji buvo atgaivinta tik 1990 m. Oficialioji minėjimo dalis persikėlė Lietuvos karininkų ramovėn Vilniuje. Savanorių sąjungos septynioliasdešimtmetis minėjime dalyvavo Vilniaus, Kauno, Šiaulių, Alytaus ir Tauragės skiriai.

"OBERLINGEN" VARGONAI

Vilniaus Šv. Kazimiero šventovėje bus pastatyti geriausi Europoje vokiečių firmos "Oberlingen" vargonai. Dėl jų jau susitarė Lietuvos prez. Algirdas Brazauskas ir vargonininkas Leopoldas Digrys, Religinės muzikos centro meno vadovas. Įsigyti geriausių vargonų paskatino fantastiška akustika Šv. Kazimiero šventovėje. Lėšų "Oberlingen" vargonams parūpins Lietuvos vyriausybė ir Vilniaus savivaldybė. Beveik dešimteriopai sumažinti kainą padėjo gauti žymūs norvegų vargonininkas Ludgaras Lomanas. Tikimasi, kad "Oberlingen" vargonai Šv. Kazimiero šventovėje bus pastatyti per vienerius metus.

GRAIKŲ "PATRIDA"

Lietuvos graikų draugija "Patrida" pradėjo leisti taip pavadinat laikraštį. Redakcija primena, kad juos, pradėtus persekioti, tremti iš Krymo ir Kaukazo, prigludę Lietuva. Dabar čia jau gimsta antroji graikų karta. Jono Rumšos pranešimu "Lietuvos aide", graikų "Patridos" laikraštis Lietuvoje leidžiamas rusų kalba. Mat jis bus platinamas ir Latvijoje, Estijoje, Švedijoje, Graikijoje, Rusijoje bei kitose šalyse. Skyrėje "Kas jūs, Lietuvos graikai!" mini žymesnieji graikai. Tarp jų yra ir Lietuvos parlamentan išrinktas graikų tautietis Nikolajus Medvedevas.

GAONO ELIJAHU SUKAKTIS

Vilnietis žydų veikėjas Gaonas Elijahu (1720-1797), visame žydų pasaulyje pasižymėjęs Talmodo tyrinėtojas mirties 200 metų sukakties proga bus prisimintas Vilniuje rugsėjo 10-13 d.d. Devynių narių minėjimo komitetas jau yra sudaręs Lietuvos prez. A. Brazauskas. Komiteto vadovu yra paskirtas Lietuvos kultūros ministeris, kiti komiteto nariai – du Lietuvos prezidento patarėjai, Vilniaus miesto burmistras, Vilniaus universiteto rektorius ir keturi žydų bendrijos atstovai. Pasiųktus dabartinei Lietuvos vyriausybei, komitetui vadovavusių kultūros ministerį Juozą Nekrošį pakeitė naujasis kultūros ministeris Saulius Šaltenis. Vokiečių okupacijos metais nuo sunaikinimo išgelbėtas senasias Lietuvos žydų knygas jidiš ir hebrajų kalbomis turbūt geriausiai galėtų priglauti M. Mažvydo bibliotekos priestate įrengta saugykla bei speciali prie jos veikianti visiems žydams prieinama skaitykla. Jas jau buvo siūlyta pavadinti Gaono Elijahu vardu. Jo sukakties minėjimas būtų gera proga. Reikia tik pačių žydų finansinės paramos iš JAV. V. Kst.

Hamiltono Vysk. M. Valančiaus lituanistinės mokyklos 1996 m. kalėdiniame pasirodyje "Burtininkas Bernardas" vaidino: Brunhilda ir jos padėjėjai (skraidančios beždžionės) – Ken Kalvaitis, Andrius Ptašinskas, Emilija Enskaitytė, Darius Račkus ir Aleksas Panavas
Nuotr. R. Kamaitytės

Lietuviai Prancūzijoje

Prancūzijos lietuvių bendruomenė (PrLB) 1997 metais švenčia savo veiklos penkiasdešimtmetį. Šios 161 registruoto nario bendruomenės gyvatinumą liudija keturiolikos puslapių bendraraštis, išleistas Paryžiuje 1996 m. gruodžio mėn. Jame apibūdinta praėjusio pusmečio veikla, ateities įvykiai bei daugelis sričių, kuriomis domisi bendruomenės valdyba, nariai ir įvairios organizacijos.

PrLB tarybos susirinkimas įvyko lapkričio 15 d. Pirmininku pasiliko Perkūnas Liutkus. Valdymo sudaro sekretorius J. C. Mončys, išdėtininkė Ž. Klimas, narė jaunimo reikalams I. Lanchas, organizacijų ryšininkas su Lietuva Michel Pagnier. Taryboje liko trylikia narių, kurie buvo išrinkti 1993 metais, o jos naujas pirmininkas – Žibuntas Mikšys.

Susirinkimai vyksta kas mėnesį po Mišų, kurias atlieka kun. Jonas Petrošius. Ypatingas renginys įvyks vasario 15 d., kai bus švenčiama Vasario 16-oji, Šv. Kazimiero šventė ir PrLB penkiasdešimtmetis. Ta proga rengiama PrLB gyvenimo nuotraukų paroda "Memoire en Images", kuriai visai prašomi paskolinti veiklos nuotraukų.

Veiklos žinutėse pranešama, kad prel. Jonas Petrošius Lietuvos prezidento buvo apdovanotas Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino ordinu, o Adolfas Venskus gavo Belgijos karaliaus Leopoldo antrojo "Grand Officier" ordiną. Suminėti taip pat visi šiame pusmetyje gimusieji, mirusieji bei susituokę.

Susidomėjimas Lietuvos gyvenimu parodytas pateiktais rinkimų rezultatais bei įvairiomis žiniomis iš ambasados. Aprašytas Edvardo Turausko, bu-

Hamiltono Vysk. M. Valančiaus lituanistinės mokyklos kalėdiniame veikalė. Iš kairės: R. Valaitytė, A. Čerškutė, L. Sullivan; sėdi: K. Dzeimionaitė. Nuotr. R. Kamaitytės

Ivedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel 905 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Coldwell Banker
D.J. Campbell Real Estate Ltd.
1249 Mosley Street, Wasaga Beach, Ontario L0L 2P0
Ištaigos tel. 705 429-4800
Namų tel. 705 429-8731
Faksas 705 429-4835
Geriausią informaciją, patį geriausią patarnavimą, kokį tik įmanoma teikti, perkant ar parduoant įmoną Wasagos apylinkėje jūs gausite kreipdamiesi į **Richard'ą Ratensperger'į**. Skambinkite jau dabar dėl nemokamo jūsų namų ar vasarnamio įkainavimo.

PĖDOS SPECIALISTAS
CHIROPODIST ROBERTAS NEKRAŠAS, M.D., D.CH.
► KULNO SKAUSMAI
► PĖDOS SKAUSMAI
► PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
► NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
► JAUGĖ NAGAI
► VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
► SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA
► VAIKU EISENOS NESKLANDUMAI
► PLOKŠČIAI, PĖDYSTĖ
► IR EISENOS SUTRIKIMAI
► PĖDOS DEFORMACIJŲ TAIKYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLAIŠ
► PRIMAMĖ VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
► STERILUS ĮRANKIUS
PRIMAMĖ LIGONIUS TRIJOSE JUMS PATOGIOSE VIETOSE:
88 ANCASTER, 352 WILSON ST. E. TEL 648-9176
88 HAMILTON, 609 UPPER JAMES ST. TEL 388-3541
88 HAMILTON, 255 MAIN ST. W. TEL 523-7944

Hamilton, Ontario

VASARIO 16-TOSIOS PAMINĖJIMO iškilmės įvyks vasario 15-16 d.d. Minėjimas – šeštadienį 4 val. po pietų Jaunimo centre, kuriame skaitys paskaitą Lietuvos seimo pirmininko pavaduotojas Feliksas Palubinskas. Meninę dalį atliks Hamiltono vietnetai – "Aukuras", "Gyvataras" ir Aušros Vartų parapijos choras.

Vasario 16, sekmadienį, 10.30 val. ryto bus iškilmingos Mišios visom organizacijom dalyvaujant su vėliavomis. Minėjimą rengia ir visus kviečia dalyvauti KLB Hamiltono apylinkės valdyba.

Windsor, Ontario

WINDSORO KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VALDYBA rengia Vasario 16-sios minėjimą kovo 2, sekmadienį, tuoj po pamaldų parapijos salėje. Valdyba kviečia visus dalyvauti. Tuo pačiu bus renkamos aukos Kanados lietuvių bendruomenei.
Valdybos sekretorė

Winnipeg, Man.

KLB WINNIPEGO APYLINKĖS metinis susirinkimas įvyko Šv. Kazimiero parapijos salėje sausio 19 d. Dalyvavo 24 asmenys. Susirinkimui vadovavo apylinkės pirm. J. Grabys, sekretoriavo V. Rutkauskas. Apžvelgus praėjusių metų veiklą, finansinę būklę, revizijos komisija patvirtino, kad metai baigti su \$650 nuostoliu. Susirinkimo dalyviaus pasiūlius, buvusioji valdyba sutiko tęsti darbą 1997 metais. Iš revizijos komisijos pasitraukus V. Kriščiūnui, išrinktas A. Lingė. Vasario 16 gimnazijos atstovė T. Timmermanienė, padariusi praėjusių metų remėjų būrelio veiklos apžvalgą, iš atstovės pareigų pasitraukė pareikšdama, kad kai kurie remėjai pasiūlė remti, jų nuomone, svarbesnius projektus Lietuvoje. Kiti siūlė, kad reikia ir toliau gimnaziją remti. Valdybos narė E. Šarauškieienė sutiko perimti gimnazijos atstovės pareigas ir veiklą tęsti. Prieš ir po susirinkimo dalyviai vaišinosi kava, spurgomis ir kepsniais. Naujoji valdyba pasiskirstė pareigomis: pirmininkas – J. Grabys, vicepirmininkas – E. Bugailiškis, išdėtininkė – B. Grabienė, sekretorė – V. Daubaraitė ir narė – E. Šarauškieienė. Revizijos komisijoje – E. Fedaras, A. Lingė ir V. Rutkauskas. Po susirinkimo dalyviai pasirašė peticiją Kanados valdžiai ir parlamento nariams, kurioje prašoma remti Lietuvos pastangas įstoti į ŠAS (NATO). EKK

Calgary, Alberta

KLB KALGARIO APYLINKĖS KŪČIŲ VAKARAS įvyko gruodžio 21 d. mūsų menininkės Vanytos Zubytės sodyboje. Jame dalyvavo nemažas skaičius tautiečių. Buvo du skirtingi stalai: vienas su tradiciniais lietuvių Kūčių valgiais, kitas kanadietiškas. Prie valgių Jūlytė Vyšniauskaitė, A. Čerškutė, L. Sullivan; sėdi: K. Dzeimionaitė. Nuotr. R. Kamaitytės

Programa buvo visų šiltai priimta. Po to visi įsijungė į bendrą kalėdinių giesmių giedojimą, kuris buvo pertrauktas Kalėdų senelio, nešančio pilną kalėdinį dovanų maišą. Svarbiausia dovana jauniui buvo – įdomus kalendorius su jų gimimo dienomis, su nuorodomis, kas ką mėgsta veikti ir t.t. Kalendorius buvo įteiktas jiems skelbiant konkurso premijas už geriausią pieštukais nuspulvotą Čiurlionio "Aukurą".

Kęstutis Dubauskas visų susirinkusių vardu padėkojo šeimininkei Vanytai Zubytei už nuostabią priėmimą ir sudarytą tikrai kalėdinę nuotaiką. Kur tik žvelgti į kambarius – blizgučiai, eglės šakutės su konkorėžiais, spalvoti kaspiniai ir švelni muzika. O iš lauko pažiūrėjus, namas puikavosi eglė ir spalvingų lempučių apsuptas. Nors oficialioji dalis, užtrukusi apie keturias valandas, užsibaigė padėkos žodžiu, kai kurie dar pasiliko pasidailinti išpūdziais nuosirdžios šeiminiškės globėjai.

Kalendorius – neblogai parengtas, prisitaikant prie jaunimo noro ką nors matyti ar žinoti iš Lietuvos istorijos. Technikinė dalį atliko Alb. Stasiulis, istorinę medžiagą ir paveikslų parūpino E. Balkytė-Zubis ir K. Dubauskas. Tai diena buvo parūpintas nemokamas autobusas nenorintiems pasiekti šventę be rūpesčių. Bet nedaug kas tuo pasinaudojo. Kęstutis Dubauskas

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Lietuvių pranciškonų vadovybės posėdžiai 1996 m. gruodžio 10-11 d.d. įvyko Brooklyno vienuolyne. Jiems vadovavo provincijolas kun. Placidas Barius, OFM, juose dalyvavo viceprovincijolas kun. Augustinas Simanavičius, OFM, patarėjai kun. Pranas Giedgaudas, OFM, kun. Rafaelis Šakalys, OFM, kun. Jonas Bacevičius, OFM. Negalėjo iš Lietuvos atvykti kun. Benediktas Jurčys, OFM, provincijolo įgaliotinis, gyvenantis Vilniuje. Kun. P. Barius pranešė, kad dabartinės lietuvių pranciškonų vadovybės kadencija baigiasi šiais metais. Tad Romoje jau yra paskirtas vizinatorius kun. Robert Harris, OFM, rinkimams šią vasarą prarasti. Viceprovincijolas kun. A. Simanavičius lietuvių pranciškonų Lietuvoje jau yra spėjęs aplankyti pernai rudenį.

Kun. Augustinas Simanavičius, OFM, posėdžių dalyvius supažindino su pranciškonų veikla Lietuvoje. Ten būsimieji pranciškonų kunigai Lietuvai ruošiami tarpdiecezinėje Kauno kunigų seminarijoje ir užsienyje. Pranciškonų vienuolynas Kaune statomas Žaliakalnyje, kur tarpukario metais jo nebuvo. Dėl lėšų stokos statyba vyksta labai lėtai. Greit prasidės pranciškonų noviciato statyba prie Kryžių kalno. Ją, paraginti popiežiaus Jono Pauliaus II, pasiūlė finansuoti Italijos pranciškonai. Jie, matyt, tikisi, kad ten didelį pelną atneš vietūs užsieniečiai maldininkams, atvykstantiems lankyti Kryžių kalno. Nemažų išlaidų pareikalaus Toronto lietuvių pranciškonų centro perkėlimas priemiestin iš dabar jau senamiesčio tampančios dalies. Kai Torontan atvyko pirmieji pokariniai lietuviai, ten jau buvo prieškario lietuvių pastatyta nedidelė Šv. Jono Kr. šventovė. Daug kam tada keistai atrodė taip arti pradėtas statyti lietuvių pranciškonų centras. Iš tos mažosios parapinės šventovės jau seniai yra išaugęs didelis lietuvių Anapilco centras Mississaugoje su lietuviškais kapinėmis ir modernia šventove.

Australija

ALB krašto valdyba, ruošdama šios lietuvių organizacijos atstovų suvažiavimui, kvietimus atsiuntė ne tik lietuvių, bet ir anglų kalbomis. Bendraraštyje net ir valdybos pareigūnų pareigos jau išverstos anglų kalbon, nors tie angliškieji terminai yra nutolę nuo lietuviškųjų. Turėjo pirmininkus ir vicepirmininkus, o dabar juos jau siūloma pakeisti prezidentais ir viceprezidentais, kai dėl sumažėjusios veiklos ir valdinio skaičiaus prezidentų tikrai nereikės. Jie tik taps juokdariais lietuvių akyse.

Urugvajus

Kun. Jonas Giedrys, SJ, Montevideo lietuvių parapijos klebonas ir ilgametis visuomenininkas, 1996 m. rugpjūčio 29 d. atšventė deimantinę amžiaus sukaktį. Šia proga Urugvajaus jėzuitų provincijolas kun. Armando Raffo, SJ, naujuoju Nekalčiausios

Fatimos Marijos Širdies namų viršininku ir lietuvių parapijos klebonu paskyrė kun. Robertą Garcia, SJ, dabartinį Tacuarembio jėzuitų kolegijos rektorių. Kun. Jonas Giedrys, SJ, paliekamas tikrai tiesioginiam darbui su Montevideo lietuviams.

Lenkija

Algirdo Saudargo, Lietuvos užsienio reikalų ministerio, pirmuoju apsilankymu Varšuvoje bandė pasinaudoti ten nuvykusi Punsko lietuvių delegacija. Jie prašė svečią iš Vilniaus pokalbiuose su Lenkijos vyriausybės vadovais neužmiršti punskiečiams svarbių reikalų. Jų sąrašą sudaro paminklas vysk. A. Baranuskui Seinuose, lig šiol neparūpinti vadovėliai lietuviškoms mokykloms Lenkijoje, lietuviškos radijo laidos Lenkijos radijo programose. Lenkijos piliečiams lietuviams reikia ir Kultūros namų Punske. Be to, lietuviams reikia ir daugiau objektyvios informacijos apie Lietuvą. Laukiama finansinės paramos ir iš Lietuvos. Mat tik tokiu būdu galima būtų pastatyti lietuvių kultūros centrą Seinuose. Jo reikia ir Lietuvos konsulatui bei lietuviškai mokyklai. Tačiau to centro jau įpusėta statyba dabar yra sustabdyta.

Vatikanas

Palangos našlaičių vaikų "Klotildos" fondas prieš 1996 m. Kalėdas jiems surengė kelionę Romon ir susitikimą su popiežiumi Jonu Paulium II Vatikane. Ši fondą, pavadintą savo dukros Klotildos vardu, 1992 m. įsteigė Palangos vėslininkė Angelina Zelenauskienė, remianti našlaičius vaikus. "Klotildos" fondą ji remia asmeninėmis lėšomis, nesusilaikdama kitų pagalbos. Šioje ekskursijoje dalyvavo apie šimtą vaikų. Mat ekskursantų grupę sudarė ne tik našlaičiai iš Palangos, bet ir iš Pakruojio globos namų. Šv. Tėvas našlaičius iš Lietuvos pasveikino lietuviškai, jiems ir jų tėvynainiams palinkėdamas džiugių Kalėdų ir laimingų Naujųjų metų, suteikdamas apaštalinį palaiminimą. Palangos našlaičių fondo vardu Klotilda Zelenauskaitė jam įteikė iš Lietuvos atvežtą šakelę, papuoštą šimtu gintarinių žiedų. Šv. Tėvui ji lietuvių našlaičių vardu linkėjo būti sveiku ir sulaukti kiek metų, kiek šakelėje yra gintarinių žiedų.

Century 21 OFFORD REALTY LTD.
Member Broker, 38 Hurontario St., Collingwood, Ontario L9Y 2L6
Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į **Angelę Šalvaitę, B.A.,** pirkimo ir pardavimo atstovę. Ji mielai jums patarnaus. Darbo tel. 705 429-2121 ar 705 445-5640 namų tel. 705 429-6428

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, isikūres nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.

AKTYVAI PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	PASKOLAS
kasd. pal. čekių sąsk. iki1.75%	Asmeninės nu.....9.75%
santaukas.....2.25%	neklm. turto 1 m.....5.20%
kasd. pal. taupymo sąsk.....1.50%	
INDĖLIAI:	
90 dienų indėlius.....2.25%	Nemokami čeklių sąskaitų apmokėjimai. Nemokama narių gyvybės drauda pagal santauką dydį iki \$2,000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25,000. Be to, narių santaukos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu per 2 ml. dol. ir Kanados valdžios iki \$60,000 sumos draudimai
180 dienų indėlius.....2.25%	
1 m. term. indėlius.....2.25%	
2 m. term. indėlius.....3.75%	
3 m. term. indėlius.....4.50%	
4 m. term. indėlius.....4.75%	
5 m. term. indėlius.....5.25%	
RRSP ir RRRF (Variable).....2.50%	
1 m. ind.....2.75%	
2 m. ind.....3.75%	
3 m. ind.....4.50%	
4 m. ind.....4.75%	
5 m. ind.....5.25%	

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

KAIRYS BALTIC EXPEDITING
siunčia siuntinius ir pinigus į Lietuvą:
► \$8 kub. pėda, priimame bet kokias dėzes.
► \$18 pristatymas iki 50 kg į vieną adresą.
► Atsiųžvelgiant į Lietuvos muitinės įstatymus, vienam asmeniui be muto galima siųsti tik 31.5 kg.
► Kad būtų geriau visiems, pageidaujame, kad dėžės nebūtų sunkesnės kaip 20 kg.
► Iš toliau siųsti U.P.S.
► Siunčiant dolerius iki \$2,000 – 4%, plius pristatymas.
► Siunčiant daugiau kaip \$2,000 – 3%, plius pristatymas.
► Kanados dolerių pristatymas – \$15 (kan.), Amerikos dol. – \$12 (amer.).
Montrealyje – Leonas ir Genė Balaišiaitel. 514 366 8259
Hamiltono apylinkėse – Bernardas ir Danutė Mačiaitel. 905 632-4558
Delhi, Simcoe – Andrius ir Gertrūda Usvaitaitel. 519 773-8007
Dėl pinigų siuntimo, maisto siuntinių kainoraščių, ar dėl platesnės informacijos prašom rašyti ar skambinti **Vytui ar Genei Kaiariams**, 517 Fruitland Rd., Stoney Creek, Ont. L8E 5A6
Tel. 905 643-3334

Vasario 16 gimnazijoje

Mokomės, dainuojame ir sportuojame

E. JANKŪNAS

Prasidėjus naujiems metams, norisi pažvelgti atgal ir prisiminti kas įdomesnio įvyko šiais mokslo metais gimnazijos gyvenime. Laiko tarpas nuo rudens iki Kalėdų atrodo neilgas, tačiau gimnazijos mokiniams ir besidarbuojantiems joje jis buvo įdomus ir turiningas. Šalia vykdomos mokslo programos įvyko nemažai įvairių parengimų, pradedant mokslo metų atidarymu bei naujų mokinių krikštynimais, kuriose dalyvavo su programa kun. E. Putrimas iš Kanados, ir baigiant Kūčių vakariene, su kuria gimnazijoje prasidėjo Kalėdų atostogos.

Muzikos mėgėjams neabejotinai didelį įspūdį paliko M. K. Čiurlionio gimnazijos smuikininkų grupė iš Vilniaus, vadovaujama mokytojo A. Krevnevičiaus. Minėtoji menų gimnazija per ilgą savo gyvavimą Lietuvai parengė ne vieną puikų menininką, kurie, koncertuodami Vokietijoje ar vykdami pro šalį, aplanko ir gimnaziją. Jeigu minėtame koncerte gimnazijos mokiniai išgirdo savo vienmečių muzikavimą, tai kitame koncerte, kuris spalio mėnesį įvyko Renhofo pilyje, visus sužavėjo profesorius klarinetisto Algirdo Budrio, pianistės Irenos Budrienės ir vokalistės Halinos Zubel profesionalumas, meistriškumas bei sceninė patirtis atliekant sudėtingą ir įdomią programą.

Nepamiršti liko ir folklorinės muzikos žanro mėgėjai. Gimnazijos mokinius ir mokytojus linksmo nuotaikingas ir įvairiažanris sambūris iš Klaipėdos "Žvelsa". Šie muzikantai ir dainininkai puikiai atliko tiek liaudies, tiek populiarią klasiškinę muziką.

Nemažai turinčių meninius gabumus vaikų yra ir Vasario 16 gimnazijos mokinių tarpe. Vieni jų šoka jaunesniųjų ir vyresniųjų tautinių šokių grupėse, kiti groja orkestre ar roko grupėje, dainuoja chore ar liaudies dainų.

Lietuvių vaikai be lietuvių kalbos — nuostolis šeimai ir tautai.

būrelyje. Sudarytos yra sąlygos ir tiems, kurie nori išmokyti skambinti pianinu, groti vargonais, akordeonu, skudučiais, kanklėmis ar kt. instrumentais. Tad pakoncertuoti tenka ir patiems gimnazijos mokiniams. Spalio mėnesį išvykė į Herxheimą turėjo mokytojos Marijos Dambriūnaitės-Šmitienės vadovaujamos tautinių šokių jaunesniųjų ir vyresniųjų grupės bei mokytojo Arvydo Paltino vadovaujamas orkestras. Jie koncertavo kartu su mokiniais, atvykusiais iš Prancūzijos, Lietuvos ir Vokietijos mokyklų.

Arti pusės gimnazijoje besimokančių mokinių dalyvavo mokytojo A. Paltino surengtame tradiciniame kalėdiniame koncerte. Plačioje ir įvairioje koncerto programoje skambėjo kūrinių mokinių atliekami pianinu, smuiku, vargonais, gitara. Kalėdinių giesmių pyne pagrojo gimnazijos orkestras. Mokinių ar svečių iš Lietuvos koncertai yra lankomi ir vokiečių visuomenės bei palankiai aprašomi vietinėje vokiečių spaudoje.

Praėjusį rudens gimnazijoje įvyko nemažai ir kitų renginių, kur mokiniai taip pat išreiškė kūrybinę savo mintį, išbandė meninius gabumus. Kaip ir kasmet bene labiausiai gimnazistų buvo laukiamas lapkričio mėnesį įvykęs talentų vakaras. Jau antrą dešimtmetį šį renginį organizuoja gimnazijos ateitininkai, globojami mokytojos Marijos Dambriūnaitės-Šmitienės. Tai puiki galimybė pastebėti talentingiausius vaikus, juos skatinti.

Netrūko mokinių pastangų gimnazijos "Miss ir Misterio" rinkimuose, kuriuose nugalėtojais tapo dvyliktoje Aistė Bočkutė iš Lietuvos ir abiturientas Martynas Lipšys iš Vokietijos.

Įsimintini praėjusių metų renginiai liko tiems mokiniams, kurie didesnę laisvalaikio dalį praleidžia sportuodami. Jie savo sportinį meistriškumą parodė futbolo "Keturi prieš keturis", krepšinio "Trys prieš tris" ir

Vasario 16 gimnazijos mokiniai dainuoja talentų vakare; antroje nuotraukoje — vaidina Kalėdų eglutės renginyje Nuotr. M. Šmitienės

stalo teniso turnyruose. Iš daugelio dalyvavusių šiuose turnyruose mokinių puikiu žaidimu išsiskyrė Liudas Tėvelavičius, Marius Žemaitis, Jensas Weihrauch, Mindaugas Jacinevičius, Ernestas Tymas, Mykolas Gucaitis, Tomas Mekšėnas, Aidas Šiugždinis ir kt. Beje, ne vienas iš minėtų mokinių žaidžia vokiečių sporto klubų komandose. Atvėsus orams sportuojantys mokiniai didesnę savo laisvalaikio dalį praleidžia bendrabučio sporto kambaryje, kur intensyviai ruošiasi dalyvauti šiais metais įvyksiančiame devynių rungčių "Ištvermės maratone".

Likus dviem savaitėm iki Kalėdų atostogų ir šimtui dienų iki egzaminų, abiturientai surengė savo "Šimtadienio šventę". Šis vakaras yra visų mėgstamas. Jame mokiniai gali pavaikauti kartu su savo mokytojais, draugais, atvykusiais buvusiais abiturientais, prisiminti metus, praleistus šioje gimnazijoje. "Šimtadienis" ir buvo vienas iš paskutiniųjų praeinančių metų renginių.

Netrukus po jo prasidėjo adventinio susikauptimo laiko-

tarpis. Kiekvieną dieną buvo uždegama žvakė ant adventinio vainiko bendrabučio priesalėje ir prie mokinių valgio stalo. Sekmadieninis kalėdinių giesmių giedojimas, ateitininkų organizuoti susikauptimo vakarai tapo prasmingu pasirodymu Kristaus gimimo šventei. Adventinė nuotaika vyravo ir Kūčių vakarienoje, kuri gimnazijoje vykdama anksčiau nei įprasta. Vakarienos metu kapeliono sukalbėta malda, Kalėdų giesmių giedojimas, kalėdačių laužymas, prasmingi gimnazijos direktoriaus pasakyti žodžiai bei linkėjimai mokiniams ir jų tėvams, mokytojams ir svečiams, sukūrė tą aplinką, kurioje visi jautėsi esantys didelė ir viena šeima su bendrais rūpesčiais ir džiaugsmiais. Vakaro pabaigoje visus pradžiugino išdalintas praėjusių mokslo metų gimnazijos "Metraščių" ir, suprantama, Kalėdų senelio pasirodymas, kurio būta iškalingo ir dosnaus. Po vakarienos mokiniai išvyko Kalėdų atostogų į namus su mintimis apie tai, kas naujo ir įdomaus įvyks jų ir gimnazijos gyvenime ateinančiais metais.

Daugelio tautybių pamaldos katedroje

Montrealio mieste gyvena daug įvairių tautybių. Kasmet katedroje rengiamos iškilmingos Mišios, kuriose dalyvauja gausūs tautybių atstovai. Šiais metais jose dalyvavo 52-jų tautybių 1200 maldininkų su savo maldomis, giesmėmis, muzika, apranga, vėliavomis. Labai gražiai pasirodė lietuvių Aušros Vartų parapijos choras

A. KEBLYS

1997 m. sausio 12 d., 15 val., į Pasaulio Karalienės Marijos katedrą Montrealyje susirinko 52 tautybių atstovai. Prieš 25 metus šią iškilmę įvedė kardinolas P. Gregoire. Ji yra rengiama kiekvienais metais, kviečiant dalyvauti visų tautybių atstovus iš Montrealio arkivyskupijos.

Į šią iškilmę jau nebe pirmą kartą yra pakviestas ir Montrealio lietuvių Aušros Vartų parapijos choras atlikti bene garbingiausią ir atsakingiausią misiją — giedoti šventose Mišiose trimis kalbomis — lietuvių, lotynų ir prancūzų.

Iškilmės prasidėjo ilga procesija, kurios priekyje ėjo dvi P. Korėjos mergaitės, apsirengusios ilgais baltais drabužiais ir specialiose taurėse nešančios smilkalus. Paskui jas iškilingai buvo nešamas kryžius. Po to ėjo įvairių tautybių atstovai, nešdami savo tautines vėliavas ir apsirengę tautiniais drabužiais. Jų tarpe buvo nešama ir iš Lietuvos atvežta valstybinė vėliava. Ją nešė skautai A. ir P. Mickai bei skautė Kristina Ptašinskaitė, apsirėdžiusi tautiniais drabužiais. Šios procesijos pabaigoje ėjo 30 kunigų, kurių tarpe buvo ir mūsų parapijos kunigas K. Ambrasas, SJ, bei mūsų geras bičiulis kunigas J. Lipskis. Visus juos lydėjo 4 vyskupai ir kardinolas Jean-Claude Turcotte.

Žiūrint nuo vargonų visos šios procesijos vaizdas visiems mums buvo nepaprastai iškilingas ir didžiai įspūdingas. Šiais laikais tokias iškilmes regime vis rečiau ir rečiau.

Penkioliką minučių prieš šv. Mišias mūsų choras, kurį sudaro 40 narių, pagiedojo šias keturias giesmes: "Protėviai" iš kantatos "Kryžių ir Rūpintojėlių Lietuva" (žodžiai Henriko Nagio, muzika Aleksandro Stankevičiaus), "Rūpintojėlio skundas" (žodžių autorius nežinomas, muz. A. Stankevičiaus), "Marija, Marija" (Maironio ir Č. Sasnausko), "Apsaugok Aukščiausias" (Maironio ir Č.

Sasnausko). Šias giesmes parinko choro koordinatorius Antanas Mickus.

Per visą šią iškilmę chorui dirigavo kompozitorius Aleksandras Stankevičius, o vargonais iškiliai lydėjo katedros vargonininkė Helene Dugal. Šios katedros vargonus tik prieš porą mėnesių atremontavo "Casarant" bendrovė iš St. Hyacinthe, Que.

Įžanginę procesiją lydėjo giesmėmis Zairo afrikiečių muzikinė grupė su tautiniais instrumentais ir būgnais. Jie turi savas Aukščiausiojo garbinimo tradicijas, kurių dalelytę turėjo progos išgirsti ir mes. Taipogi buvo malonu pasiklausyti ir japonų fleitisto, kuris meistriškai atliko vieną kūrinių.

Šv. Mišių pradžioje kardinolas pasveikino gausiai susirinkusius — apie 1200 maldininkų. Po pasveikinimo visi maldininkai su solistu ir mūsų parapijos choru giedojo "Gloria in excelsis". Po skaitinio vėl visi kartu giedojame psalmę "Jubilat Deo". O po antrojo skaitinio visi vėl iškiliai giedojame "Aleliuja". Po Evangelijos kardinolas pasakė iškilią pamokslą. Po to sekė Credo, kurio metu giedojame "Je crois" — Aš tikiu. Po jo dešimties tautų atstovai savomis kalbomis kiekvienas skaitė po trumpą maldą. Tada prie altoriaus atėjo 26 japonukai su rožėmis ir įteikė jas kardinolui

prisiminimui 26 kankinių, kurie prieš 400 metų buvo nukankinti Japonijoje.

Aukojimo metu šalia altoriaus giedojo Pietų Amerikos chorinė grupė. Po prefacijos Aušros Vartų choras sugiedojo A. Stankevičiaus kūrinių "Šventas". Maldą "Tėve mūsų" kalbėjo visi kartu. Komunijos metu vėl išgirdome Zairo valstybės tradicinę tikiškinę muziką. Šv. Mišių pabaigoj mūsų choras iškilingai giedojo "Prisikėlimo himną" iš kantatos "Kryžių ir Rūpintojėlių Lietuva" (žodžiai H. Nagio, muzika A. Stankevičiaus). Šios giesmės metu vargonai griaudėjo visu savo galin-gumu.

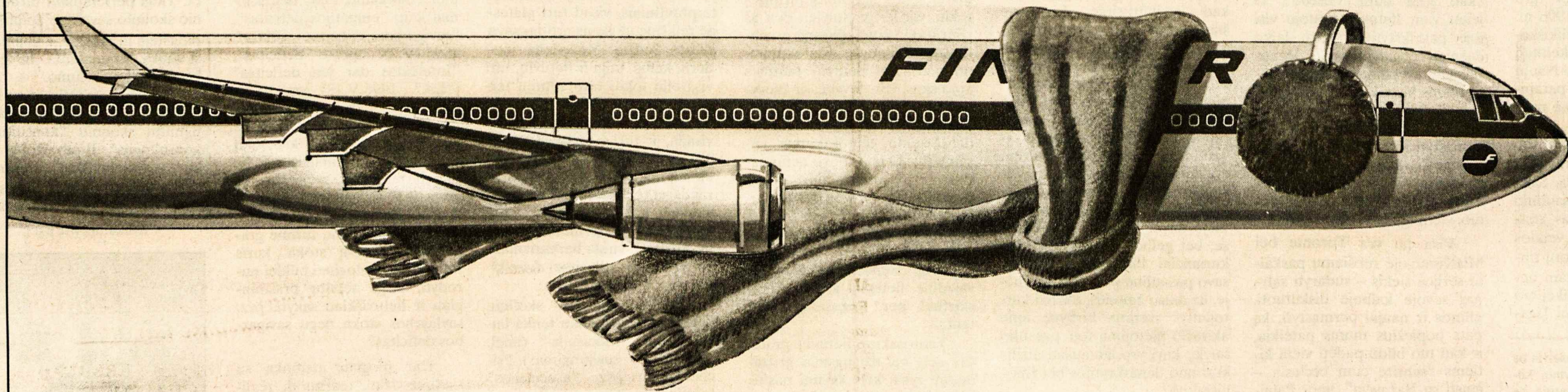
Po Mišių, prie didžiojo altoriaus, turėjome progos pasisveikinti su mūsų kardinolu. Iškilingame priėmime susitikome ir su prelatu Paquette, kuris yra kardinolo įgaliotinis visom tautybėm. Aušros Vartų parapijos choras po šių Mišių susilaukė gausių pagyrimų tiek iš kardinolo, tiek iš Mišiose dalyvavusių žmonių. Tai dar kartą buvo įrodymas, jog mūsų choras yra pajėgus ir profesionaliai pasiruošęs atlikti iškilią liturginę apeigas.

Šiose pamaldose gausiai dalyvavo Montrealio spaudos bei televizijos atstovai ir vakarinėse žiniuose rodė šios iškilią šventės ištraukas.

Dailininkas PRANAS LAPĖ prie ornamentuotos sienos Kupiškio rajone Noriūnų dvaro kumetyno Nuotr. H. Paulausko

WINTER PRICE FREEZE

VILNIUS FROM \$875⁰⁰

Jei žadate šią žiemą keliauti į Europą, dabar yra pats laikas užsakyti kelionę. Tuo labiau, kad Norvista užšaldė bilietų kainas. Skirkite Finnair linija, pasižymėjusia geriausiomis paslaugomis, patikimumu ir saugumu. Sužinosite, kodėl Norvista savo įgyta patirtimi kelionių surengimo srityje yra pirmaujanti bendrovė kelionėms Šiaurės Europoje. Nelaukite pavasario — skambinkite dabar, pasinaudokite užšaldytomis žiemos kainomis.

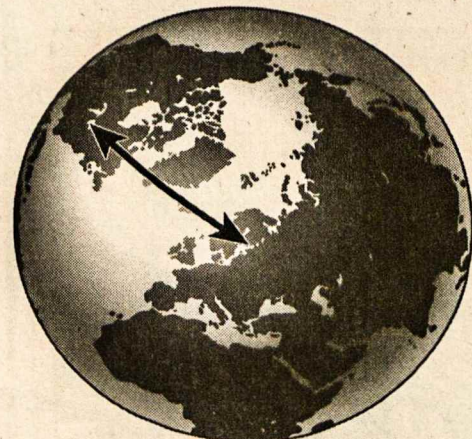
Norvista

Finnair is a partner in AEROPLAN.

GATEWAY TO THE WORLD

Contact your travel agent or call Norvista Tours at (416)222-0203 or 1-800-461-8651.

Finnair flights from New York, with Air Canada connection from/to Toronto, Montreal and Ottawa.

Some restrictions apply. Applicable airport taxes not included.

KRITIŠKAI ŽVELGIANT

Atsiliekame nuo krikščioniškojo pasaulio?

SESUO IGNE MARIJOŠIUTĖ

Daugumai mūsų gyvenamasis kraštas diktuoja kasdienybės sąlygas ir nejučiom formuoja mūsų vertybes. Šventės ir sukakty, tiek asmeninės, tiek gyvenamojo krašto ar Tėvynės, sudaro sąlygas susiburti ir susivienyti, prisiminti bei įvertinti, džiaugtis ar raudoti.

Šventės yra priemonės stiprinti bendradarbiškumą ryšius ir perduoti kartų kartoms brangias vertybes. Taipogi jos nuspalvina kasdienybės rūpesčius ir padeda išlaikyti ar net sąmoningai puoselėti vertybes. Šventės – mūsų visų kasdieninė tikrovė, nes visi savaime esame šeimos ir savos tautos nariai.

Ne kitaip ir su krikščionybės šventėmis. Švenčiame Kalėdas, Velykas, minime vardines, pažymime Advento ir Gavėnios laikotarpius. Būdami vaikai, išieivijoje išmokome apie šv. Kazimierą, Šiluvą, Aušros Vartus, Jonines, Onas ir Antanus. Bet išieivijoje daugmaž išblėso Užgavėnių, Žolinių, Vėlinių paminėjimai. Išieivijai reikėtų daugiau domėtis krikščioniškuoju pasauliu, kad viskas nesiribotų vien Kūčiom ir Kaziuko mėgėm.

Dažnai nežinome katalikiškojo pasaulio įvykių, nebent priklausome nelietuviškai krikščioniškai grupei, prenumeruojame vietos vyskupijos laikraštį ar saviuoklai patys ieškome žinių. Retai randame savo lietuviškoje spaudoje visuotinės Katalikų Bažnyčios aktualijas. Perskaitom apie mūsų parapijinius renginius, įvykius Lietuvoje, bet retai laikraščiu puslapiuose randame šiuolaikinių klausimų nagrinėjimą. Tai ironija, nes reikšmingi lietuviški šiaurės Amerikos laikraščiai yra dvasininkų redakcijose rankose. Bet ir vėl, žinome, jog trūksta rimtesnėm temom rašančiųjų.

Ar žinome, kad su 1990 metais popiežius Jonas-Paulius II pradėjo skatinti tikinčiuosius ruošti artėjančiam trečiajam tūkstantmečiui, kviesdamas suintensyvinti saviuoklą, malda, bendras ir pavienes pastangas? Atrodo, tarp mūsų lietuvių apie tai – tyla! Ar skaitėme 1994 m. išleistą paraginimą *Trečiajam tūkstantmečiui artėjant – Tertium Milenium Adveniente*, kur smulkiai nusakytą trimečio ruošos metai? Atrodo, vėl tarp mūsų – tyla! Praėjusio 1996 m. Advento pradžioje katalikiškasis pasaulis pradėjo paskelbtąjį trimetį – tyla! Tiesa, nuo Naujų metų Toronto lietuvių parapijose atskaitoma jubiliejinė malda.

Bet yra žymiai daugiau. Vatikanas prieš dvejus metus pradėjo suintensyvintą ruošą. Šalia visuotinės Bažnyčios pasaulinio masto renginių, kiekvienas kraštas įpareigotas sudaryti veiklos vienetų, kurie organizuotų tinkamus renginius dvasiniam ugdyimui ir įsimastymui į tikėjimo vaidmenį, išikūnijimo bei išga-

• Žmogus be religijos yra keleivis be tikslų, klausėjas be atsakymo, kovotojas be pergales, mirštantis be naujo gyvenimo. ŠV. AUGUSTINAS

nymo reikšmę asmeniniame ir visuomeniniame gyvenime.

Katalikiški kraištai ir *Lietuva* į šį įpareigojantį kvietimą atsiliepė. Ar ne Apvaizdos valia komunistinė sistema subyrėjo kaip tik laiku, kad pavergtieji kraištai galėtų atsikvėpti, naujai persigrupuoti ir su nauja viltimi bei energija imtis evangelizacijos darbo žengiant į 2000-sius? Kaip nuostabu, kad per pastaruosius 5 metus Lietuva jau išleido nemažai katalikiškų leidinių, savoje spaustuvėje spausdina vadovėlius, knygas. Romai išleisus reikšmingą dokumentą, per trumpą laiką lietuvis jau sava kalba gali skaityti apie aktualiausias religines, teologines bei filosofines temas. Lietuvoje jau seniai skaitomos popiežiaus enciklikos, jo ganytojiški laišukai; jau išversta jo paties knyga *Žengiant per vilties slenksčius*, išleistas naujojo katekizmo lietuviškasis vertimas. Tik lėšų trūkumas sulaukia išleisti pilną viename tome Šv. Rašto vertimą lietuvių kalba. Jis betgi jau rengiamas.

Kaip ir su kitom šventėm, taip ir su šiuo artėjančiu neeiliniu išikūnijimo 2000 metų jubiliejumi artinasi MALONĖS METAS. Esame raginami iš naujo sąmoningai įsimastyti į apreišką Dievo meilę žmogui išikūnijimo ir Išganymo Jėzaus Kristaus asmenyje slėpini. Šiems trejiems metams yra paskirtos temos, duodančios kryptį: 1997 – Jėzus Kristus, tikėjimo dorybė, Krikšto sakramento esmė, ekumeninėje veikloje siekiant dalintis tikėjimu; 1998 – Šv. Dvasia, vilties dorybė, Sutvirtinimo sakramento esmė, ekumeninėje veikloje siekiant krikščionių vienybės; 1999 – Dievas Tėvas, meilės dorybė, Susitaikymo sakramento esmė, ekumeninėje veikloje vedant dialogą su pasaulio religijom bei kultūrom.

Jei visame pasaulyje kiekvienas pakrikštytasis, nepaisant kokioje tikėjimo plotmėje būtų, ryžtųsi skirti laiko permastyti tikėjimo tiesoms pagal šią temų schemą, kas būtų už trejų metų? Ar neturėtų tarp tautų, skirtingų kultūrų ir tikinčiųjų pasireikšti broliškas, atlaidumas, teisingumas, dosnumas, meilė, gailėstingumas, vienybė “kad VISI būtų VIENA”? O jei vienas lietuvių tautoje visi joje pakrikštytieji skirtų laiko dažniau pagalvoti apie Jėzaus reikšmę gyvenime, ar naivu būtų tikėtis beveik stebuklo? O jei mes išieivijoje skirtume kad ir keliolika minučių kas savaitę pamastyti ir su kitu apie tai pasikalbėti, giliau įsigyventi į krikščionybės turinį, ar negalėtume tikėtis didesnio broliškumo, vieningumo, sugyvenimo?

Visa tai yra Toronto bei Mississaugoje ruošiamų paskaitų serijos siekis – sudaryti sąlygas savoje kalboje diskutuoti, gilintis ir naujai permastyti, ką pats popiežius mums pateikia, ir kad tuo būdu padėti vieni kitiems “sentire cum ecclesia – jausti su Bažnyčia”, anot Palaimintojo Jurgio Matulaičio.

Draugystė prie šiaudinių pastogių Lietuvoje. Algirdo Kairio nuotrauka iš leidinio “Istoriniai pastatai ir paminklai”

Sovietinių teigiamybių...

(Atkelta iš 3-čio psl.)

gusi geležinė uždanga nuo Vakarų, nors tarpukario lietuvių tiesiogiai susipažino su svetimomis kultūromis, nepasigėsdami specfodu.

Abu autoriai sutinka, kad neva ksenofobiški lietuvių Sovietijoje pamėgo engėjus rusus ir kitas tautybes ir dėlto “sukosopolitė”. Ir dar daugiau – jie “sueuropėjo”, kai “provincialumas išliko daug stipresnis išieivijoje, negu Lietuvoje”. “Psichologine prasme”, tikina politologas, “Lietuvoje pasiliks tautos kamienas tapo daug vakarietiškesnis negu išieivijos lietuvių”. Pirmieji “yra panašūs į dabartinį vidutinio lygio europietį ar amerikietį” – ir pagal jų mąstymą, ir pagal prioritetus, ir pagal visą gyvenimo būdą, – gražiai sapnuoja autorius.

Cia jau priejome liepto galą, autorių paskandintą naujakalbės muilo burbuluose. Nepastebima, kad sau prieštaraujama, kai anksčiau surastas lietuvių sovietinis nužmoginimas, pavadintas desocializacija, dabar pakeistas į vakarietišką įvaizdį. Juk ne kartą pastebėta, kad atsikūrusioje Lietuvoje šiuolaikinis lietuvis, autorių režisūra panašėjantis į dabartinį europietį ar amerikietį, tebetesia sovietinio paveldo modernaus baudžiauninko bei vergo igūdžius: nestoroti dirbti, neturėti iniciatyvos, nepasikliauti savimi ir t.t. Įdomu, kas iš tikrųjų yra “provinciališkėsni”: ar išieiviai, prisitaikę svetimoje kultūroje ir neretais atvejais pasižymėję tarptautinio mokslo srityse, bet gelbėję savo įnašus atsikūriant Lietuvai ir dalinęsi savo pasauline patirtimi tėvynėje, ar mūsų žmonės, dažnai kartojantys svetimą birbynę apie akiračio plėtojimą toje pasaulio šalyje, kuri yra labiausiai atsiliekusi nuo demokratijos bei žmoniškumo?

Beje, kai autorius teigia, jog

po A. Sniečkaus mirties daugiau jau nebeliko idealistų komunistų, nes ir nemokšos pagaliau praregėjo, manyčiau, kad jis savo patirtį suvisuotina. Tik labai retos išimty stoji į akistatą su praeitimi, o ir postalininėje eroje žmonės tebebuvo traujami psichologiniu teroru kone ligi galutinių sovietinės žlugties metų. Pagaliau, sekant Igorio Buničiaus atvertu “idealistų” ryšius su “partijos aukso”, keblu apspręst, kas yra kas. Aišku tik, kad net ir dabartinėje Lietuvos politinių partijų sklaidoje lengva pastebėti komunistinių idėjų partiją, nors ji prisidengia kitu vardu. Ir kol nėra daugiau viešų išpažinčių iš nomenklatūros lūpų, garsūsios posakis “ta pati panelė, nors ir nauja suknelė” tebegalioja.

Negalima griežtai tvirtinti, kad rusiškai sovietinėje santvarkoje negalėjo būti jokių teigiamybių, lyg blogis niekad neteiktų priežasčių gėriui prasiveržti, tik tai nelengva surasti. Su tuo yra susiję mūsų sukilimai, rezistencija prieš prievartą ir ypač dainuojantis sukilimas, pirmasis tokio vardo pasaulyje. Bet aš įžiūriu dar kitą – gilesnę ir subtilesnę teigiamybę. Kai okupantai uždraudė lietuvių tautines apraiškas, kad tėvynės ir dievybės idėjos būtų išrautos iš šaknų, propagandos tikslu jie vis dėlto leido tautosakinius ansamblius. O tai ir buvo nenumatyta gerio šaltinis, stiprinęs lietuvių dvasią ir ryžtą išlikti savi bei tauta. Ir ar ne ironija, kad okupantų vykdoma akivaizdinė nutautinimo programos paskirtis (funkcija) tapo neakivaizdinė lietuvių atsparos paskirtimi per tautosaką išlikti tauta?

Tautosakinė lietuvių praeities gėla bei džiaugsmas grįžtamuoju ryšiu kėlė savimi pasitikėjimą bei ryžtą tęsti savo nemarią tapatybę.

Įvairios žinios

Poetės Marijos Aukštaitės raštams tirti fondas, pastoviai įsteigtas Toronto un-to rusų ir rytų europiečių studijų centre, pradeda trečiuosius savo mokslinio tyrinėjimo metus. Dr. Horst Wittmann pranešė, kad 1997 m. \$3000 stipendija paskirta dr. Sarai Ginaitei, vyriausiajai tyrinėtojai. Per dvejus metus ji paruošė tris ilgesnius straipsnius apie M. Aukštaitės veiklą ir kūrybą. Praeitais metais tie straipsniai buvo spausdinti “Tėviškės žiburiuose”, “Lietuvos aide” ir “Darbininke”.

Dr. S. Ginaite koordinavo archyvinis dokumentus apie poetės šeimą, gyvenimą ir darbą. Ji sutelkė 25 M. Aukštaitės išleistas knygas, daug rankraščių ir pavienių straipsnių, spausdintų Kanadoje ir JAV, laiškus, nuotraukų bei raštų prisimini-

Kalbos išniekinimo puota tebesitęsia

ANTANAS PAŠKUS

(Tėsinys iš praėjusio nr.)

Maždaug prieš metus (1996.I.26) Arvydas Barzdukas “Darbininke” vaizdžiai ir įtikinamai įrodinėjo, kodėl terminai “nacija” ir “nacionalinis” neturėtų būti vartojami lietuvių kalboje. Iš tiesų šių svetimžodžių negalima laikyti tarptautiniais, nes jie nepagelbsti, bet apsunkina susikalbėjimą. Juk terminas “nacionalinis” dvi aiškias lietuviškų žodžių sąvokas (tautinis ir valstybinis) suplaka į vieną, kurios prasmę tegalima suvokti tik iš konteksto. Pvz. iš straipsnio pavadinimo “Kada pradėsime galvoti apie nacionalinius interesus?” (“Darbininke”, 1996.X.25) nežinosi ar čia kalbama apie tautinius ar valstybinius interesus. Kad žodžio “nacionalinis” prasmę paaiškėtų, reikia skaityti visą straipsnį.

Arba, sakysime, toks posakis kaip “nacionalinė istorija” visiškai skaitytą suglumina. Nežinau žmogus, ar čia kalbama apie valstybės istoriją, ar apie tautos istoriją. Arba vėl. Ką reiškia “nacionalinė katastrofa”? Ar čia turima galvoje valstybės ar tautos katastrofa? Kituose atvejuose, kai pvz. rašoma apie “nacionalines mažumas”, “nacionalinį pasididžiavimą”, “nacionalinį atgimimą” jauti, kad čia turime galvoje tautines mažumas, tautinį pasididžiavimą, tautinius brožus, tautinį atgimimą. Tad kuriem galam čia kišamas svetimžodis “nacionalinis”?

Kai kalbama apie “nacionalinę ginklų pramonę”, “nacionalinius pinigų”, nacionalinį saugumą”, atrodo, kad čia turima galvoje valstybiniai dalykai. Kitaip tie teiginiai būtų grynai nesąmonė. Nežinau ar yra toks daiktas pasaulyje tautinė ginklų pramonė. Taigi vartojant svetimžodį “nacionalinis” vietoj dviejų lietuviškų žodžių “tautinių ir valstybinių” išina tikras jauklas. O vis dėlto Lietuvos žiniasklaidoje ir net valdiškuose dokumentuose šis jauklas užsišpyrusiai vartojamas. Kodėl taip daroma, sunku pasakyti. Galima tik spėlioti. Gal sekama senų anų “gerų laikų” papročiu? Gal kaip anuomet “tauta, tautinis, valstybė, valstybinis” nėra ideologiškai priimtini? O gal tik pamėgdžiojamas didžiųjų tautų žodynas? Kas žino!

Antrajam skolinių kategorijai priklauso tie skoliniai, kuriems savoje kalboje nėra deraimų atitikmenų arba nepavyksta jų surasti. Šie žodžiai, vadinami tarptautiniais, visad turi platesnę reikšmę už jiems artimų savo ideologiškai priimtini? O gal tik pamėgdžiojamas didžiųjų tautų žodynas? Kas žino!

Antrajam skolinių kategorijai priklauso tie skoliniai, kuriems savoje kalboje nėra deraimų atitikmenų arba nepavyksta jų surasti. Šie žodžiai, vadinami tarptautiniais, visad turi platesnę reikšmę už jiems artimų savo ideologiškai priimtini? O gal tik pamėgdžiojamas didžiųjų tautų žodynas? Kas žino!

Antrajam skolinių kategorijai priklauso tie skoliniai, kuriems savoje kalboje nėra deraimų atitikmenų arba nepavyksta jų surasti. Šie žodžiai, vadinami tarptautiniais, visad turi platesnę reikšmę už jiems artimų savo ideologiškai priimtini? O gal tik pamėgdžiojamas didžiųjų tautų žodynas? Kas žino!

Antrajam skolinių kategorijai priklauso tie skoliniai, kuriems savoje kalboje nėra deraimų atitikmenų arba nepavyksta jų surasti. Šie žodžiai, vadinami tarptautiniais, visad turi platesnę reikšmę už jiems artimų savo ideologiškai priimtini? O gal tik pamėgdžiojamas didžiųjų tautų žodynas? Kas žino!

Antrajam skolinių kategorijai priklauso tie skoliniai, kuriems savoje kalboje nėra deraimų atitikmenų arba nepavyksta jų surasti. Šie žodžiai, vadinami tarptautiniais, visad turi platesnę reikšmę už jiems artimų savo ideologiškai priimtini? O gal tik pamėgdžiojamas didžiųjų tautų žodynas? Kas žino!

Antrajam skolinių kategorijai priklauso tie skoliniai, kuriems savoje kalboje nėra deraimų atitikmenų arba nepavyksta jų surasti. Šie žodžiai, vadinami tarptautiniais, visad turi platesnę reikšmę už jiems artimų savo ideologiškai priimtini? O gal tik pamėgdžiojamas didžiųjų tautų žodynas? Kas žino!

Antrajam skolinių kategorijai priklauso tie skoliniai, kuriems savoje kalboje nėra deraimų atitikmenų arba nepavyksta jų surasti. Šie žodžiai, vadinami tarptautiniais, visad turi platesnę reikšmę už jiems artimų savo ideologiškai priimtini? O gal tik pamėgdžiojamas didžiųjų tautų žodynas? Kas žino!

Antrajam skolinių kategorijai priklauso tie skoliniai, kuriems savoje kalboje nėra deraimų atitikmenų arba nepavyksta jų surasti. Šie žodžiai, vadinami tarptautiniais, visad turi platesnę reikšmę už jiems artimų savo ideologiškai priimtini? O gal tik pamėgdžiojamas didžiųjų tautų žodynas? Kas žino!

Antrajam skolinių kategorijai priklauso tie skoliniai, kuriems savoje kalboje nėra deraimų atitikmenų arba nepavyksta jų surasti. Šie žodžiai, vadinami tarptautiniais, visad turi platesnę reikšmę už jiems artimų savo ideologiškai priimtini? O gal tik pamėgdžiojamas didžiųjų tautų žodynas? Kas žino!

Antrajam skolinių kategorijai priklauso tie skoliniai, kuriems savoje kalboje nėra deraimų atitikmenų arba nepavyksta jų surasti. Šie žodžiai, vadinami tarptautiniais, visad turi platesnę reikšmę už jiems artimų savo ideologiškai priimtini? O gal tik pamėgdžiojamas didžiųjų tautų žodynas? Kas žino!

Antrajam skolinių kategorijai priklauso tie skoliniai, kuriems savoje kalboje nėra deraimų atitikmenų arba nepavyksta jų surasti. Šie žodžiai, vadinami tarptautiniais, visad turi platesnę reikšmę už jiems artimų savo ideologiškai priimtini? O gal tik pamėgdžiojamas didžiųjų tautų žodynas? Kas žino!

Antrajam skolinių kategorijai priklauso tie skoliniai, kuriems savoje kalboje nėra deraimų atitikmenų arba nepavyksta jų surasti. Šie žodžiai, vadinami tarptautiniais, visad turi platesnę reikšmę už jiems artimų savo ideologiškai priimtini? O gal tik pamėgdžiojamas didžiųjų tautų žodynas? Kas žino!

Antrajam skolinių kategorijai priklauso tie skoliniai, kuriems savoje kalboje nėra deraimų atitikmenų arba nepavyksta jų surasti. Šie žodžiai, vadinami tarptautiniais, visad turi platesnę reikšmę už jiems artimų savo ideologiškai priimtini? O gal tik pamėgdžiojamas didžiųjų tautų žodynas? Kas žino!

Antrajam skolinių kategorijai priklauso tie skoliniai, kuriems savoje kalboje nėra deraimų atitikmenų arba nepavyksta jų surasti. Šie žodžiai, vadinami tarptautiniais, visad turi platesnę reikšmę už jiems artimų savo ideologiškai priimtini? O gal tik pamėgdžiojamas didžiųjų tautų žodynas? Kas žino!

Antrajam skolinių kategorijai priklauso tie skoliniai, kuriems savoje kalboje nėra deraimų atitikmenų arba nepavyksta jų surasti. Šie žodžiai, vadinami tarptautiniais, visad turi platesnę reikšmę už jiems artimų savo ideologiškai priimtini? O gal tik pamėgdžiojamas didžiųjų tautų žodynas? Kas žino!

Antrajam skolinių kategorijai priklauso tie skoliniai, kuriems savoje kalboje nėra deraimų atitikmenų arba nepavyksta jų surasti. Šie žodžiai, vadinami tarptautiniais, visad turi platesnę reikšmę už jiems artimų savo ideologiškai priimtini? O gal tik pamėgdžiojamas didžiųjų tautų žodynas? Kas žino!

Antrajam skolinių kategorijai priklauso tie skoliniai, kuriems savoje kalboje nėra deraimų atitikmenų arba nepavyksta jų surasti. Šie žodžiai, vadinami tarptautiniais, visad turi platesnę reikšmę už jiems artimų savo ideologiškai priimtini? O gal tik pamėgdžiojamas didžiųjų tautų žodynas? Kas žino!

Antrajam skolinių kategorijai priklauso tie skoliniai, kuriems savoje kalboje nėra deraimų atitikmenų arba nepavyksta jų surasti. Šie žodžiai, vadinami tarptautiniais, visad turi platesnę reikšmę už jiems artimų savo ideologiškai priimtini? O gal tik pamėgdžiojamas didžiųjų tautų žodynas? Kas žino!

Antrajam skolinių kategorijai priklauso tie skoliniai, kuriems savoje kalboje nėra deraimų atitikmenų arba nepavyksta jų surasti. Šie žodžiai, vadinami tarptautiniais, visad turi platesnę reikšmę už jiems artimų savo ideologiškai priimtini? O gal tik pamėgdžiojamas didžiųjų tautų žodynas? Kas žino!

Antrajam skolinių kategorijai priklauso tie skoliniai, kuriems savoje kalboje nėra deraimų atitikmenų arba nepavyksta jų surasti. Šie žodžiai, vadinami tarptautiniais, visad turi platesnę reikšmę už jiems artimų savo ideologiškai priimtini? O gal tik pamėgdžiojamas didžiųjų tautų žodynas? Kas žino!

Antrajam skolinių kategorijai priklauso tie skoliniai, kuriems savoje kalboje nėra deraimų atitikmenų arba nepavyksta jų surasti. Šie žodžiai, vadinami tarptautiniais, visad turi platesnę reikšmę už jiems artimų savo ideologiškai priimtini? O gal tik pamėgdžiojamas didžiųjų tautų žodynas? Kas žino!

Antrajam skolinių kategorijai priklauso tie skoliniai, kuriems savoje kalboje nėra deraimų atitikmenų arba nepavyksta jų surasti. Šie žodžiai, vadinami tarptautiniais, visad turi platesnę reikšmę už jiems artimų savo ideologiškai priimtini? O gal tik pamėgdžiojamas didžiųjų tautų žodynas? Kas žino!

Antrajam skolinių kategorijai priklauso tie skoliniai, kuriems savoje kalboje nėra deraimų atitikmenų arba nepavyksta jų surasti. Šie žodžiai, vadinami tarptautiniais, visad turi platesnę reikšmę už jiems artimų savo ideologiškai priimtini? O gal tik pamėgdžiojamas didžiųjų tautų žodynas? Kas žino!

Antrajam skolinių kategorijai priklauso tie skoliniai, kuriems savoje kalboje nėra deraimų atitikmenų arba nepavyksta jų surasti. Šie žodžiai, vadinami tarptautiniais, visad turi platesnę reikšmę už jiems artimų savo ideologiškai priimtini? O gal tik pamėgdžiojamas didžiųjų tautų žodynas? Kas žino!

Antrajam skolinių kategorijai priklauso tie skoliniai, kuriems savoje kalboje nėra deraimų atitikmenų arba nepavyksta jų surasti. Šie žodžiai, vadinami tarptautiniais, visad turi platesnę reikšmę už jiems artimų savo ideologiškai priimtini? O gal tik pamėgdžiojamas didžiųjų tautų žodynas? Kas žino!

Antrajam skolinių kategorijai priklauso tie skoliniai, kuriems savoje kalboje nėra deraimų atitikmenų arba nepavyksta jų surasti. Šie žodžiai, vadinami tarptautiniais, visad turi platesnę reikšmę už jiems artimų savo ideologiškai priimtini? O gal tik pamėgdžiojamas didžiųjų tautų žodynas? Kas žino!

Antrajam skolinių kategorijai priklauso tie skoliniai, kuriems savoje kalboje nėra deraimų atitikmenų arba nepavyksta jų surasti. Šie žodžiai, vadinami tarptautiniais, visad turi platesnę reikšmę už jiems artimų savo ideologiškai priimtini? O gal tik pamėgdžiojamas didžiųjų tautų žodynas? Kas žino!

Antrajam skolinių kategorijai priklauso tie skoliniai, kuriems savoje kalboje nėra deraimų atitikmenų arba nepavyksta jų surasti. Šie žodžiai, vadinami tarptautiniais, visad turi platesnę reikšmę už jiems artimų savo ideologiškai priimtini? O gal tik pamėgdžiojamas didžiųjų tautų žodynas? Kas žino!

Antrajam skolinių kategorijai priklauso tie skoliniai, kuriems savoje kalboje nėra deraimų atitikmenų arba nepavyksta jų surasti. Šie žodžiai, vadinami tarptautiniais, visad turi platesnę reikšmę už jiems artimų savo ideologiškai priimtini? O gal tik pamėgdžiojamas didžiųjų tautų žodynas? Kas žino!

Antrajam skolinių kategorijai priklauso tie skoliniai, kuriems savoje kalboje nėra deraimų atitikmenų arba nepavyksta jų surasti. Šie žodžiai, vadinami tarptautiniais, visad turi platesnę reikšmę už jiems artimų savo ideologiškai priimtini? O gal tik pamėgdžiojamas didžiųjų tautų žodynas? Kas žino!

Antrajam skolinių kategorijai priklauso tie skoliniai, kuriems savoje kalboje nėra deraimų atitikmenų arba nepavyksta jų surasti. Šie žodžiai, vadinami tarptautiniais, visad turi platesnę reikšmę už jiems artimų savo ideologiškai priimtini? O gal tik pamėgdžiojamas didžiųjų tautų žodynas? Kas žino!

Antrajam skolinių kategorijai priklauso tie skoliniai, kuriems savoje kalboje nėra deraimų atitikmenų arba nepavyksta jų surasti. Šie žodžiai, vadinami tarptautiniais, visad turi platesnę reikšmę už jiems artimų savo ideologiškai priimtini? O gal tik pamėgdžiojamas didžiųjų tautų žodynas? Kas žino!

Antrajam skolinių kategorijai priklauso tie skoliniai, kuriems savoje kalboje nėra deraimų atitikmenų arba nepavyksta jų surasti. Šie žodžiai, vadinami tarptautiniais, visad turi platesnę reikšmę už jiems artimų savo ideologiškai priimtini? O gal tik pamėgdžiojamas didžiųjų tautų žodynas? Kas žino!

Antrajam skolinių kategorijai priklauso tie skoliniai, kuriems savoje kalboje nėra deraimų atitikmenų arba nepavyksta jų surasti. Šie žodžiai, vadinami tarptautiniais, visad turi platesnę reikšmę už jiems artimų savo ideologiškai priimtini? O gal tik pamėgdžiojamas didžiųjų tautų žodynas? Kas žino!

Antrajam skolinių kategorijai priklauso tie skoliniai, kuriems savoje kalboje nėra deraimų atitikmenų arba nepavyksta jų surasti. Šie žodžiai, vadinami tarptautiniais, visad turi platesnę reikšmę už jiems artimų savo ideologiškai priimtini? O gal tik pamėgdžiojamas didžiųjų tautų žodynas? Kas žino!

Antrajam skolinių kategorijai priklauso tie skoliniai, kuriems savoje kalboje nėra deraimų atitikmenų arba nepavyksta jų surasti. Šie žodžiai, vadinami tarptautiniais, visad turi platesnę reikšmę už jiems artimų savo ideologiškai priimtini? O gal tik pamėgdžiojamas didžiųjų tautų žodynas? Kas žino!

Antrajam skolinių kategorijai priklauso tie skoliniai, kuriems savoje kalboje nėra deraimų atitikmenų arba nepavyksta jų surasti. Šie žodžiai, vadinami tarptautiniais, visad turi platesnę reikšmę už jiems artimų savo ideologiškai priimtini? O gal tik pamėgdžiojamas didžiųjų tautų žodynas? Kas žino!

Antrajam skolinių kategorijai priklauso tie skoliniai, kuriems savoje kalboje nėra deraimų atitikmenų arba nepavyksta jų surasti. Šie žodžiai, vadinami tarptautiniais, visad turi platesnę reikšmę už jiems artimų savo ideologiškai priimtini? O gal tik pamėgdžiojamas didžiųjų tautų žodynas? Kas žino!

Antrajam skolinių kategorijai priklauso tie skoliniai, kuriems savoje kalboje nėra deraimų atitikmenų arba nepavyksta jų surasti. Šie žodžiai, vadinami tarptautiniais, visad turi platesnę reikšmę už jiems artimų savo ideologiškai priimtini? O gal tik pamėgdžiojamas didžiųjų tautų žodynas? Kas žino!

Antrajam skolinių kategorijai priklauso tie skoliniai, kuriems savoje kalboje nėra deraimų atitikmenų arba nepavyksta jų surasti. Šie žodžiai, vadinami tarptautiniais, visad turi platesnę reikšmę už jiems artimų savo ideologiškai priimtini? O gal tik pamėgdžiojamas didžiųjų tautų žodynas? Kas žino!

Antrajam skolinių kategorijai priklauso tie skoliniai, kuriems savoje kalboje nėra deraimų atitikmenų arba nepavyksta jų surasti. Šie žodžiai, vadinami tarptautiniais, visad turi platesnę reikšmę už jiems artimų savo ideologiškai priimtini? O gal tik pamėgdžiojamas didžiųjų tautų žodynas? Kas žino!

Antrajam skolinių kategorijai priklauso tie skoliniai, kuriems savoje kalboje nėra deraimų atitikmenų arba nepavyksta jų surasti. Šie žodžiai, vadinami tarptautiniais, visad turi platesnę reikšmę už jiems artimų savo ideologiškai priimtini? O gal tik pamėgdžiojamas didžiųjų tautų žodynas? Kas žino!

Antrajam skolinių kategorijai priklauso tie skoliniai, kuriems savoje kalboje nėra deraimų atitikmenų arba nepavyksta jų surasti. Šie žodžiai, vadinami tarptautiniais, visad turi platesnę reikšmę už jiems artimų savo ideologiškai priimtini? O gal tik pamėgdžiojamas didžiųjų tautų žodynas? Kas žino!

Antrajam skolinių kategorijai priklauso tie skoliniai, kuriems savoje kalboje nėra deraimų atitikmenų arba nepavyksta jų surasti. Šie žodžiai, vadinami tarptautiniais, visad turi platesnę reikšmę už jiems artimų savo ideologiškai priimtini? O gal tik pamėgdžiojamas didžiųjų tautų žodynas? Kas žino!

Antrajam skolinių kategorijai priklauso tie skoliniai, kuriems savoje kalboje nėra deraimų atitikmenų arba nepavyksta jų surasti. Šie žodžiai, vadinami tarptautiniais, visad turi platesnę reikšmę už jiems artimų savo ideologiškai priimtini? O gal tik pamėgdžiojamas didžiųjų tautų žodynas? Kas žino!

Antrajam skolinių kategorijai priklauso tie skoliniai, kuriems savoje kalboje nėra deraimų atitikmenų arba nepavyksta jų surasti. Šie žodžiai, vadinami tarptautiniais, visad turi platesnę reikšmę už jiems artimų savo ideologiškai priimtini? O gal tik pamėgdžiojamas didžiųjų tautų žodynas? Kas žino!

Antrajam skolinių kategorijai priklauso tie skoliniai, kuriems savoje kalboje nėra deraimų atitikmenų arba nepavyksta jų surasti. Šie žodžiai, vadinami tarptautiniais, visad turi platesnę reikšmę už jiems artimų savo ideologiškai priimtini? O gal tik pamėgdžiojamas didžiųjų tautų žodynas? Kas žino!

Antrajam skolinių kategorijai priklauso tie skoliniai, kuriems savoje kalboje nėra deraimų atitikmenų arba nepavyksta jų surasti. Šie žodžiai, vadinami tarptautiniais, visad turi platesnę reikšmę už jiems artimų savo ideologiškai priimtini? O gal tik pamėgdžiojamas didžiųjų tautų žodynas? Kas žino!

Antrajam skolinių kategorijai priklauso tie skoliniai, kuriems savoje kalboje nėra deraimų atitikmenų arba nepavyksta jų surasti. Šie žodžiai, vadinami tarptautiniais, visad turi platesnę reikšmę už jiems artimų savo ideologiškai priimtini? O gal tik pamėgdžiojamas didžiųjų tautų žodynas? Kas žino!

Kalbos išniekinimo puota...

(Atkelta iš 6-to psl.)

sultuotis su Rusija dėl Europos saugumo" ("Draugas", 1996.X.25) prasmė yra kiek miglota. Ar Lietuva yra pasiruošusi klausiti Rusija patarimo dėl Europos saugumo, ar pasiruošusi pasitarti su Rusija šiuo klausimu? Neaiškumų įneša pavartotos svetimžodis "konsultuotis", kuris būdamas daugiaprasmis neįstengia vienareikšmiai perduoti minties.

Kitas pavyzdys. "Konservatoriai ir krikščionys demokratai pradeda konsultacijas dėl koalicijos" ("Draugas", 1996.X.25). Ir čia mintis ne visai aiški. Ar tos partijos pradeda ieškoti patarimų koalicijos klausimu pas žinovus, specialistus, ar jos pradeda tuo klausimu duoti patarimus viena kitai? Ar jos prašosi viena kitos patarimų? Ar pagaliau tos abi partijos pradeda pasitarimus dėl koalicijos? Tokių neaiškumų nekiltų, jei vietoje tarptautinį rangą turinčio skolinio "konsultacijos" būtų pavartotas tikslusis lietuviškas atikimams "pasitarimai". Nereikia užmiršti, kad svetimžodis, pavartotas vietoj lietuviškojo atikimams, yra laikomas kalbą teršiančiu barbarizmu.

Kartu su barbarizmu antplūdžiui Lietuvos periodikoje imta keisti ir loginė žodžių prasmė. (Apie tai jau buvo rašyta "N. Dienovidyje"). Šios loginės klaidos būdingu pavyzdžiu bene bus skoliniai "produktas" ir "produkcija". Tarp kitko, šiems svetimžodžiams yra ir lietuviški atikimams: gaminytis ir gamyba. Jie turi tuos pačius loginius turinius (savokų talpas ir taisyklės), kaip ir anie du skoliniai. Vadinasi, žodis "produktas" nieko daugiau nepasako kaip ir lietuviškas atikimams "gaminytis". O žodžio "produkcija" prasmė yra tokia pati kaip ir žodžio "gamyba". Taigi pagal ankščiau minėtą dėsni "produktą" ir "produkciją" reikėtų laikyti barbarizmais. Bet jie jau įgavo įsise-nėjimo teises lietuvių kalboje.

Gamyba (produkcija, angl. production) yra tas veiksmas, kuriuo pagaminamas koks nors daiktas, gaminytis (produktas). Gaminio gaminimas, padaroma. Tai gali būti žemės ūkio gaminiai (javai, daržovės, vaisiai...), pramonės gaminiai (mašinos, įrankiai, padargai...), tekstilės gaminiai (drabužiai, audiniai...). Gaminio (produkto) sąvoka yra labai plati. Ji apima visa, kas tik pagaminama, nuo mažiausio iki didžiausio daikto, nuo adatos iki didžiulių žemkasių (ekskavatorių). Taigi visa, kas tik pagaminama, priklauso gaminių kategorijai, o tas veiksmas, kuriuo daiktas (gaminytis) padaro-

mas, vadinasi gamyba (produkcija). Tokia yra logika.

Kažkodėl Lietuvoje jos nesilaikoma. Gamybai, gaminimui (produkcijai) duota gaminio (produkto) prasmė. Užtat Lietuvos (deja, ir išivijios) laikraščiuose skaitome apie "pagamin-tą produkciją" (liet. pagaminta gamyba), "produkcijos perdirbi-mo įmonės (liet. gamybos perdirbimo įmonės), "produkcijos supirkimą" (liet. gamybos supirkimą), "produkcijos eksportą" (liet. gamybos eksportą), "pramonės produkcijos gamybą" (liet. pramonės gamybos gamybą), "produkcijos įpakavimą" (liet. gamybos įpakavimą), "realizuojamą produkciją" (liet. parduodamą gamybą) ir t.t. Nežinia kas nutiko su Lietuvos gaminiiais (produktais)? Argi automobilio gaminimas (produkcija) – jau yra automobilis (produktas)?

Pradžioje minėtame straipsnyje Arvydas Barzdukas redaktorius maldauja: "Negalėstin-gai braukite visokias 'traumas' ir nacionalines premijas... kalbos piktžolės iš spausdinto žodžio išrėvėti būtina" ("Darbininkas", 1996.I.26). Jo maldavimas, kaip ir kitų prieš jį ir po jo, jokio atgarsio nerado. Pasiliko tyruose šaukiančių balsu. Redaktoriai nei čia (išivijioje), nei ten (Lietuvoje) piktžolių iš spausdinto žodžio išrėvėti nesiima. Tame pačiame "Darbininke", leidusiam Barzdukui prabilti, kiek vėliau randame stambiom raidėm, pirmame puslapyje tokią antraštę: "Kada pradėsi-me galvoti apie nacionalinius interesus?" ("Darbininkas", 1996.X.25.). O "Draugo" pirmame puslapyje po nuotrauka skaitome: "Jaunuolis dėl traumų buvo paguldytas į ligoninę" ("Draugas", 1996.XII.10).

O kaip su Lietuvos periodi-ne spauda? Vieno šaunaus savaitraščio net pačios redaktorės vedamieji išmarginti svetimbėmis. Ten regime reitingus, plei-bojus, reliktus, lyderius, barmenus, liumpenus, turus, aziotažus, marketingus, batalijas, mankurtus, operatyvus, monst-rus, klanus, eskalavimus, prakti-cizmus, maksimalizmus, virtua-lias realybes... Tai ką gi kalbėti apie viso krašto periodiką?

Atrodo, kad čia turime rei-ka-lą su kažkokia psichologine liga, greičiausiai su apsedimu, nesuvaldomu potraukiu į sverti-mybes. Jei taip, tai šitokios ligos nepagydyti jokiais logiškais įti-kinėjimais ar kalbiniais įrodinė-jimais. Šiai ligai reikia kitokių vaistų. Tačiau, kad galėtume duoti receptą, reikia surasti li-gos šaknis (diagnozė). Gal kas iš Lietuvos psichologų drįstų jį paieškoti? Tema verta doktorato tezės.

Dail. G. Bagdonavičiaus piešinys – dvaro sodybos kampelis Užventyje, kur gyveno rašytoja PEČKAUKAITĖ-ŠATRIJOS RAGANA

Nuotr. H. Paulausko

Globos patyrusi globoja kitus

Psichologijos profesorė dr. AGOTA ŠIDLAUSKAITĖ, dirbusi Kanados universitete, įsteigusi savo mokyklą specialios auklės reikalingiems vaikams, pasakoja apie vingiuotą savo gyvenimo kelią ir savo ryšius su Lietuva

– Kaip pradėjote vingiuotą savo gyvenimo kelią?

– Esu šiaulietė. Gimiau netoli Ventos, tarp Kurtuvėnų ir Kuršėnų. Kai šiaulių gimnazijoje mokslus turėjau nutraukti, 1932 m. Biržuose eksterne baigiau mokyklą. Nesulaukdamas paramos iš savo šeimos, maniau, kad su mokslais reikės atsiseivinti, bet atsirado patikimų globėjų. Mat buvau viena iš tų neklaudžių nusikaltėlių ateitininkų, kurie buvo pašalinti iš gimnazijų, bet prof. Pranas Dovydaitis man tapo rimta atrama.

Dirbdama Moksleivių ateitininkų centre 1932-36 m., kartu baigiau Teologijos-filosofijos fakultetą. Regis, iš penkių kandidatų man atiteko Katalikų universitetui remti draugijos stipendija toliau mokytis užsienyje. Studijų metais vyšk. M. Reinytė dėstė pedagoginę psichologiją, o aš buvau jo uoli studentė, tad užuot pakliuvusi į Liuvoną, atsidūriau Milano Švenčiausios Jėzaus Širdies universitete.

Po trejų užsienyje praleistų metų disertaciją buvau pasiūšiusi rašyti savojoje šalyje. Deja, dėl 1939-40 m. sukrėtimų su Tėvo Kipo rekomendacijomis pasisekė gauti darbą Italijos ambasadoje Kaune. 1940 m. rugpjūčio 15 d. ir mano butą, kurį buvau gavusi seselių kazimieriečių įsteigtoje mergaitėms bendrabutyje, įgriuvo su plačiais įgaliojimais du jaunuoliai, kurie paskui NKVD rūmuose mane tardė, su revolveriu grasė, kolei po penkių valandų mane versti privertė dirbti "Lietuvos išvaduojojams". Gerai, kad monsinjoras Cassini pradėjo mane globoti. Jis ne tik pamokė, kaip elgtis su mane prižiūrinčiais enkavedistais, bet ir kaip jiems rašyti pranešimus, atskaitas ir kaip su jais kalbėtis. Svarbiausia, kad šis monsinjoras iš italų valdžios gavo sutikimą su kitais ambasados tarnautojais mane išsivežti iš Lietuvos. Šitai kaip prieš pat II pasaulinio karo pradžią man pasisekė iš-trūkti iš tebetykojančio praryto raudonojo teroro gerklės.

– Kaip sekėsi Italijoje?

– Nors tuomet su ašaromis palikusi tėvynę atsidūriau toli nuo savųjų, bet Dievas gerų žmonių rankomis mane saugojo ir globėjo. 1940-1943 m. baigusi studijas, Milano katalikų universitete su pagyrimu apgyniau diplomą ir pradėjau psichologijos katedroje dirbti asistente. Dabar garsiuji klinikų, kur buvau po pasikėsinimo gydomas popiežius Jonas Paulius II, kun. Agostino Gemelli, universiteto rektorius, anuomet buvo psichologijos katedros vedėjas. Jam užtarus, italų valdžia mane, kaip karo pabėgėlę, įsileido ir šitaip užtikrino man sąlygas mokytis ir dirbti. Per karą dalis šio universiteto buvo iškelta iš Milano. Man buvo leista 1943-47 m. dėstyti psichologiją ir ramiai studijuoti. Mano pastangas apvainikavo katalikų universiteto leidykloje išspausdintas daktarinis darbas "Vita e pensiero" ("Gyvenimas ir mintis"). Darbas stūmėsi toliau. Netrukus irgi italų kalba išspausdinta mano

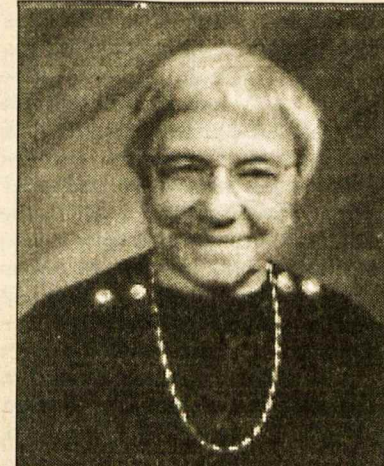
autorinė knyga "Psicologia dell'eta evolutiva".

– Kaip sekėsi įsikurti Kanadoje?

– 1940 rugpjūčio 27-tąją palikusi Lietuvą, per Eitkūnus iš-keliavau Italijon. Ten gyvenau iki 1948 m. gegužės mėn., o pas-kui iš Genujos "Sobieski" laivu išplaukusi į Halifaksą, Mont-realį pasiekiau birželio mėnesį. Kanadon atvykau su viltimi, kad gausiu kokios nors pagalbos iš giminių. Mat čionai gyveno motinos brolis, mano dėdė, ir keli pusbroliai. Deja, tiksliai savo rankomis ir savo prakaitu reikėjo užsidirbti sau duoną ir skintis kelią. Netikėtai ir nelauktai pa-rama atsirado iš kitos pusės – man ją suteikė visai ne giminės, o bendradarbiai. Mat Italijoje susibūriavau su katalikų veiklos vadovėmis. Viena jų, belgė, Tarptautinės katalikų veiklos direktorė mane pristatė Mont-realo arkivyskupijos kurijai. Ši-toji įstaiga manė ne tik mora-liai, bet ir materialiai parėmė. Tačiau vis viena pirmieji dveji metai šiame Kanados didmies-tyje man buvo sunkūs. Tiksliai 1951 m. galų gale pakliuvau į Otavoję, dabartinę šio krašto sostinę, įsteigtą Psichologijos institutą. Čionai prasidėjo ir mano profesinė veikla, mano pašaukimo įgyvendinimas. Ka-nadoje vartojamas "scientist profesional" (profesionalus moks-lininkas) atitinka mano būdą, nors iš tikrųjų nesu nei filosofė, nei mokslininkė. Mano pasi-rinktoji sritis – auklyba, kuriai reikia teorijos ir praktikos. Per 28 metus (1951-1979) dėšėjau psichopatologiją ir psichologiją. Kad studentai šiam darbui ge-riau pasirngtų, suorganizavau gyvą laboratoriją – namus, kur vaikai gyvena ir mokosi. Mano gydymo svarbiausiasis požūris: normalizavimas. Visi nukrypimai, anomaliniai reiškiniai – turi būti pakeisti normaliais. Psi-chiniai pokyčiai gali būti patai-syti vien normaliu gyvenimu. Suprantama, šie metai nebuvo malonumais grįšti, bet mano as-meniniame gyvenime tatau buvo laikotarpis, kai mėginau atiduoti duoklę Dievui ir geriems žmonėms, kurie man pačiai pa-gelbėjo.

– Kokie Jūsų ryšiai su Lie-nuva?

– Ak, kad 1970 m. būtų pa-sirodęs Gorbachiovas! Gal Lie-tuvėlė būtų dešimčia metų atsi-budusi anksčiau! Kai 1979 m. išėjau pensijon, tada lyg ir pra-dėjau ieškoti, kur galėčiau iš-jungti ir savo trigrašį kam nors į delną įdėti. Nesu linkusi į pata-rėjus siūlytis, nors bemaž ko-kius dvejus metus ir mėginau taip elgtis, bet turbūt tikslai be-reikalo sveikatai gadinau ir laiką veltui gaišau. Susiradau tokią iš-eitį. 1958 m., jau profesoriau-dama universitete, nusipirkau ūkį. Žinoma, mano tikslas – ne karves ar kviečius bei rūgius au-ginti, o tiksliai proga mano glo-bojamiems vaikams iš miesto iš-trūkti. Kolei darbuvausi univer-sitete, tasai apleistas ūkis mums buvo tarsi vasaros stovykla. Nors buvo ir tam tikrų nesuta-rimų. Kai reikėjo skubiai tokią valdą įregistruoti, anglų ir pran-

Profesorė dr. AGOTA ŠIDLAUSKAITĖ, gyvenanti Kanadoje, pasižymėjusi praktine psichologija savo įsteigtoje mokykloje

cūjų kalbų atstovai nesutarė dėl stovyklos vardo. Pasiūliau šią sodybą pavadinti mano gimtinės upės Ventos vardu (Venta). Šis vardas man priminė tėviškę, o kitiems buvo lengva ištarti. Ši-taip 1989 m. grįžusi iš Toronto su dviem bendradarbiais čia įsteigiau mokyklą. Būtu kur kas mieliau, jei toji sodyba būtų Lietuvoje. Deja, ka padarysi, kad ne visos svajonės gali su-kaupu išsipildyti!

Dabar, kai laikai pasikeitė, tikėjau, kad kas nors atvažiuos iš Lietuvos. 1991-92 m. turėjo-me dvi mergaites iš Lietuvos, iš Vilniaus. Man regis, bandymas pasisekė. Atsirado ir daugiau mergaičių, bet neapsieiname ir be sunkumų: tėvai nė negalvoja atsiųsti mažamečių, jaunesnių. Jei kas prašo, jau siūlo paug-liaus. O tatau jau viršija "Ventos" auklėtinių amžių. Tokie jau ne-tinkami mūsų programos apim-čiai. Mielai priimtume vaikų iš Lietuvos 9-14 metų.

– Ką norėtumėte pasakyti Lietuvos ateitininkams, moks-lininkams, studentams ir kitiems žmonėms?

– Pirmiausia norėčiau visus atsiprašyti, kad liekuosi Kana-doje. Kodėl? Todėl, kad gyvenu pasiskolinusi laiką. Nuvažiuoju Vilniun aplankyti savo suvarg-sių senelių. Esu susisieksusi su Vilniaus un-to psichologais ir šios aukštosios mokyklos sūtri-kusio mąstymo vaikų centro darbuotojais. 1995 m. rudenį ketinau ilgiau pabūti Lietuvoje. Deja, sušlubavo sveikata. Per-kopus aštuoniolikosmetčio slenkstį, nelengva planuoti, ke-liauti. Taigi lieka daugiau tik stebėti, o jauniems – linkiu kuo didžiausios ištvermės ir ypač – ateitininkams, taip pat ir visiems kitiems V. Kudirkos žo-džiais tarant: "Kol jaunas, o broli, sėk pasėlio grūdą ir dirvos neapleisksi..."

– Jei kas norėtų į Jus kreiptis, ar galėtumėte pasakyti savo ad-resą?

– Prašom: prof. dr. Agota E. Šidlauskaitė, 2013 Old Carp Road, Carp, Ontario K0A 1L0, Canada.

Gerbiamai Profesorėi linki-me sėkmingai aplankyti gimtają žemę, o savo rūpesčių pagalbos reikalingiems vaikams įsteigtoje pastogėje kuo daugiau psichiš-kai paliegiusių vaikų iš Lietuvos priglauti.

Kalbėjosi – kun. K. J. Ambrasas, SJ.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Velionis poetas Balys Gaidžiūnas testamentu paliko 2.500 dolerių penkiems metiniams savo vardo patriotinės poezijos konkursams. Jie skiriami JAV lietuvių jaunimui iki trisdešimt penkerių metų amžiaus. Testamento vykdotojas Jonas Kazlauskas šį patriotinės poezijos konkursą įgaliojo praversti JAV LB kultūros tarybą. Šiuose penkiuose konkursuose kasmet bus dvi 300 ir 200 JAV dolerių premijos. Šiemetiniai pirmojo konkurso dalyviai po vieną slapyvardžiu pasirašytą eilėrašį su savo tikroju vardu ir adresu užklijuotame vokelyje iki kovo 1 d. turi atsiųsti Stasei Petersonienei šiuo adresu: 2534 W. 40 Street, Chicago, IL 60632, U.S.A.

Australijos lietuvių nudžiugino j Devynioliktas lietuvių dienas Melburne atvykęs Plungės kultūros namų liaudies dainų ir šokių ansamblis "Suvartukas", vadovaujamas Danutės Radvilavičienės. Dėl stokos pinigų Australijon atvyko tik vienuolika "Suvartuko" narių, bet jie atsivežė vaidėjusių, kuriose Australijos lietuvių buvo parodytas šokantis ir dainuojantis pilnas "Suvartukas".

Dr. Vincas Maciūnas, Filadelfijoje gyvenantis literatūros istorikas, sudarė ir Vilniaus universiteto bibliotekai padovanojo keturių tomų Vinco Krėvės laiškų rinkinį, turintį 500 originalų ir kopijų. Jis keturis dešimtmečius rinko V. Krėvės susirašinėjamą su Stasiu Lozoraičiu, Mykolu Biržiška, Vytautu Žemkalniu bei kiais visuomenininkais. Keturių tomų rinkinį Vilniun atvežė ir universiteto bibliotekos direktorei Birutei Butkevičienei įteikė sūnus Vytautas Maciūnas.

Vysk. Juozas Tunaitis 1996 m. rugpjūčio 27 d. atnašavo Mišias Vilniaus arkidiegdrejo bazilikoje, skirtas žurnalistui, poetui ir keliautojui Petriui Babickui (1903-1991) ir jo seseriai aktolei bei rež. Unei Babickaitėi-Graičiūnienei (1897-1961). Jis mirė Brazilijoje prie Rio de Žaneiro, palikęs populiarią poezijos rinkinį "Drambio kojos", o ji, sugrįžusi Kaunai iš Sibiro, anksčiau kelia-vusi, vaidinusi teatruose ir fil-muose.

"Darbininko" savaitraštis Brooklyne paskelbė atvirą krikščioniškuosius idealus ugdančio rašinio konkursą "Kuo tikiau iš Lietuvos Bažnyčios ir ką aš galiu duoti jai?" Konkurso rašinyturi būti nuo dvilikos iki penkiolikos puslapių ilgio, rašytas mašinėle su viena tuščia tarpine eilu-te. Laimėtojams numatytos trys premijos: pirmoji – 300 dolerių, antroji – 200, trečioji – 100 dolerių. Konkursiniai rašiniai pasirašomi slapyvardžiu. Užkljuotame vokelyje, paženklinant slapyvardžiu, reikia įdėti autoriaus pavardę, vardą, adresą ir telefoną su pastaba: "Leidžiu išspausdinti 'Darbininke' ". Vertintojų komi-sija atsiųstų rankraščių autoriams negrąžina. Konkursinius rašinius ji turi gauti iki kovo 30 d. (pašto antspaudu data ant voko). Juos siųsti reikia šiuo adresu: Darbininko novelės arba straipsnio konkursas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207, U.S.A.

Archeologė prof. dr. Marija Gimbutienė (1921-1994) anglų kalba buvo spėjusi JAV parašyti didelę veikalą "Senoji Europa", apimantį jos gyven-tojus, jų gyvenimo būdą, reli-giją bei visuomenės struktūrą nuo septintojo iki trečiojo tūkstantmečio prieš Kristaus gimimą. Šis veikalas, pirmą kartą išleistas San Francisco mieste, susilaukė didelio moks-lininkų dėmesio. Velionė norė-jų, kad jos "Senoji Europa" bū-tų išleista ir lietuvių kalba Vil-niuje. Vertimą ji dar buvo pati pradėjusi JAV, bet dėl sunkios ligos jo neįstengė užbaigti. Iš tikrųjų tai buvo labiau konden-suota, Lietuvos skaitytojams pritaikyta angliškiosios laidos versija. Šią medžiagą prieš mir-tį ji buvo pasiuntusi Vilniun. Prof. dr. M. Gimbutienės "Se-nosios Europos" lietuviškąja laida, 60 spaudos lankų veika-lą, akademinei studijai neįpras-tai dideliu 5.000 egzempliorių tiražu š. m. sausio pradžioje Vilniuje išleido Mokslo ir enci-klopedijų leidykla. Rankraščius Vilniun nuvežė ten važuojan-tys užsienio lietuviai. Mat tuo metu Lietuva dar nebuvo atga-vusi nepriklausomybės ir sovie-tiniu paštu negalėjo pasitikėti.

Rašytojos Ievos Simonaity-tės, Mažosios Lietuvos metrašti-ninkės, šimtąjį gimtadienį visiems primins Klaipėdos rajono tarybos suteiktas jos vardas Priekulės vi-durinei mokyklai ir skulptorės Dalios Matulaitės sukurta paminklas "Šventakarių Eivė", ku-ris bus atidengtas, minint I. Si-monaitytės šimtąjį gimtadienį 1997 m. sausio 23 d.

Britų dramaturgė Pamela Palmer parašė Sausio tryliktosios įvykiams Vilniuje skirtą dramą "Mūsų rankose". Joje vaizduoja-ma vilniečių šeima, palista lais-vės kovos už Lietuvos laisvę ir ne-priklausomybę. Šios dramos lietu-viškąją premjerą Jurbarkė, Kas-tanto Glinskio teatre, paruošė režisieriai – jurbarkietė Danutė Samienė ir klaipėdiečiai Egidijus Kupčiūnas. Jurbarkan į premjeri-nį šios dramos spektaklį sausio 12 d. iš Anglijos buvo atvykęsi ir jos autorė Pamela Palmer.

Laisvės gynėjų Kryžių kalne-lyje prie Lietuvos radijo ir televi-zijos rūmų nuo šešių kryžių buvo nuplėštos ir numestos Medinin-kuose tragiškai žuvusių mitinin-kų ir policininkų atminimui prie kryžių pritvirtintos pavardžių len-telės. Vandalai, matyt, nespėjo iš-niekinti pačių kryžių. Šis darbas buvo atliktas Sausio tryliktosios išvakarėse. Tą Kryžių kalnelį da-bar saugo policija.

Poetės Salomėjos Nėries grį-žimą į gimnazijas liudija jos de-vyniasdešimt antrųjų gimimo me-tinių paminėjimas 1996 m. lapkri-čio 11 d. Panevėžio V. Žemkalnio gimnazijoje, o lapkričio 22 d. – P. Vileišio vidurinė mokykloje Pa-svaly. Platus Egidijaus Bitės in-formaciją apie tuos minėjimus pa-teikia Lietuvos rašytojų sąjungos savaitraštis "Literatūra ir menas". Pagrindinis minėjimas įvyko Pa-nevėžyje. Į jį netgi atvažiavo Kau-no, Vilniaus, Lazdijų, Vilkaviškio S. Nėries gimnazijų mokytojų ir mokinių. Panevėžyje minėjimas buvo įjungti meninio skaitymo, eilėraščių interpretacijos, dainuo-jamosios poezijos konkursai. Pa-svalyje buvo surengta literatūros popietė "Leisk man prie ugnelės pasišildyti". Moksleiviai skaitė sa-vo ir S. Nėries eilėraščius, juos dainavo ir, net galima sakyti, šoko.

Lietuvos rašytojų sąjungos 1996 m. premijai neturėjo kandi-datų. Spauda pateikia net penkis – J. Apulį, A. Nykš-Nilūną, O. Baliukonytę, J. Vaičiūnaitę ir V. Juknaitę. Premija buvo paskelbta ir įteikta Vilniuje, Lietuvos rašy-tojų sąjungos klube. Vertintojų komisijos sekret. Sigitas Geda pranešė, kad šią premiją Trijų ka-ralių dieną lalimėjo poetė Onė Baliukonytė už Lietuvos rašytojų sąjungos išleistą eilėraščių rinkinį "Bokštai". Sigitas Parulskio pranešimu "Lietuvos ryto" skaityto-jams, savo "Bokštuose" jį išsau-gojo žodžio tyrumą ir skaitumą, tradicinę formą derindama su aukšta dvasios įtampa. S. Parulskis galisi, kad tos įtampos nepa-juto O. Baliukonytės eilėraščius skaičiusios aktorės, kurioms tai buvo tik banali ir saldi egzalta-cija. Pasak vertintojų komisijos sekr. Sigitas Gedos, naujoji lau-reatė O. Baliukonytė priklauso romantikų gretoms. Jiems esąs būdingas žvilgsnis iš aukščiau, stovėjimas ties bedugnės kraštu, kosminės aplesities jausmas, kū-no ir sielos apnuoginimas, pakan-kamai melodramatiškas, o melo-dramai ir tragedijai gyvenime labai dažnai stovi arti viena kitos.

Lietuvos kultūros ministerija prieš Kalėdas paskelbė Algio Sa-mulionio geriausį 1996 m. lietu-viškosios dramaturgijos spektaklį laureatus. Šiame konkurse varžėsi septyni Lietuvos dramos teatrai: Vilniaus, Kauno, Klaipė-dos, Šiaulių, Rusų, Panevėžio ir Alytaus miesto. Pirmąją 5.000 litų premiją, padalytą į dvi dalis, lai-mėjo Šiaulių dramos teatro reži-sieriai Algis Pociūnas – už Sau-liaus Šaltenio pjesę "Katė už du-rų", Vytautas Landsbergis – už Sigitą Parulskio pjesę "Iš gyve-nimo vėlių". Antroji 3.000 litų premija buvo paskirta rež. Rimui Tuminiui – už Vilniaus dramos teatre pastatytą Sauliaus Šaltenio pjesę "Lituanika". Trečioji 1.000 litų premija įteikta Panevėžio dramos teatro rež. Sauliui Varnui – už Algirdo Landsbergio pjesę "Idioto pasaka". Mažesnis premijomis buvo įvertinti ir ge-riaisi aktoriai.

V. Kst.

Dail. A. Kmieliauskas tapo freskas Vilniaus universitete

Nuotr. H. Paulausko

Atsiųsta paminėti

ISTORINIAI PASTATAI IR PAMINKLAI. Katalogas. 25-toji metinė lietuvių fotografijos paroda 1996 m. spalio mėn. 25 d. – lapkri-čio mėn. 3 d. Čiurlionio galerijoje, Čikagoje. 103 psl.

Lithuanian Heritage, nr 5, vol. 3, 1996 m., dvimėnesinis iliustruo-tas žurnalas anglų kalba, 40 psl. ir viršeliai. Vyr. redaktorius V. Ra-monis; leidžia Baltech Publishing, P.O. Box 225, Lemont, IL. 60439-0225, U.S.A. Metinė prenumerata \$29.95 (JAV).

Viltis, nr 5, vol. 56, dvimėnesi-nis iliustruotas žurnalas anglų kalba folklorui ir tautiniams šokiais, 12 psl. ir viršeliai. Red. A. Durtka, jn. 1110 N. Old World Third St., Suite 420, Milwaukee, WI 53203-1102, U.S.A. Metinė prenumerata \$20 (JAV).

Br. Stundžia JŪRINIAI ĮVARDAI trumpas anglškai – lietu-viškas žodynas, 88 psl. ir viršeliai, Jūrinės knygos fondo leidinys; To-rontas, 1996. Spausdino J. Kulie-šaus Printing Net spaustuve To-ronte. Tiražas ir kaina nepažymėta.

Juozas Kojelis, IŠ NAKTIES Į RYTA. Straipsnių rinkinys. Sudary-tojas ir redaktorius – Vidmantas Valiūšaitis. Leidėjas – "Garso" lei-dykla. Tiražas – 2000 egz. Kaunas, 1996 m., 505 psl.

Jonas Šalna, NURIMUS BAN-GA. Epitafijų ir lyrikos rinkinys. Dailininkė – Nijolė Šaltenytė. Nuo-traukos – Algimanto Kežio. Tiražas – 1500 egz. Išleido "Svytryys". Vil-nius, 1996 m., 302 psl. Autorius yra vilnietis, gydytojas ir skulptorius, gyvenantis JAV-se.

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadienis, antradienis ir trečiadienis nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadienis ir penktadienis nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadienis nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadienis nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p. ANAPILYJE: sekmadienis nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradienis nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadienis ir penktadienis nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 61 milijoną dolerių

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind.2.50%	Asmeninės paskolas nuo 7.50%
180-364 d. term. ind.2.50%	Sutarties paskolas nuo 7.50%
1 metų term. indėlius2.50%	Neklin. turto paskolas: Su nekeičiamu nuosimčiu
2 metų term. indėlius3.25%	1 metų 5.20%
3 metų term. indėlius3.75%	2 metų 5.70%
4 metų term. indėlius4.25%	3 metų 6.20%
5 metų term. indėlius4.50%	4 metų 6.50%
1 metų GIC-mėn. palūk.2.50%	5 metų 6.95%
1 metų GIC-met. palūk.2.75%	Su keičiamu nuosimčiu
2 metų GIC-met. palūk.3.50%	1, 2, 3 metų 5.10%
3 metų GIC-met. palūk.4.00%	
4 metų GIC-met. palūk.4.50%	
5 metų GIC-met. palūk.4.75%	
RRSP, RRIF ir OHOSP2.25%	
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.2.75%	
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.3.50%	
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.4.00%	
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.4.50%	
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.4.75%	
Taupomąją sąskaitą2.25%	
Kasd. pal. taupymo sąsk.2.25%	
Kasd. pal. čekių sąsk.2.00%	
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.2.75%	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgijas iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Nėmame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai **"INTERAC" kortelė**
Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

Lietuvos delegacija Toronto ir Collingwood miestuose vykstančiose vasario 1-8 d.d. vaikų su negalia VI olimpinėse žaidynėse. Iš kairės į dešinę: Algirdas Vitkauskas (Lietuvos Specialios olimpiados pirm.), Rytis Sležys (vadovas), Angelė Bajorienė (vadovė), Jonas Arbačiauskas (vadovas), Kristina Siciova, Romas Siginėvičius, Jadviga Fabionavičiūtė, Darius Vaitelis, Albertas Petrauskas, Gediminas Kalėda, Jonas Baltutis

SPORTAS

Vyrų, moterų ir jaunių A krepšinio pirmenybės

1997 m. Š. Amerikos lietuvių vyrų A, vyrų B, moterų ir jaunių A (1978 m. gimimo ir jaunesnių) krepšinio pirmenybės įvyks 1997 m. balandžio 25-26-27 d.d., Hamiltono, Ont. Vykdo – Hamiltono LSK "Kovas".

Vyrų A klasę sudaro išklesnės komandos, atrinktos ŠALFASS-gos krepšinio komiteto. Likusios komandos žaidžia B klasėje, kur gali dalyvauti ir A klasės komandos turinčių klubų antrosios, etc. komandos. Vyrų A klasėje gali dalyvauti ne daugiau kaip 8 komandos. Kitose klasėse komandų skaičius neapribojamas. Jaunių A klasės žaidėjams yra leidžiama kartu žaisti ir vyrų A ar B klasėje, jei laiko ir vietos aplinkybės leidžia.

Klubams, dalyvaujantiems su daugiau negu viena komanda toje pačioje klasėje, yra neleidžiama kaitalioti žaidėjų iš vienos komandos į kitą per visą žaidynių laiką. Dalyvauti gali visi lietuvių sporto klubai ar kiti vienetai, atlikę metinę 1997 m. ŠALFASS-gos narių registraciją.

Pradinė komandų registracija privalo būti atlikta iki 1997 m. kovo 1 d. imtinai šiuo adresu: Arvydas Šeštokas, 1411 Winterbourne Dr., Oakville, Ont. L6J 7B5, Canada. Tel. 905 829-2289. Po registracijos bus paskelbta varžybų apimtis, galutinės registracijos data ir kitos informacijos. Smulkesnę informaciją gauna visi ŠALFASS-gos klubai. ŠALFASS-gai nepriklausantieji vienetai dėl informacijos prašomi kreiptis į A. Šeštoką. ŠALFASS-gos krepšinio komitetas ŠALFASS-gos centro valdyba

Jaunučių krepšinio pirmenybės

1997 m. Š. Amerikos lietuvių jaunučių krepšinio pirmenybės įvyks 1997 m. gegužės 17 ir 18 d.d., Čikagoje, IL. Vykdo – Čikagos ASK "Lituanica", talkinant Čikagos LSK "Neriai" ir Vid. Vakarų sporto apygardai. Varžybos numatomos šiose klasėse: Jaunių B (1981 m. gimimo ir jaunesnių), Jaunučių C (1983 m. ir jaun.), Jaunučių D (1985 m. ir jaun.) ir Jaunučių E (1987 m. ir jaun.). Gal ir "molekulių" (1989 m. ir jaun.) "F".

Dalyvauti gali visi lietuvių sporto klubai ar kiti sporto vienetai, atlikę metinę 1997 m. ŠALFASS-gos narių registraciją. Jaunesnių klasių žaidėjams yra leidžia-

Metinė "TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" prenumerata oro paštu – 115 dolerių visuose pasaulio kraštuose, įskaitant ir Lietuvą.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių Namus)
Tel. 416 535-6252
Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

ma žaisti kartu ir vyresnėse klasėse. Mergaitėms leidžiama žaisti berniukų komandose arba turėti grynai mergaičių komandas. Tose klasėse, kur atsiranda ne mažiau kaip 3 grynai mergaičių komandos, galės būti vykdomos mergaičių varžybos.

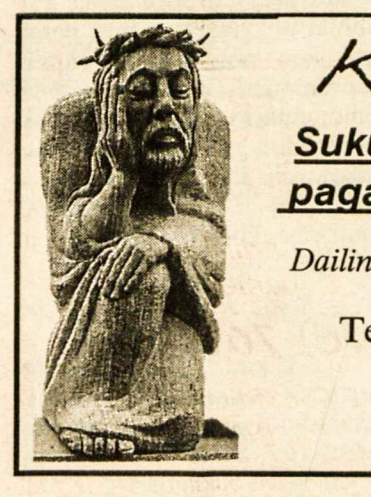
Išankstinė registracija privalo būti atlikta iki 1997 m. kovo 15 d. imtinai šiuo adresu: Rimantas Dirvonis, 12749 Cedar Lane, Palos Heights, IL 60463; tel. 708 923-0676; faksas 773 239-2179. Papildomi ryšiai: Algimantas Tamošiūnas, tel. 630 435-0619 ir Donatas Siliūnas, tel. 630 852-3204. Pasibaigus registracijai bus paskelbta galutinė programa, apimtis, galutinės registracijos data ir kitos tolimesnės informacijos. Visą informaciją gauna ŠALFASS-gos klubai. ŠALFASS-gai nepriklausantieji vienetai dėl informacijos prašomi kreiptis į R. Dirvonį, A. Tamošiūną ar D. Siliūną.

Veiklos žinios

Lietuvos jaunučiai (gim. 1981 m.), vadinami Kadetais, Vokietijos Hageno mieste žaidė 6 komandų krepšinio turnyre ir laimėjo I vietą. Baigmės žaidime jie nugalėjo kroatų Karlovar krepšininkus 56:45. Lietuvių rinktinėje daugiausia taškų pelnė M. Bašinskas 66, T. Rakauskas 61.

Pasaulio jaunimo (iki 20 m.) ledo ritulio pirmenybėse Lietuvos jauniai savo pogrupyje įveikė varžovus bendra pasekme 45:4. Daugiausia įvarčių įmušė Egidijus Bauba. Baigmės žaidime su kitos grupės laimėtojais estais lietuviai pralaimėjo 8:4. Kitais metais estai iš D klasės bus nukelti į C klasę. Geriausi žaidėjai buvo išrinkti E. Bauba, A.S.

Geriausius futbolininkus Gintaras Staučė, 27 metų amžiaus, buvęs alytiškis, dabar žaidžiantis Turkijos Stambulo "Sareyer" futbolo komandoje ir Lietuvos rinktinėje, antrus metus iš eilės išrinktas geriausiuoju Lietuvos futbolininku apklausoje, kurią suorganizavo "Lietuvos sporto" laikraštis. Praėjusią vasarą Staučė norėjo įsigyti Vokietijos lygoje žaidžiantis Duisburgo klubas, tačiau turkai už jį paprašė pusės milijono markių, ir vokiečiai tiek nesutiko mokėti, raskdami pigesnę vartininką. Bet pats Staučė labai nori žaisti Vokietijoje, kur iki šiol reiškiasi tik vienas lietuvis – Valdas Ivanauskas. Edv. Šulaitis

Kanados Lietuvių Lituanian Canadian Foundation

1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6
KL Fondo kapitalas daugiau kaip 2 milijonai dolerių yra neličiamas. Palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai Kanadoje ir Lietuvoje.
Per 30 veiklos metų KLF paskyrė 1.3 milijonus dolerių lietuviškai kultūrai menui ir švietimui.
Testamentuose neužmirškite Kanados lietuvių fondo (Lithuanian Canadian Foundation).
Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.
REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Numatytos varžybos

ŠALFASS-ga skelbia 1997 m. varžybinių kalendorių. (Pradžią "TŽ" 3 nr.)

Toronto LSK "Jungties" 12-sios "3-pitch" softbolo varžybos įvyks 1997 m. rugpjūčio 23-24 d.d. Wasagoje, Ont. Ryšiai: Br. Stephenson, 558 Mississauga Valley Blvd., Mississauga, Ont., L5A 1Z1, tel. 905 279-1859.

Golfo pirmenybės bus 1997 m. rugpjūčio 30-31 d.d. Čikagoje. Ryšiai: A. Liškūnas, 9302 Wherry Lane, Orland Park, IL 60462, tel. 708 460-4612.

Baltiečių lauko teniso žaidynės įvyks 1997 m. rugpjūčio 30-31 d.d. Columbus, OH. Rengia lietuviai. Informacija: Eug. Kriščiūnas, 105 Annale Dr., North York, Ont. M2N 2X3, tel. 416 225-4385.

Baltiečių lengvosios atletikos pirmenybės įvyks 1997 m. rugsėjo 6-7 d.d. Klivlande, OH. Rengia LSK "Žaibas". Ryšiai: Alg. Bielskus, 3000 Hadden Rd., Euclid, OH 44117-2122, tel. 216 486-0889, faksas 216 943-4485.

ŠALFASS-gos centro valdyba

"The Toronto Star" 1997 m. sausio 26 d. laidoje išspausdino Vyt. Staškevičiaus laišką, kuriame rašoma, kad sporto korespondentas Michael Clarkson būtinai turi pasiūlyti istorijos. Mat pastarasis A. Sabonis, dabar žaidžiantis Portlando "Trailblazers" komandoje, pavadinimo rusu. Laiško autorius paaiškina, kad A. Sabonis yra lietuvis ir kad Lietuva 50 metų buvo rusų okupuota, atstaciui nepriklausomybė 1990 m., o pats Sabonis 1992 ir 1996 metais Olimpinėse žaidynėse žaidė Lietuvos komandoje, kuri abu kartus laimėjo bronzos medalius. Inf.

Skautų veikla

• Vasario 9 d., 9.30 v.r., Lietuvos kankinių šventovėje "Rambyn" ir "Satrijos" turtai švenčia Lietuvos nepriklausomybės šventę Vasario 16-tąją. Pilnoje uniformoje su vėliavom iškilmingai dalyvauja Mišios ir po Mišių didžiojoje salėje iškilmingoje sueigoje. Kviečiami tėveliai, skautininkai-kės. Rinktis salėje 9 v.r.

• Kaziuko mugės kovo 2 d. didžiajai loterijai reikalingi laimikiai. Kas gali juos dovanoti prašomi skambinti s. V. Grybienei 416 532-7284 ir susitarti. F. M.

• Skautų vyčių suvažiavimas įvyko Toronto Lietuvių Namų pradžioje kambaryje, 1996 m. gruodžio 29 d., LSS skautiškų metų užbaigimo proga. Suvažiavimą organizavo ir pravėdė sl. Edvardas Pečiulis ir vsl. Gintaras Karasiejus, Toronto Romo Kalantos skautų vyčių būrelio vadovai.

Susirinko 25 vyčiai ir kandidatai, atvykę iš Bostono, Čikagos, Detroito ir Los Angeles. Broliai smagiai pabendraavo, gerkindami kavutę, ragaudami skanių pyragėlių, ir peržiūrėdami senus "Skautų aidą" numerius. Kiekvieno veide matėsi skautiška šypsena žiūrint ir pažįstamus brolius ir seses. Atstovai iš kiekvieno miesto pakalbėjo apie skautų vyčių veiklą jų rajone ir pasidalino skautiškais mintimis su kitais.

Pokalbiams pasibaigus, visiems, susiėmus rankomis nuskambėjo vyčių tradicinė daina. Sutvarkę kambarį, visi atsivėikino. Džiugu, kad dar yra jaunų vyčiųavimo mėgėjų, kurie dar susirenka iš toli skautiškai pabendrauti. E. P.

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA

AKTYVAI per 106 milijonus dolerių

MOKA:	IMA:
2.25% už 30-89 dienų term. indėlius	už asmenines paskolas nuo7.50%
2.50% už 90-179 dienų term. indėlius	už nekeičiamą turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu
2.50% už 180-364 dienų term. indėlius	1 metų5.20%
2.50% už 1 m. term. indėlius	2 metų5.70%
3.25% už 2 m. term. indėlius	3 metų6.20%
3.95% už 3 m. term. indėlius	4 metų6.50%
4.25% už 4 m. term. indėlius	5 metų7.00% (fixed rate)
4.75% už 5 m. term. indėlius	
2.50% už 1 m. GIC mėn. palūk.	
2.75% už 1 m. GIC invest. pažym.	
3.50% už 2 m. GIC invest. pažym.	
4.00% už 3 m. GIC invest. pažym.	
4.50% už 4 m. GIC invest. pažym.	
5.25% už 5 m. GIC invest. pažym.	
2.25% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	
2.75% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	
3.50% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	
4.00% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	
4.50% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.	
5.25% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.	
2.25% už OHOSP (variable rate)	
2.25% už taupymo sąsk. (gyv. drauda)	
2.25% kasd. pal. čekių sąsk. nuo 50,000	
3.75% už JAV dol. 1 m. GIC	
2.75% už JAV dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)	

Nuosimčiai gali pasikeisti savaltės eigoje

Nemokama narių gyvybės drauda (taupymo sąsk.) pagal santaupų dydį iki \$2,000.
Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelionės čekių (traveler's cheques) patarnavimas.
Gaunama kelionių drauda namams ir sveikams iš kitų kraštų.
Nekeliamoji turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigus (Wire transfer) į Lietuvą ir kitus kraštus.

KASOS VALANDOS
• Pirm., antradienis ir trečiadienis nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
• Ketvirtadienis ir penktadienis nuo 9 v.r. – 8 v.v.
• Šeštadienis nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.
SKYRIAI:
Lietuvių Namuose – 1573 Bloor St. W., Toronto ON M6P 1A6
Telefonas: 416 532-1149
Etobicoke – 2975 Bloor St. W., Toronto ON M8X 1C8
Telefonas: 416 207-9239

PRINTING
ATLIEKAME VISUS PARUŠIMO IR SPAUSDINIMO DARBUS.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave., Toronto Ont., M8V 1R3
Savininkas Jurgis Kuliešius

Knygų išskykla "SAMOGITIA"
meniška įrėša knygas bei žurnalus.
A. Plėnys
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

Sutton GROUP
PAŽADU JUMS
24 valandų
tarnybines paslaugas, greitą dėmesį, sąžiningumą, išsamią informaciją.
Prašau skambinti šiandien
tel. 416 236-6000
pirkimo ar pardavimo klausimais
sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

MEDELIS CONSULTING
1407 Sarcee St., Oshawa, Ont. L1G 4N2
Tel. 1-905-436-9903 FAX 1-905-728-5745
ALGIS ar STEFA MEDELIAI
Visos paslaugos atsišviečiant Jūsų gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. PER 7 DARBO DIENAS JŪSŲ GIMINĖMS LIETUVOJE TIESIAI Į RANKAS PERDUODAM AMERIKIETIŠKUS DOLERIUS. GARANTUOTA!

Queen Travel (atstovaujama ALGIO MEDELIO)
OFICIALI LIETUVOS AVIALINIJOS BILETŲ PARDAVIMO AGENTŪRA KANADOJE!
Specialia sutartimi, kartu su AIR CANADA, BRITISH AIR, FINNAIR, LUFTHANSA ir KLM geriausiomis kainomis parduodam keliones į Europą ir Vilnių. – NAUJOS ŽIEMOS SEZONO KAINOS!
Ypatingai geromis kainomis parduodam LAL bilietus trasose tarp Vilniaus ir Amsterdamo, Berlyno, Frankfurt, Kopenhagos, Londono (Heathrow), Maskvos, Paryžiaus (Charles DeGaulle), Romos, Stokholmo ir Varšuvos.

* ATOSTOGOS ŠIA ŽIEMA:
* Vieni ar su grupe, su maistu ar be maisto, pailsėt ar daug pamatyti? Porai dienų, savaitę, mėnesį ar dviem? Paruošim pagal Jūsų pageidavimą –
* FLORIDA, ARIZONA, MEKSIKA, KUBA, KARIBŲ SALOS, GRAIKIJA, PORTUGALIJA, HAVAJAI, RAMIOJO VANDENYNO SALOS AR PAKRANTĖS (O GAL TIK JUMS ŽINOMA PASLAPTINGA VIETELĖ?) – viskas JŪSŲ!

* Asmeniškai kreipkitės kiekvieną trečiadienį, tarp 11 ir 18 val (11 AM – 6 PM). Kitomis dienomis – užsitraukite mano asmenišką dėmesį Jūsų reikalams, – paskambinę palikit savo telefono numerį ir aš tuoj pat, arba Jums tinkamu laiku, atsakysiu.
ALGIS MEDELIS
133 Roncesvalles Ave., TORONTO, Ont. M6R 2L2 TEL. 416 531-4800

Parduodant ar perkant nekilnojamo turto nuosavybę visais reikalais prašau kreiptis į
TEODORA STANULI
SĄŽININGAS IR GREITAS PATARNAVIMAS
RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A9
(2 bloka i vakarus nuo Lietuvių namų)
tel. 416 769-1616 FAX 416 769-1524

Aukos Religinei Lietuvos šalpai, gautos Tikinčiosios Lietuvos dienos proga 1996 m.

Anapilio parapija Mississaugoje.....	19777.50
Prisikėlimo parapija Toronto.....	7489.00
Aušros Vartų parapija Hamiltone.....	3893.00
Šiluvos Marijos parapija Londone.....	1800.00
Lietuvių R. K. misija Sudburyje.....	1151.00
Angelų Karalienės parapija St. Catharines.....	1115.00
Šv. Kazimiero parapija Montrealyje.....	500.00
Aušros Vartų parapija Montrealyje.....	350.00
Šv. Kazimiero parapija Winnipege.....	200.00
Lietuvių R.K. misija Ottawoje.....	195.00
Lietuvių katalikų moterų draugija Delhi.....	100.00
Iš viso:	36570.50

Aukos paskirtos pagal aukotojų pageidavimus:

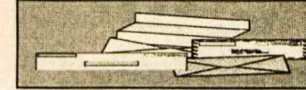
Kiauklių šventovės, Kaišiadorių vysk. statybai.....	5825.00
Pal. Jurgio Matulaičio šventovės statybai Vilniuje.....	5000.00
Vysk. Paltaroko vidurinei mokyklai Panevėžyje.....	4130.00
Adomo Jakšto katalikiškai spausdauvei.....	2450.00
Telšių kunigų seminarijai.....	3000.00
Katalikų savitraščiui "Dienovidis".....	2000.00
Šv. Antano kolegijai Kretingoje.....	2000.00
Katalikų radijo programai "Mažoji Studija" Vilniuje.....	2000.00
"Vaiko tėviškės namams".....	2000.00
"Tremtinių grįžimo fondui".....	1250.00
Ateitininkų stovyklai Berčiunuose.....	1000.00
"Gyviems akmenims" Kaune.....	1000.00
Katalikiškam vaikų žurnalui "Kregždutė".....	1000.00
Katalikų gimdymo namams Kaune.....	1000.00
Ploščių parapijai.....	700.00
Šv. Juozapo darbininko šventovei Klaipėdoje.....	500.00
Lietuvos "Caritas" federacijai.....	300.00
Daugėliškių parapijai.....	100.00
Iš viso:	35255.00

Be to, metų eigoje, kai kurios parapijos parėmė įvairius Lietuvos religinius projektus tiesiogiai: "Prisikėlimo" parapija (Toronto) – \$13400; "Angelų Karalienės" parapija (St. Catharines) – \$5321; "Aušros Vartų" parapija Hamiltone – \$4100; Šv. Kazimiero (Winnipege) – \$1550 (amer.). Nuosirdžiai dėkojame visiems aukotojams ir primename, kad tikinčiosios Lietuvos diena šiais metais bus kovo 2 d.

Kanados lietuvių katalikų centras

Skautų vyčių suvažiavimo dalyviai Toronto Lietuvių Namuose 1996 m. gruodžio 29 d.

Skaitytojai pasisako

LAUKIA IŠKVIETIMO

Š. m. gegužės mėn. man sukaks 18 metų. Tėvų neturiu. Nuo pat trijų mėnesių gyvenau su močiute ir seneliu. Močiutė mirė, kai man buvo dvylika metų. Likau gyventi su teta ir 83 metų seneliu. Aš jiems esu našta. Esu baigusi devynias klases. Toliau mokytis negaliu, nes nėra iš ko. Labai prašau, iš visos širdies, padėkite man. Labai norėčiau, kad kas nors mane išskviestų: galu prižiūrėti vaikus ar senelius. Darbo nebijau. Vaikus labai myliu. Jais rūpinuosi nuo pat mažumės. Jau 15-kos metų dirbau darželyje.

Lina Mažeikaitė,
Sulupės 18-98, 5804 Klaipėda,
Lithuania

TALPINTUVAS?

GERB. REDAKTORIAI, dar visi atsimename laiką, kai pradėjome daug kalbėti apie "konteinerius" ir jam pavadinti buvo reikalingas lietuviškas atitikmuo. Atsirado regimai gražūs žodis *talpintuvai*, ir jo vartojimas tiek spaudoje, tiek gyvojoje kalboje pasklido kaip žaibas. Truputį per vėlei pastebėjome, kad tas žodis ardo lietuvių kalbos sistemą. Priesaga *-uvai* paprastai vartojama įrankiui ar prietaisui pavadinti. Reikėtų tą klaidą atitaityti.

Gal lengviausia būtų tik to žodžio galūnę pakeisti iš *-as* į *-ė*. Turiu žodžius *dirbtuvė, virtuvė, spaustuvė, parduotuvė*, galėtų būti ir *talpintuvė*. Būtų ne įrankis, o vieta, kurioje talpiname. Kun. J. Vaisnys yra "Gimtojoje kalboje" siūlęs *vėžinė* ir *krovėninė*. Abu gražūs žodžiai, ypač *krovėninė*. "G.K." redaktorė Rita Urniežytė siūlo: "kol kas bandykim rinktis *talpintuvė* ir *krovėninė*, nors kažin, ar čia būtina paraidžiui versti anglišką "to contain". Gal kaip tik svarbiau įvardinti daiktą, į kurį krauname *krovėnius*". Tačiau, kai jau susiduriame

su taisymsu įsigyvenusio *talpintuvo*, gal būtų praktiškiau apsispręsti už *talpintuvę*, ar gal įvesti abu žodžius ir palikti vartotojams pasirinkti jiems tinkamesnį.

Pagarba dirbantiems!

Ona Šilėnienė,
Euclid, OH

KARALIAUČIUS IR LIETUVA

Pastaruoju metu daug dėmesio Europos politiniuose sluoksniuose susilaukė ŠAS (NATO) plėtimosi į Rytus problema. Rusija, kaip viena iš branduolinių valstybių, šiame žaidime nori (ir tikisi) kuo daugiau laimėti nieko neprarasdama. Vakarai, ypač JAV, šioje srityje Rusijai per daug nuolaidžiauja. Čia neturėtų būti taikstomasi su šios Rytų šalies didžiavalstybine pozicija. Niekas neturi teisės trukdyti šalims pačiom spręsti savo ateitį, susieti save su viena ar kita tarptautine organizacija, tame tarpe ir su ŠAS.

Stebina Rusijos dūmos geopolitikos komiteto pirmininko Aleksiejaus Mitrofanovo siūlymas ("Kauno diena", 1997.01.11) pradėti diskusijas dėl Karaliaučiaus krašto ateities, siūlant šį kraštą Vokietijai mainais į ŠAS plėtimą į Rytus sustabdyti. Anksčiau ar vėliau Karaliaučiaus krašto problema, jo ateitis turės būti išspręsta. Tai suprantama visos Europos šalys. Tačiau tai jokių būdu neturi būti pretekstas neleisti Baltijos šalims tapti ŠAS narėmis. Kita vertus, derybose dėl Karaliaučiaus krašto ateities turi dalyvauti ne vien Vokietija bei Rusija, bet ir visos suinteresuotos šalys (sutinkamai su Posdamo 1945 m. konferencijos nutarimais), įskaitant Lietuvą kaip pagrindinę. Rusijos dūmos geopolitikos komiteto pirmininkas turėtų žinoti, kad Prūsos

kraštas yra etninė Lietuvos žemė ir kad vokiečiai jį aneksavo, nutautino, kaip ir daugelį kitų kaimynystėje esančių kraštų (Sudetus, dalį Lenkijos, Klaipėdos kraštą ir kt.). Be to, atidavus šį kraštą Vokietijai, problema nebūtų išspręsta, nes iškiltų tranzito problema per Lenkijos teritoriją. Vokiečiai vėl pareikalautų koridoriaus, dėl kurio ir kilo II-asis pasaulinis karas.

Niekas neturi teisės dalinti kiemeis ne savo, bet kitoms šalims priklausiusių žemių. Tai liečia ir Karaliaučiaus kraštą, kuris Rusijai niekuomet nepriklausė ir nepriklausys.

Vytautas Nezgada, Kaunas

PARAMA MOKYKLAI

1996 m. vasarą į mūsų mokyklą atėjo netikėtas laiškas iš Kanados. Jonas Dervaitis savo laiške rašė, kad yra grupelė pagyvenusių lietuvių, kurie norėtų paremti mūsų katalikiškąją mergaičių žemės ūkio mokyklą. Užsimezgė draugystė, susirašinėjome laiškais. 1996 m. rudėnį Kanados lietuviai atsiuntė mokyklai puikią dovaną: dvylika siuvmųjų mašinų, tris rašomąsias mašinėles, knygų ir kitų daiktų. Bendradarbiavimas tęsiasi ir toliau. Nuosirdus aciu šiems tautiečiams Kanadoje.

Jonui Dervaičiui, Stasiui Janušoniui, Kostui Bubeliui, Genovaiti Kudžmaitei, Petriui Polgrimui, Onai Sakalauskenei, Stepui Šetkui, Ipolitui Tauterui, Zuzanai Staigaitienei, Kostui Stankui, Juozui Vyšniauskui, Juozui Šarūnui, Valerijai ir Stasiui Gudaičiui, Joanai Bušauskenei, Jūratei ir Kastyčiui Batūroms.

Telaimina Dievas prasmingus Jūsų darbus tautos labui.

A. Grinevičius,
Panevėžio katalikiškosios mergaičių žemės ūkio mokyklos direktorius

Savaitė Lietuvoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Seimo pirmininkas Lenkijoje

Lietuvos seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis sausio 25-26 d.d. dalyvavo Lenkijos laisvės sąjungos suvažiavime, skelbia BNS. Ta proga jis susitiko su Lenkijos prezidentu Aleksandru Kvasnievskiu, su kuriuo buvo aptarti Europos saugumo reikalai bei aktyvesnio tarpusavio ūkinio bendradarbiavimo nauda stojant į Europos sąjungą. Lenkijos prezidentas pabrėžė, kad Lietuva Lenkijai yra svarbi "geopolitinė ir geostatinė partnerė", kurią ruošiamasi paremti. Varšuvoje V. Lands-

bergis susitiko su Lietuvos ambasados Lenkijoje ir Lietuvos generalinio konsulato darbuotojais, kalbėjosi su Lenkijos kultūriniais veikėjais.

"Švartų rankų" komisija

Kaip rašo ELTA, sausio 22 d. Lietuvos vyriausybė patvirtino "Švartų rankų" programos valstybinę komisiją, kurios pirmininku paskirtas teisingumo ministeris Vytautas Pakalniškis. Komisija nagrinės seimo priimtus įstatymus, vyriausybės nutarimus bei kitus juridinius aktus patikrinti, ar jie nesudaro galimybių pareigūnams piktnaudžiauti. Ji galės siūlyti keisti, papildyti arba panaikinti dokumentus, prieštaraujančius "Švartų rankų" programos nuostatom. Bus gilinamasi į piliečių skunduose bei žiniasklaidoje įvardijamus valdininkų kyšininkavimą, korupcijos bei aplaidumo ar neprofesionalumo atvejus. Lietuvos gyventojai prašomi pranešti apie jiems žinomas valdininkų ir pareigūnų korupcijos, biurokratizmo ir kitų neigiamų reiškinių faktus. Komisijos sekretorė yra T. Kazlauskienė, valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministerijos viceministrė. RSJ

Paremkite "Tėviškės žiburius" auka, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi.

"TŽ" leidėjai

HOMELIFE
HomeLife/Realty One Ltd.
Realtor-Member
FAX 416 763-5097

2261 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6S 1N8

Visais namų pirkimo-pardavimo reikalais jus informuos ir maloniai patars

NIJOLĖ B. BATES
tel. 416 763-5161
(24 val. pager)

Dr. DAIVA NORKIENĖ

ŠEIMOS GYDYTOJA

Mielai priima naujus pacientus

(416) 767-7725

2150 Bloor Street West (prie Runnymede), Toronto, Ontario M6S 4V7, Suite 205 (pirmame aukšte)

Juozas (Joseph) NORKUS

Re/max West įstaigoje ilgiausiai dirbantis agentas.

- 25 metų namų remonto patirtimas.
- Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patirtimas.
- Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.

RE/MAX West Realty Inc.

1678 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel. 416 769-1616, namų - 416 532-5893

Nemokamas namų įvertinimas

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė

1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių Namų)
Priima pacientus pagal susitarimą

Tel. 416 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

Registruota masažo terapeutė

Ramona Girdauskaitė, B.Sc., R.M.T.

20 High Park Blvd., Toronto.

Gydymasis masažas ("Craniosacral Therapy")

Priima pasientus pagal susitarimą

Telefonas 416 536-5437

Su gydytojo nurodymu dauguma privačių sveikatos draudos bendrovių (extended health care benefits) gydymą masažu padengia pilnai ar iš dalies.

Dantų gydytoja

Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

1553 Hurontario Street, (į pietus nuo QEW)

Mississauga, Ontario L5G 3H7 **Tel.: 905 271-7171**

Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais

1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7

(Priešais Lietuvių Namus)

Tel.: 416 530-1070

Dantų gydytoja

ASTA E. GRINIS-VAIDILIENĖ, D.D.S.

3101 Bloor Street West, Suite 308,

Toronto, Ontario M8X 2W2

(trys blokai į vakarus nuo Royal York)

Telefonas 416 237-1273

Dantų gydytojai

Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.

Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.

Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.

(Orthodontist)

2373 Bloor Street West

(Prie Jane St.)

Telefonas

416 763-5677

Advokatas

VIKTORAS E. RUDINSKAS,

B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A., P. Eng.

27 John St., Second Floor

Weston, Ontario M9N 1J4

(arti Lawrence ir Weston Rd.)

Tel. 416 240-0594

Lengvai pasiekiamas
autobusu nr. 79 (Scarlett
Road) nuo Runnymede
požeminio stoties.

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.

PACE, JOHNSON

2 Jane Street, Suite 500

(Bloor ir Jane gatvių kampas)

Toronto, Ontario M6S 4W3

Tel. 416 762-7393

Fax 416 762-0231

CHAMNEY • MC WILLIAMS • DRESHER

CMD Insurance Services

Dėl visų rūšių draudos Jūs galite kreiptis į Walter Dresher (Drešerį), taip pat naujos automobilio ir namų draudos reikalais; į Rimą Drešerienę kreiptis jau apdraustų automobilio ir namų reikalais ir į Ričardą Drešerį – dėl visų komercinių draudų. 1945 Dundas St. E., Suite 215, Mississauga, Ontario, L4X 2T8

Tel. 905 624-4866, 1-800-665-3406

FAX 905 624-8238

Chamney McWilliams Inc.

Nekilnojamo turto įkainojimas – mortgičių, mokesčių, turto ir kt. Kreiptis į Rick Drešerį tel. 416 233-3334

DRESHER Appraisal Ltd.

Nekilnojamas turtas. Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreiptis į Valterį ar Rick Drešerius

Tel. 416 233-3334

DRESHER Real Estate Ltd.

Patarnavimas - greitas ir tikslus!

V. DAUGINIS – telefonai 416 762-4232, 905 822-7376

Lilija Pacevičienė – telefonai 416 762-4232, 519 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA - INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,

2 Jane Street, Suite 204 (kampas Jane ir Bloor), Toronto, Ont. M6S 4W3
416 762-4232 FAX 416 762-5588

CRUISE WORLD

AUDRA TRAVEL CORPORATION & CRUISE WORLD

Mūsų biure Jūs galite užsakyti:

- ♦ Geriausias keliones į Lietuvą.
- ♦ Skridimus į įvairius pasaulio kraštus.
- ♦ Atostogas šiltoose kraštuose.
- ♦ Keliones pramoginiams laivams.
- ♦ Poilsines keliones į kurortus ir sanatorijas.
- ♦ Sveikatos ir kelionių draudimus.
- ♦ Išskvietimus bei vizas.

Smulkesnių žinių teiraukitės telefonu:

416 762-7447

Lietuviškai jus aptarnauja:

Audronė

Fax 416 769-6753

E-Mail: audra@pathcom.com

256A Durie St. (Bloor West Village),
Toronto, Ont. M6S 3G3

TORONTONT

Anapilio žinios

– Vasario 7 yra pirmasis mėnesio penktadienis. Tą dieną 7 v.v. bus Mišios, o po Mišių bus Šventoji valanda prie ištatytos Švenčiausiojo.

– Vasario 9, sekmadienį, „Satrijos“ ir „Rambynio“ skautų tūntai su savo vėliavomis dalyvaus iškilmingai 9.30 v.r. Mišiose. Po Mišių Anapilio salėje bus jų sueiga, kurios metu minės Vasario šešioliką.

– Vaikų su negale VI Olimpiadų žaidynių dalyviai iš Lietuvos Anapilyje lankysis vasario 9, sekmadienį, ir dalyvaus 9.30 v.r. Mišiose.

– Palaidoti: sausio 31 d. a.a. Leonardas Jakaitis, 79 m. amžiaus; vasario 3 d. a.a. Petronėlė Jucevičienė, 87 m. amžiaus.

– Mūsų parapijos KLB moterų draugijos skyriaus susirinkimas įvyks vasario 9, sekmadienį, po 11 v.r. Mišių Anapilio parodų salėje. Visos narės kviečiamos dalyvauti.

– Anapilio parapijos tarybos kultūrinė sekcija ruošia muzikos ir kitų meno sričių studentų koncertą balandžio 6, sekmadienį, 12.30 v.p. p. Anapilio salėje. Norintieji dalyvauti prašomi skambinti Slavai Žiemelytei tel. 905 823-7261.

– Pirmajai Komunijai pasiruošimo pamokos vyksta sekmadieniais po 9.30 v.r. Mišių klebonijoje. Pamokas praveda Vytautas Staškevičius.

– Ses. Ignės paskaitų ciklas suaugusiems „Ką aš tikiu?“ tęsiasi toliau antradieniais, 7 v.v. Anapilio mazojeje salėje. Paskaita kartojama Vilniaus rūmuose trečiadieniais 1 v.p.p., bei Prisikėlimo parapijoje trečiadieniais 7 v.v. Sekančios paskaitos tema: „Nuodugnės žvilgsnis į Evangeliją pagal Morkų“.

– Anapilio parapija, ištyrusi pareikalavimą ir sąlygas, sausio 16 d. nutarė steigti priešmokyklinio 3-5 m. amžiaus vaikų darželį. Artimiausiu laiku bus sprendžiami patalpų, personalo, priemonių, programos bei administravimo reikalai. Jaunų šeimų sekcija su darželio organizaciniu komitetu skelbia Vasario vąjį telkiamų žaislų bei darželio įrengimui reikalingų priemonių. Jei yra kokių nors darželių tinkamų dalykų, kurie namuose gali nenaudojami, prašome atnešti. Tam reikalingi dėžės bus padėtos sekmadieniais prie Anapilio knygyno durų.

– Mišios vasario 9, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Edvardą Punkrį, 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 2 v.p.p. už a.a. Vytautą Senkų.

Lietuvių Namų žinios

– Sekmadienio, vasario 2, po pietų dalyvavo 200 asmenų. Svečių knygoje pasirašė Eimantas Botyrius iš Vilkaviškio; Rima Subasienė, Valerija Vaboliene iš Kauno; S. Ramaliauskas iš Port Elgin. Pranešimus padarė ir su svečiais supažindino LN moterų biurelio narė A. Skilandžiūnienė.

– LN valdybos posėdis – vasario 6, ketvirtadienį, 7 v.v.

– Vasario 9, sekmadienį, 1 v. p. p. šaukiamas LN vyrų biurelio valdybos posėdis. Bus aptariami ateinančio renginio reikalai. Negalintys dalyvauti prašomi pranešti T. Stanuliiui tel. 769-1616. Dalyvavimas būtinas.

– Lietuvių Namuose dar yra likusių medinių kėdžių. Kreiptis į administraciją 532-3311.

– Primename „Lokio“ svetainės lankytojams apie pasiūlymą bei pageidavimų dėžutę. Jei kas turi naujų samanyimų, siūlome pasinaudoti šia dėžute.

– Aukos Slaugos namams priimanos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siūsti tiesiog: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ontario, M6P 1A6.

A. a. Dionizo Stuko atminimui vietoje gėlių Petrutė Dums „TŽ“ aukėjo \$10.

A. a. Dionizo Stuko atminimui, užjausdami žmoną ir vaikus, Regina Butkevičienė ir vaikai „Tėviškės žiburiams“ aukėjo \$20.

SOLD!
DAIVA DALINDA,
BBA, Broker
Exact Tel. 416 231-5000
the best FAX 416 233-2713

Amerikos didžiausia namų pardavimo įstaiga Kanadoje!
Islington-Kingsway Realty Inc.
Prezidentė, turinti 16 metų patyrimą, jums sąžiningai patarnaus.
Nemokamas namo įvertinimas.
2908 Bloor Street West,
Etobicoke, Ont. M8X 1B6

Prisikėlimo parapijos žinios

– Sekmadienį, vasario 2, per 9.15 ir 10.15 v.r. Mišios Grabnyčių proga buvo šventinamos žvakės, daroma procesija. Procesijoje su degančiomis žvakutėmis dalyvaavo parapijos jaunimas ir vaikučiai. Po 10.15 v.r. Mišių buvo pristatyti iš Lietuvos atvykę sportininkai, dalyvaujantys vykstančiose VI Olimpiadose žaidynėse.

– Sausio 29 Prisikėlimo parapijos šventovėje, dalyvaujant Išganytojo, Lietuvos kankinių ir Prisikėlimo parapijos kunigams bei tikintiesiems, vyko ekumeninės pamaldos. Pamokslą pasakė kun. Alg. Žilinskas, išskeldamas krikščionių vienybės reikimą šiems laikams. Giedėjo Išganytojo parapijos choras, vadovaujamas P. Šturmo.

– Skelbtas susitikimas su parapijos jaunimu vasario 9 d. dėl susidariusių aplinkybių nukeliamas. Apie susirinkimo laiką bus pranešta.

– Sausio 25, šeštadienį, pakrikštyta Marina Jasmine Anne, Vincent ir Laimos (Karosaitės) Lafitte dukrelė.

– A. a. Valerija Bilkienė, 67 m., palaidota trečiadienį, vasario 5.

– Vasario 7-ji – pirmasis mėnesio penktadienis. Seneliai ir ligoniniai lankomi namuose bei prieglaudoje ir aprūpinami sakramentais iš anksto susitarus su parapijos kunigais. Vakare šventovėje vyks pamaldos: 7 v. – Šventoji valanda, 7.30 v. – Jėzaus Širdies Mišios.

– Ateinantį sekmadienį, vasario 9, mūsų parapijos choras kartu su Lietuvos kankinių parapijos choru giedos Lietuvos kankinių šventovėje, o balandžio 20 d. abu chorai giedos mūsų šventovėje.

– Metinėms Gavėnios rekolekcijoms vadovaus Lietuvos pranciškonų vyresnysis T. Benediktas Jureš, OFM. Rekolekcijų tvarka: kovo 20 (ketvirtadienį) ir kovo 21 (penktadienį) – 9.30 v.r. ir 7 v.v. – Mišios ir pamokslai; kovo 22 (šeštadienį) – 9.30 v.r. ir 4 v.p.p. – Mišios ir pamokslai. Sekmadienį, kovo 23, rekolekcijų vedėjas sakys pamokslus per visas Mišias.

– Mišios sekmadienį, vasario 9, 8.15 v.r. už a.a. Mariją ir Tadą Normantus; 9.15 v.r. už a.a. Orlando Carniel; 10.15 v.r. už a.a. Joną ir Algį Puteirus, a.a. Vincą Beresnevičių, a.a. Alfredą Stulginskį; 11.30 v.r. už parapiją ir visus parapijiečius.

Lietuvių kredito kooperatyvas „Parama“ praneša, kad nuo š. m. sausio 10 d. veikia naujas skyrius, įsikūręs nuosavame pastate 2975 Bloor St. W., Etobicoke. Abu skyriai teikia tuos pačius patarnavimus, tad kiekvienas narys gali pilnai naudotis visomis kooperatyvo paslaugomis viename ar kitame skyriuje.

Kanados lietuvių muziejus-archyvo valdyba dėkoja KLB krašto valdybai už paskirtus \$4,200 muziejiaus išlaidoms padengti, bei O. Juodišienei paaukojusiai \$50. Ačiū, kad padėdote išsaugoti Kanados lietuvių istoriją.

Nauja paroda Lietuvos knygos metus pažymėti rengiama Kanados lietuvių muziejuje-archyve Vasario 16-tosios proga. Kviečiame atsilankyti ir pamatyti retenybes!

A. a. Kaziu Girniui mirus, užjausdamas jo dukrą Danguolę, Stasys Paketuras „Tėviškės žiburiams“ aukėjo \$25.

A. a. Zuzanos Stulgaitienės, mirusios Lietuvoje, atminimui seserys Marija ir Regina Kybartaitės „Tėviškės žiburiams“ aukėjo \$50.

A. a. Algio Puterio, mylimo vyro, tėvo, sūnaus ir brolio 10 m. mirties atminimui ir a.a. Jono Puterio, mylimo vyro, tėvo ir senelio 5 m. mirties atminimui, „Tėviškės žiburiams“ \$300 aukėjo Puterių šeima.

A. a. Petronelei Jucevičienėi mirus, užjausdamas dukras Aldoną Vaitonienę ir Danutę Staškevičienę su šeimomis, J. Staškevičius „Tėviškės žiburiams“ aukėjo \$20.

A. a. Leonardui Jakaičiui mirus, nuosirdžiai užjausdamas jo žmoną Juliją ir sūnus, Antanas ir Birutė Šalkai „Tėviškės žiburiams“ aukėjo \$50.

A. a. Debby Krištolaitienei mirus, nuosirdžiai užuojautą reikšdami Juozui ir Gailėi Krištolaičiams bei visai Krištolaičių šeimai, Sofija Rakštienė „Tėviškės žiburiams“ aukėjo \$50.

VASARIO 16-SIOS MINĖJIMAS

įvyks vasario 16, sekmadienį, 4 valandą po pietų

ANAPILIO salėje (2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont.)

Pagrindinis kalbėtojas – Lietuvos seimo pirmininko pavaduotojas FELIKSAS PALUBINSKAS.

Programoje: pynė „Tykliai, tykliai Nemunėlis teka“.

Atlikėjai: Toronto tautinių šokių ansamblis „Gintaras“, Toronto choras „Volungė“, Toronto

Malronio mokyklos kankininkės.

Rengia – KLB Toronto apylinkės valdyba

Marlin
Travel

PASAULIO JAUNIMO SUSITIKIMAS PARYŽIUJE

Popiežius Jonas Paulius II kviečia pasaulio jaunimą susitikti šią vasarą, rugpjūčio mėn. Paryžiuje. Ta proga išeivijos lietuvių jaunimo išvyką **vysk. P. Baltakio** pavedimu organizuoja kun. **Edis Putrimas** per **MARLIN TRAVEL**.

Kelionė – 1997 m. rugpjūčio 15 - 31 d.d.

Kaina įskaitoma: oro kelionė Lufthansa oro linija iš Toronto į Frankfurtą ir atgal, iš Romos per Frankfurtą į Torontą, vietinė transportacija pirmos klasės Contiki Holidays autobusu, dalyvavimas Pasaulio jaunimo katalikų dienos programose Paryžiuje, europietiški pusryčiai kasdien, 10 vakarienų, nakvynė po 2 turistinės klasės viešbučiuose; išvykos ir užsiėmimai pritaikyti jaunimui.

Aplankysime: Vasario 16 gimnaziją Huettenfelde, Heidelbergą, Reino upės apylinkes, Paryžių (kur įvyks Pasaulio jaunimo katalikų dienos su Popiežium), Mont St. Michel ir Vire Normandijoje, Dijoną, Aostą Italijos Alpėse, Pisą, Florenciją, Vatikaną, Tivolį ir Romą (Villa Lituania).

Kaina (priklausanti nuo dalyvių skaičiaus) – apie 2700 (kan.) + \$80 mokesčių (tax).

Norintys gauti daugiau informaciją ar registruotis kviečiami skambinti

Raimundui Valadkai,
MARLIN TRAVEL 416 231-1061,
faksas 416 231-0375.

Contiki

„Volungės“ choras vasario 8 d., 7 v.v. Prisikėlimo parapijos salėje rengia savo metinį „Rožių vakarą“. Bus trumpa programėlė, veiks baras ir turtinga loterija. Šokiams gros ukrainiečių orkestras „Mandrivka“. Rengėjai kviečia visus atsilankyti. Lėjimas – \$10. Dėl bilietų teirautis vakarais pas Juliją Adamonytę 416 763-4013 arba Dalią Vaškevičiūtę 416 252-9157.

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo kovo 11 d. minėjimas ir laisvės šventė įvyks sekmadienį, kovo 9, Prisikėlimo parapijos patalpose. Tėvynės sąjungos Kanados skyriaus pirmininko Eugenijaus Čuplinsko kvietimu iš Vilniaus ta proga atvyks buvusi finansų ministerė, dabartinė seimo biudžeto ir finansų komiteto pirmininkė Elvyra Kuvienė. Ji kalbės apie Lietuvos nepriklausomybės įtvirtinimo pastangas. Minėjimą rengia Tėvynės sąjungos Kanados skyriaus Toronto židinis, kuriam pirmininkauja dr. Marija Arštikaitytė-Uleckienė. Hamiltono kovo 11 d. minėjimą organizuoja Hamiltono TS židinis (pirm. p. Šidlauskas). TS Kanados skyrius taip pat organizuos E. Kuvienienės susitikimus su lietuviams kitose apylinkėse.

A. a. Jono Ranonio atminimui pagerbti laidotuvių metu Sibiro tremtinių grįžimo fondui aukėjo: \$50 – J. P. Barakauskai; \$20 – L. Juzukonienė, \$10 – B. J. Tamulioniai, Br. Jonynienė; \$10 – B. J. Krasiškaitė, M. V. Kriščiūnai, G. S. Krasiškaitė, B. Čepaitienė. Našlaičių fondui „Vaiko tėviškės namai“ aukėjo: \$50 – J. P. Barakauskai; \$20 – N. P. Dovydaičiai; \$10 – S. J. Andriuliai, M. V. Kriščiūnai, B. Stankaitienė, W. L. Passera. Žmonai Aldonai Ranonienei, visiems aukotojams ir aukas rinkusiai Monikai Povilaitienei nuosirdžiai dėkoja

KLKM draugijos centro valdyba Našlaičių fondui „Vaiko tėviškės namai“ \$50 aukėjo N.N. iš Otavos.

A. a. Alfredo Stulginskio vienerių metų mirties sukakčiai paminėti „Vaiko tėviškės namams“ \$100 aukėjo žmona Lidija Stulginskienė su šeima. Aukotojams nuosirdžiai dėkoja

KLKM draugijos centro valdyba A. a. K. Žulio prisiminimui Toronto Maironio mokyklai aukėjo: \$100 – J. Lasys; \$50 – A. Putterienė, D. R. Putteriai, R. H. Shin; \$40 – A. V. Bersėnai; \$30 – Z. O. Girdauskai; \$25 – A. A. Leparskai, R. E. Stravinskai; \$20 – B. Čepaitienė, V. K. Gapučiai, A. Mašalas, V. P. Melnykai, R. G. Paulioniai, A. J. Simonavičiai, Z. J. Stravinskai; \$15 – J. E. Čuplinskai, E. Simonavičienė; \$10 – V. V. Baliūnai, E. S. Kuzmickai, J. S. Petruskai, J. Sodonienė, A. V. Vaitonai, J. J. Valiuliai; \$5 – V. Gudaitis, N.N.

Dienraštis „The Globe and Mail“ 1997. I. 31 išspausdino ilgoją straipsnį, kuriame išvardija žiniasklaidoje skleidžiamus kaltinimus Kanadai, esą ji esanti karo nusikaltėlių užuovėja. Tokią programą transliavusi Amerikos NBC ir CBS televizija, taip pat ir kanadiškė CBC („The National“). Populiarioji „60 Minutes“ programa JAV-se transliavusi programą, kurioje kaltinamas vienas Toronto latvis. Žydų kongreso atstovas Kanadoje istorikas Irving Abella pareiškęs, esą tuo būdu daromas spaudimas Kanados vyriausybei, kad deportuotų karo nusikaltėlius. Per 50 metų Kanada toje srityje nieko nepadarusi. Buvęs Kanados min. pirmininkas P. E. Trudeau 1984 m. pareiškęs, kad tokia karo nusikaltėlių medžioklė niekam nesanti naudinga, nes kelianti įtampą tarp tautinių grupių. Dabartinis Kanados teisingumo ministeris Allan Rock savo paskaitoje Toronte pažymėjęs, esą jo vyriausybė rūpinasi karo nusikaltėlių nubaudimu, kai gauna pakankamai įrodymų. Čia reikėtų pridurti, kad praityje Kanados teismuose buvo nagrinėjama ne viena karo nusikaltėlių byla, bet dėl įrodymų stokos nebuvo įmanoma kaltinamuosius nubausti.

Tautos fondo Kanados atstovybės valdybos posėdyje š. m. sausio 29 d. buvo paskirstytos aukos: \$100 – Toronto Lietuvių Namų kultūros komisijs fondui „Knygos Lietuvai“, Jūrinės temos knygos fondui; \$200 – „Istorinių knygų fondui“, Trakų Vokės vidurinei mokyklai; \$300 – Olimpijinams žaidimams Collingwoode; \$400 – Lietuvos akliųjų sąjungai; \$600 – Vilniaus krašto mokykloms; \$1,600 – Lietuvos savivaldybių rinkimams.

Valdyba Gautas laiškas iš Raseinių rajono Kultūrai remti fondo „Rusenė“, kurio pirmininkas A. Stakauskas išreiškia norą užmegzti ryšius su panašaus pobūdžio visuomeninėmis išeivijos organizacijomis, ir savo krašto tautiečiais raseiniškiais. Štai adresas: Kultūrai remti fondas, Vilniaus 13, 4400 Raseiniai, Lithuania.

Patikslinimas. „TŽ“ 5 nr. (10 psl.) išspausdinta Jonas Zalapis, Turi būti **Zalapisienis**. Lenkijoje ši pavardė dar buvo rašoma Żelepisienis.

Atitaisyms. „TŽ“ ketvirtame numeryje, straipsnyje apie „Kanklių“ sambūrį pakliuvo klaida. Ansamblio meno vadovė ne L. Markelienė, bet L. Naikelienė.

• Kas neskaityti lietuviškos spaudos, bėga ir nuo Lietuvos

Toronto miesto savivaldybė

praneša, kad nuo sausio 22 d. miesto gyventojai gali pasitikrinti, ar jų pavardės įrašytos rinkiminių sąrašuose balsavimui kovo 3 d. referendume. Referendumo rezultatais bus stengiamasi pakeisti Ontario provincijos konservatorių vyriausybės planą panaikinti regioninio valdymo sistemą ir suteikti Torontą, York, Scarborough, East York, Etobicoke ir North York į vieną didmiestį („megacity“), su 2.3 milijonais gyventojų. Balsuotojų sąrašų klausimu galima kreiptis nuėjus į „Revision Office“ savivaldybės rūmuose arba skambinti telefonu 416 392-6818. Balsuoti gali Kanados piliečiai, sulaukę 18 m. amžiaus, gyvenantys Toronte ar šiame mieste nuomojantys arba turintys nuosavybę tarp sausio 2 ir kovo 3 d. Referendumo klausimas / balsavimo lapas bus pristatomas balsuotojams paštu vasario viduryje ir turės būti sugrąžintas iki kovo 3 d.

Parama Baltijos valstybėms

JAV kongreso atstovas Gerald B. H. Solomon š. m. sausio 17 d. Atstovų rūmams pateikė rezoliuciją H. Con. Res. 10, kurioje siūloma padaryti nutarimą, kad Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje vyksta politinė ir ekonominė pažanga, kad tos valstybės, tapusios Šiaurės Atlanto sąjungos (NATO) narėmis, būtų reikšmingas įnašas įgyvendinant šios organizacijos tikslus. Baltijos regione būtų išsaugota laisvė ir taika. Rezoliucijoje taipgi siūloma Amerikos vyriausybei kviesti Baltijos valstybes kaip galima greičiau tapti pilnateisėmis ŠAS (NATO) narėmis, o taip pat jas pakviesti dalyvauti ir šios organizacijos viršūnių suvažiavime liepos 7 ir 8 d.d. Madride.

Įtakingasis Niujorko JAV kongreso atstovas Solomon viems kongreso nariams parašė „Dear Colleague“ (Mielas kolega) laišką, kviesdamas jo rezoliuciją paremti.

Rusijos užsienio reikalų ministerija padarė viešą pareiškimą, kad Solomono rezoliucija nenaudingas žingsnis ir kad Rusija nepritaria ŠAS (NATO) išplėtimui.

Rezoliucija H. Con. Res. 10 JAV kongrese atsirado Baltų laisvės lygos pastangomis. Lyga kartu su JAV kongreso atstovo Christopher Cox ekspertais ruošia rezoliucijos tekstą Karaliaučiaus krašto reikalui.

Juozas Kojelis

MONTREAL

Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimas įvyks 1997 m. vasario 16 d. Aušros Vartų parapijoje (Žiūr. skelbimą).

Aušros Vartų parapijos klebonas kun. Juozas Aranauskas, SJ, paguldys ir Verduno ligoninė. Atrodo, turi problemų su širdimi. Kol kas daromi tyrimai.

Lietuvos laikraščiai praneša, kad sausio 24 d. buvo apiplėštas Reginos ir Juozo Piečiūčių butas Kauno Žaliakalnyje. Penkiolikos metų sūnų, vidurdienį grįžusių iš mokyklos, laiptinėje pasigavo keturi maskuoti vyrai ir priverė atidaryti buto duris. Tada surišo rankas ir kojas, užlipdė burną ir plėšikai ėmė viską, kas jiems patiko: elektroninius daiktus, vaizdo ir foto kameras, automobilio raktus, šiek tiek

pinigų, rūbų ir kt. Plėšikai po savo darbo paliko jaunuolių surištą, apspardytą ir su peilio dūrio ženklais kakle, bet jis dar pajėgė atsirasti laiptinėje, kur jį atrado viena kaimynė. Tėvų tuo laiku nebuvo namuose. R. Piečiūtienė jau trečius metus Lietuvoje vadovauja Desjardins kredito unijų projektui.

Kun. Izidorius Sadauskas, SDB, grįžo iš Putnamo, kur laikinai ėjo kapeliono pareigas. Ten atvyko nuolatinis kapelionas iš Alytaus, o kun. I. Sadauskas kurį laiką pasilieka Montrealy.

Seimo narys Algirdas Patackas ir žurnalistas Vaidotas Žukas ruošiasi atvykti į Montrealį ir susitikti su lietuviams. Jų susitikimas numatomas kovo viduryje. B.S.

Lietuvos nepriklausomybės šventės

MINĖJIMAS

įvyks 1997 m. vasario 16, sekmadienį, Aušros Vartų parapijoje

◆ 11 v.r. iškilmingos pamaldos Aušros Vartų šventovėje.
◆ 12 val. minėjimas parapijos salėje. **Paskaitą skaitys** Donaldas Giedrikas.

Meninėje programoje: Aušros Vartų parapijos choras, vad. muz. A. Stankevičiaus; Montrealio lituanistinės mokyklos mokiniai. Organizacijos kviečiamos dalyvauti su vėliavomis.

Po minėjimo kavutė. Aukos – Kanados lietuvių bendruomenei.

Rengia KLB Montrealio apylinkės valdyba

LITAS

Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827

FAX: 766-1349

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Namai – Automobiliai – Prekyba – Atsakomybė
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7
Tel. 514 722-3545 FAX 514 722-3546
JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRAKA, A.I.B.
PETRAS ADAMONIS, C.I.B. Res. 514 256-5355
Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas nepajelgėja apsidrausti.

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

savaitraštis, didelio formato, 10 puslapių,

reguliari metinė prenumerata – \$40.00,

rėmėjo – \$50.00, garbės – \$60.00

(JAV-se amerikietiška)

Prašau siuntinėti „Tėviškės žiburius“ ištisus metus šiam **NAUJAM skaitytojui** (metinė prenumerata \$30.00)

Vardas, pavardė

Adresas

Siūnciu prenumeratądol., auką dol.

Laikraščio adresas:

„Tėviškės žiburiai“

2185 Stavebank Rd., Mississauga,
Ontario, L5C 1T3, Canada

Norintiem susipažinti „Tėviškės žiburiai“ siūnciami nemokamai keletą savaičių. Prašome pranešti tokių asmenų adresus.

ADMINISTRACIJA

• Ar jau parėmė Kanados lietuvių kultūros muziejų?

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas). Skambinti Algiiui tel. 905 272-8323.

Punia Construction Ltd.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ atlieka įvairiausių statybos-remonto darbus. Įvedame dujotiekius, oro ir vandens šildymo sistemas, atliekame visus elektros bei vandentiekio darbus, nusausiname rūsius, dengiame stogus ir t. t. Garantuojame gerą darbo kokybę. Skambinti **Alvydui tel. 905 848-9628** 416 609-5108 (pager).

CANDLELIGHT CATERING

gaminamas maistas pokyliams, vestuvėms, mergvakariams, krikštynoms ir pusryčiams. Parūpinam gėles. Skambinti tel. 416 622-9753 Joanai Bubulienė.